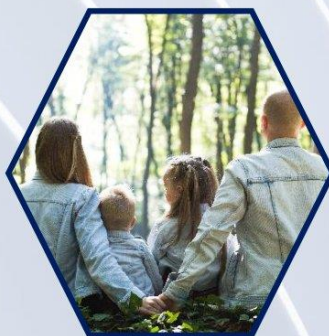

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

DIAGNOZA USŁUG SPOŁECZNYCH W WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM

PROJEKT

Kielce, grudzień 2022

Wykaz skrótów

60+	60 lat i więcej
BDL	Bank Danych Lokalnych
CAS	Centralna Aplikacja Statystyczna
CIS	Centra Integracji Społecznej
CUS	Centrum Usług Społecznych
DI	Deinstytucjonalizacja
DPS	Dom Pomocy Społecznej
GUS	Główny Urząd Statystyczny
IPiSS	Instytut Pracy i Spraw Socjalnych
JOPS	Jednostka Organizacyjna Pomocy Społecznej
jst	Jednostka Samorządu Terytorialnego
k.k.	Kodeks Karny
KIS	Klub Integracji Społecznej
KWP	Komenda Wojewódzka Policji
m.	miasto
MOPR	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie
MRiPS	Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej
MRiPS-03R	Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach
MRiPS-06	Sprawozdanie Wybrane jednostki organizacyjne pomocy społecznej i inne jednostki pomocy społecznej oraz zatrudnienie w systemie pomocy społecznej
NFZ	Narodowy Fundusz Zdrowia
NGO	non-government organization – organizacja pozarządowa
OIK	Ośrodek Interwencji Kryzysowej
OPS	Ośrodek Pomocy Społecznej
OWES	Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej
OZPS	Ocena Zasobów Pomocy Społecznej
pkt. proc.	punkt procentowy
PCPR	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
PES	Podmiot Ekonomii Społecznej
PFRON	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
PRZEMOC	Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
PUP	Powiatowy Urząd Pracy
ROPS	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
RPRES	Regionalny Program Rozwoju Ekonomii Społecznej
ŚDS	Środowiskowy Dom Samopomocy
ŚUW	Świętokrzyski Urząd Wojewódzki
WOTUW	Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia
WRiSPZ-G	Sprawozdanie z obszaru Wsparcia Rodziny i System Pieczy Zastępczej - GMINY
WRiSPZ-P	Sprawozdanie z obszaru Wsparcia Rodziny i System Pieczy Zastępczej - POWIATU
WTZ	Warsztaty Terapii Zajęciowej
WUP	Wojewódzki Urząd Pracy
ZAZ	Zakład Aktywności Zawodowej
ZOL	Zakład Opiekuńczo-Lecznicy
ZOP	Zespół Obsługi Placówek

Spis treści

Wykaz skrótów	2
Wprowadzenie	4
OBSZAR I. Wsparcie rodziny i pieczy zastępczej	5
OBSZAR II. Osoby wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu ze względu na wiek, chorobę i niepełnosprawność	34
OBSZAR III. Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	76
OBSZAR IV. Osoby w kryzysie bezdomności	85
OBSZAR V. Obywatele państw trzecich, migranci w tym uchodźcy	90
Podsumowanie i wnioski:	93
Spis	101

Wprowadzenie

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej na potrzeby opracowania Regionalnego Planu Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji opracował diagnozę dostępności i zapotrzebowania na wybrane usługi społeczne świadczone w formie środowiskowej oraz instytucjonalnej w województwie świętokrzyskim.

Diagnoza obejmuje pięć obszarów, w ramach których planowane będzie pięć obszarów działań:

OBSZAR I. Wsparcie rodziny i pieczy zastępczej.

OBSZAR II. Osoby wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu ze względu na wiek, chorobę i niepełnosprawność.

OBSZAR III. Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego.

OBSZAR IV. Osoby w kryzysie bezdomności.

OBSZAR V. Obywatele państw trzecich, w tym uchodźcy i migranci.

Opracowana diagnoza oparta jest na podstawie dostępnych statystyk publicznych: GUS, sprawozdań jednostek samorządu terytorialnego w Centralnej Aplikacji Statystycznej, dane statystyczne z: Sądu Okręgowego w Kielcach, Narodowego Funduszu Zdrowia, Narodowego Spisu Powszechnego 2021, Policji, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

W celu uzyskania informacji dotyczących obecnie realizowanych usług społecznych, oszacowania zapotrzebowania na wybrane usługi społeczne oraz określenia przyczyn braku realizacji wybranych usług społecznych przeprowadzone zostało badanie ankietowe. W badaniu udział wzięli przedstawiciele ośrodków pomocy społecznej, którzy przekazali dane wg stanu na koniec 30 listopada 2022 r.

W przeprowadzonym badaniu ankietowanych zapytano o to czy obecnie dana usługa jest realizowana na terenie gminy, ile osób objętych jest usługą, jakie są potrzeby w zakresie realizacji usługi oraz prognozowany wzrost zapotrzebowania na usługę w gminie. Poproszono o wskazanie realizatora usługi, czy jest to: jednostka samorządu terytorialnego, organizacja pozarządowa, podmiot prywatny, podmiot ekonomii społecznej. W przypadku usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania gminy, które nie realizowały ww. usług, zapytane zostały o przyczynę braku realizacji. W celu określenia zapotrzebowania na wybrane usługi obliczono tzw. lukę potrzeb, stanowiącą różnicę pomiędzy rzeczywistą liczbą osób objętych wsparciem a podaną przez ośrodki szacunkową liczbą osób potrzebujących wsparcia na wyszczególnione usługi.

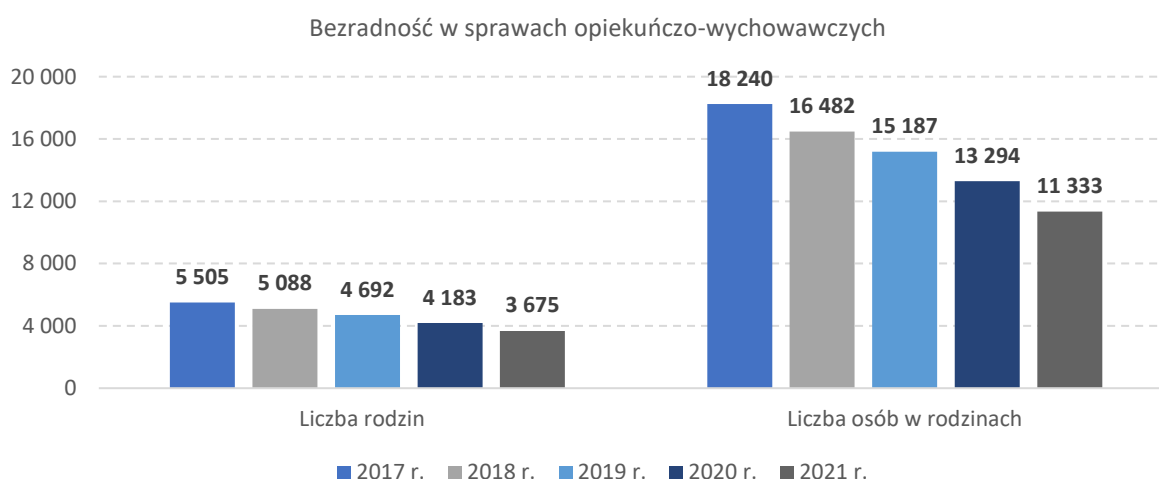
Dokonana diagnoza jest materiałem pomocniczym w procesie planowania i koordynacji rozwoju usług społecznych i procesu deinstytucjonalizacji.

OBSZAR I. Wsparcie rodziny i pieczy zastępczej

Wsparcie rodziny

Kluczowym narzędziem w kontekście procesu deinstytucjonalizacji w obszarze wsparcia rodziny i pieczy zastępczej jest praca z rodziną. Jej wdrożenie jest istotne od momentu przeżywania przez rodzinę pierwszych trudności, a konieczna gdy w rodzinie dochodzi do kryzysu zagrażającego dobru dziecka. Rodzina, w wyniku podjętej z nią pracy powinna osiągnąć zdolność prawidłowego funkcjonowania w szczególności tak, aby bezpieczeństwo dziecka nie było zagrożone.

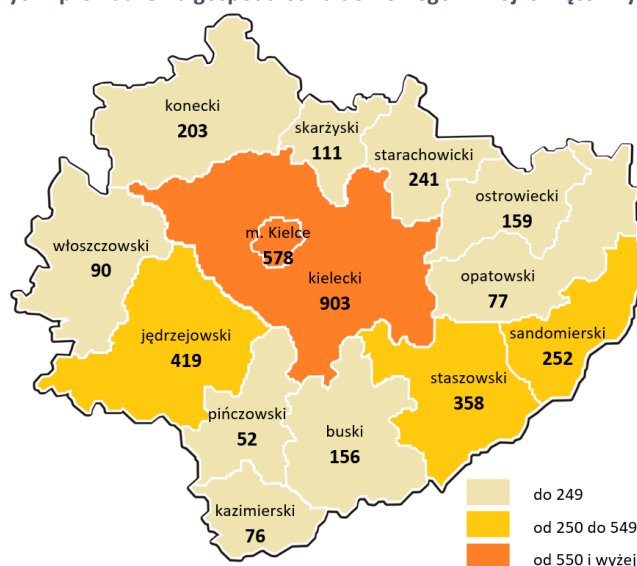
Punktem wyjścia do diagnozy systemu wsparcia rodziny są dane o korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Wykres 1. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w woj. świętokrzyskim w latach 2017-2021.
Źródło: MRPiPS-03R, CAS.

W latach 2017-2021 w województwie świętokrzyskim obserwujemy systematyczny spadek beneficjentów pomocy społecznej, w tym także osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Liczba rodzin korzystająca z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych wyniosła 3 675 rodzin, co stanowi 12% z ogółu rodzin objętych pomocą społeczną.

Mapa 1. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w woj. świętokrzyskim w 2021 r.

Źródło: MRIPS-03R, CAS.

W 2021 r. w województwie świętokrzyskim najwięcej rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego odnotowano w powiecie kieleckim (903), następnie w mieście Kielce (578). Najmniej rodzin korzystających z tego typu wsparcia odnotowano w powiatach: pińczowskim (52), kazimierskim (76), opatowskim (77), włoszczowskim (90).

Obraz skali potrzeb w zakresie wsparcia rodziny pokazują również dane dot. liczby nadzorów kuratorskich prowadzonych w związku z ograniczeniem praw rodzicielskich oraz nadzorów kuratorskich nad osobami nieletnimi.

Ograniczenie władzy rodzicielskiej może nastąpić, gdy zagrożone jest dobro dziecka. Najczęściej stosowanym przez sądy rozwiązaniem jest ustanowienie nadzoru kuratora.

Tabela 1. Liczba spraw i objętych osób nadzorem kuratorskim w związku z ograniczeniem praw rodzicielskich.

Wyszczególnienie	2020 r.	2021 r.
Liczba spraw	2 390	2 304
Liczba objętych osób	7 022	6 719

Źródło: Sąd Okręgowy w Kielcach, Kurator Okręgowy.

W 2021 r. odnotowano mniejszą liczbę spraw i osób objętych nadzorem kuratorskim w związku z ograniczeniem praw rodzicielskich w odniesieniu do 2020 r., odpowiednio o 86 spraw mniej i 303 objętych osób mniej.

Tabela 2. Nieletni objęci nadzorem kuratorskim w woj. świętokrzyskim w 2020 r. i 2021 r.

	2020 r.	2021 r.
Liczba nieletnich objętych nadzorem kuratorskim	729	678

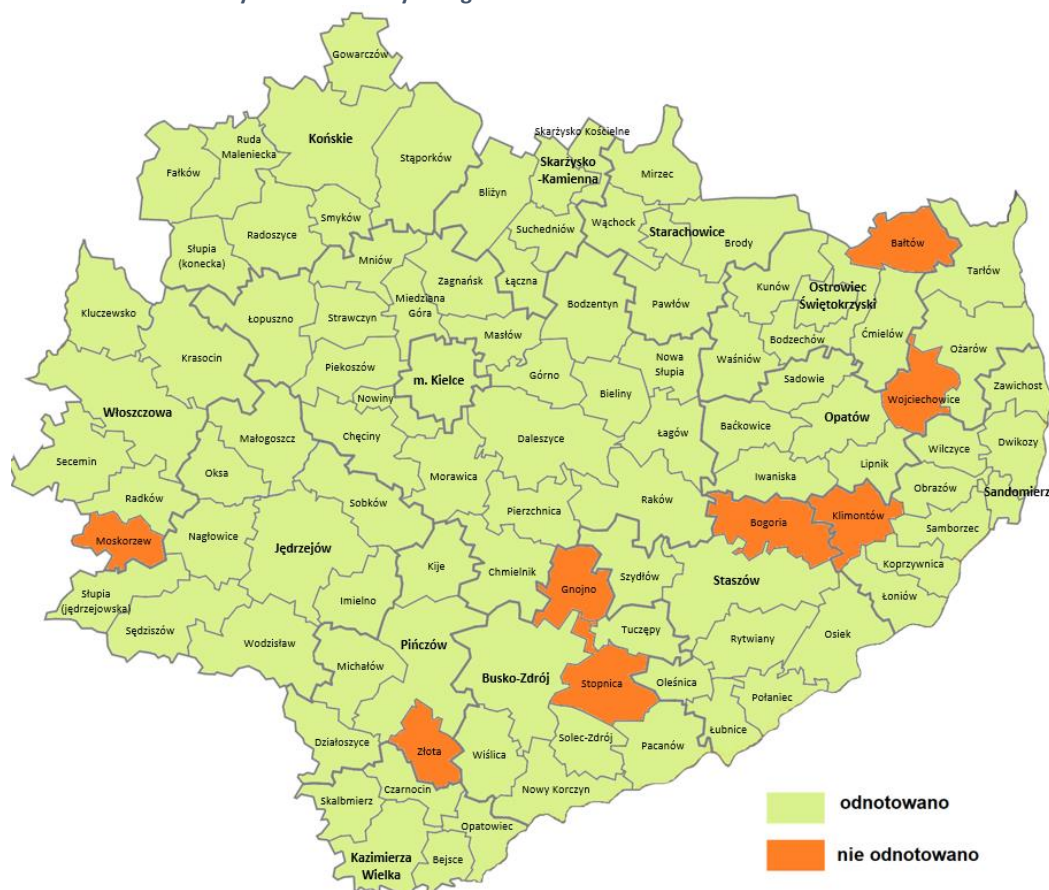
Źródło: Sąd Okręgowy w Kielcach, Kurator Okręgowy.

W województwie świętokrzyskim w 2021 r. liczba nieletnich objętych nadzorem kuratorskim wynosiła 678 i była mniejsza o 7% (tj. o 51 nieletnich mniej) w odniesieniu do 2020 r.

Asystentura rodzin

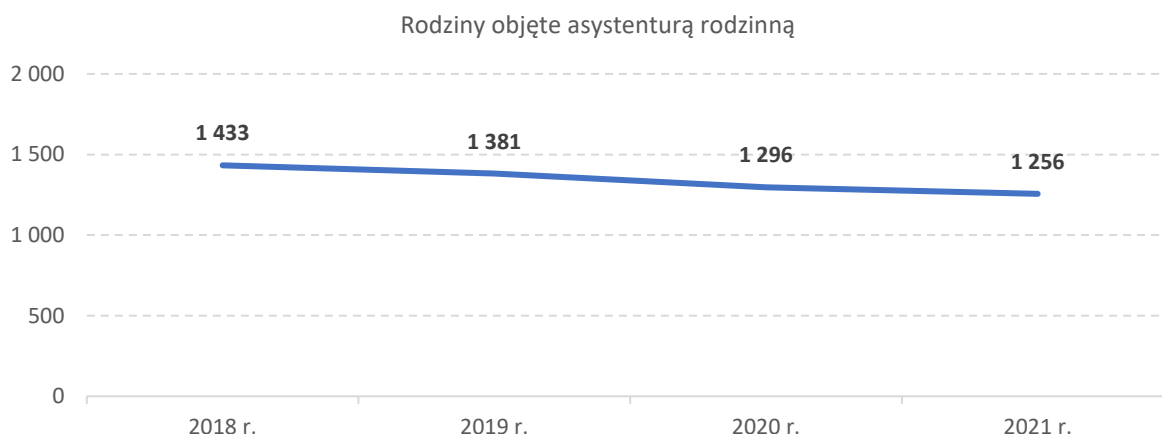
Jedną z form wsparcia kierowaną do rodzin z dziećmi przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej w ramach ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest praca asystenta rodziny. Asystent rodziny ma na celu pracę z rodziną z problemami wychowawczymi, a także w sprawach codziennych. Realizowana przez niego pomoc polega na wsparciu w przezwyciężeniu trudności, w poprawie sytuacji życiowej, by w przyszłości rodzina samodzielnie pokonywała własne problemy.

Mapa 2. **Zatrudnienie asystentów rodziny w regionie w 2021 r.**

Źródło: OZPS, CAS.

W 2021 w woj. świętokrzyskim łącznie zatrudnionych było 135 asystentów rodziny. Największą liczbę asystentów rodziny odnotowano w mieście Kielce (9), następnie w gminach: Skarżysko-Kamienna (5), Ostrowiec Świętokrzyski (4), Końskie (4), Daleszyce (4) Jędrzejów (4). Zatrudnianie asystenta rodziny nie jest zjawiskiem powszechnym. W 2021 r. zatrudnienia asystenta rodziny nie odnotowano w 8 gminach: Gnojno, Stopnica, Iwaniska, Wojciechowice, Bałtów, Złota, Klimontów, Moskorzew.

Wykres 2. Liczba rodzin objętych asystenturą rodzinną w woj. świętokrzyskim w latach 2018-2021.
Źródło: WRISPZ-G, CAS.

W analizowanym okresie najwięcej rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny odnotowano w 2018 r. W trzech kolejnych latach ich liczba spadła. W 2021 r. odnotowano 3,1% spadek liczby rodzin objętą pracą asystenta rodziny z 1 296 w 2020 r. do 1 256 rodzin.

Tabela 3. Liczba asystentów i rodzin objętych asystenturą w województwie świętokrzyskim.

Wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Liczba asystentów rodziny	138	140	131	135
Liczba rodzin objęta asystenturą rodzinną	1 433	1 381	1 296	1 256
Średnia liczba rodzin na 1 asystenta	10	10	10	9

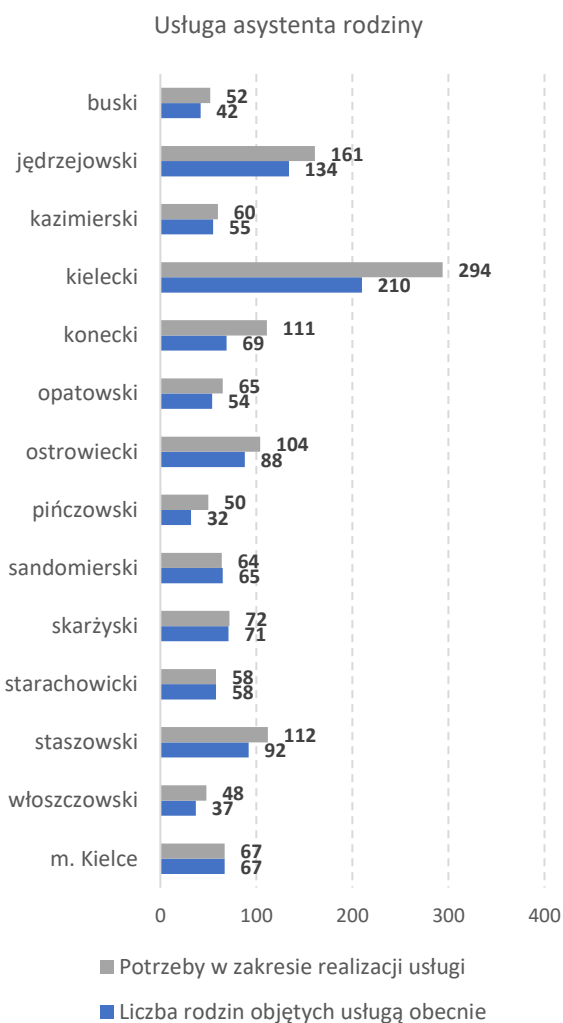
Źródło: OZPS, CAS.

W 2021 r. na jednego asystenta rodziny przypadało średnio 9 rodzin. Jest to zdecydowanie mniej, niż zakłada ograniczenie wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej, które określa, iż w tym samym czasie asystent może pracować z 15 rodzinami.

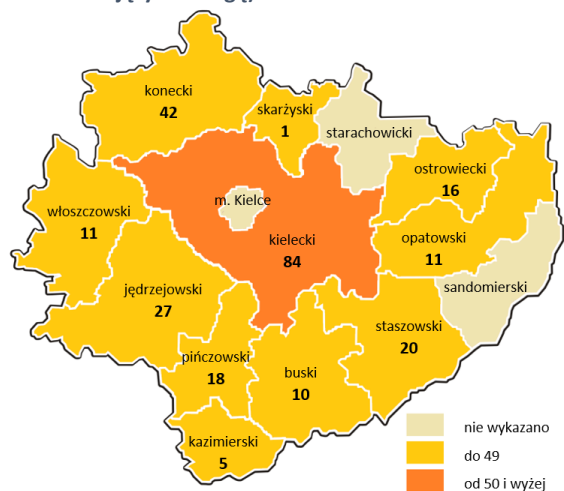
Do określenia zapotrzebowania na usługi asystentów rodziny, zestawiona została liczba rodzin korzystających z pomocy z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (ponieważ jest to potencjalna grupa docelowa wymagająca wsparcia asystentów) z danymi dotyczącymi liczby rodzin objętych wsparciem asystentów. Średnio w województwie 34% rodzin korzystających z pomocy z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych objętych było asystenturą rodzinną. Z powyższego zestawienia danych wynika, iż 66% rodzin potencjalnie potrzebujących tego typu wsparcia nie jest objętych asystenturą rodzinną.

Jeśli założymy, maksymalne obciążenie określone w ustawie tj. asystent może pracować z 15 rodzinami w tym samym czasie, to hipotetyczne zapotrzebowanie na liczbę etatów asystentów rodziny w województwie świętokrzyskim wynosi 110 etatów.

W przeprowadzonym badaniu ankietowym OPS-y wskazały, jaka jest liczba rodzin objętych usługą asystenta rodziny wg. stanu na 30.11.2022 r. oraz ile rodzin potrzebuje wsparcia w tym zakresie. Na podstawie tych informacji obliczono tzw. lukę potrzeb, która wyniosła 244 rodziny.

Mapa 3. „Luka potrzeb” – usługa asystenta rodziny (różnica między szacunkowa liczbą rodzin potrzebujących wsparcia a liczbą rodzin objętych usługą).

Źródło: Badanie ankietowe 30.XI.2022 r.

Wykres 3. Szacunkowa liczba rodzin potrzebująca wsparcia w zakresie realizacji usługi asystenta rodziny.

Źródło: Badanie ankietowe 30.XI.2022 r.

Rodziny wspierające

Oprócz instytucji asystenta rodziny ustawa o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej ustanowiła tzw. rodziny wspierające, które przy współpracy z asystentem rodziny stanowią formę pomocy dla rodzin przeżywających trudności w zakresie opieki i wychowania dzieci. Rodzina wspierająca jest rodziną z bezpośredniego otoczenia dziecka, czyli np. sąsiedzi.

Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka, które nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo. Rodzinę wspierającą ustanawia wójt właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny wspieranej po uzyskaniu pozytywnej opinii kierownika ośrodka pomocy społecznej wydanej na podstawie przeprowadzonego rodzinnego wywiadu środowiskowego. Z taką rodziną wójt zawiera umowę, która określa zasady zwrotu kosztów związanych z udzieleniem pomocy.

Tabela 4. Wspieranie rodziny i piecza zastępcza w woj. świętokrzyskim w latach 2018-2021.

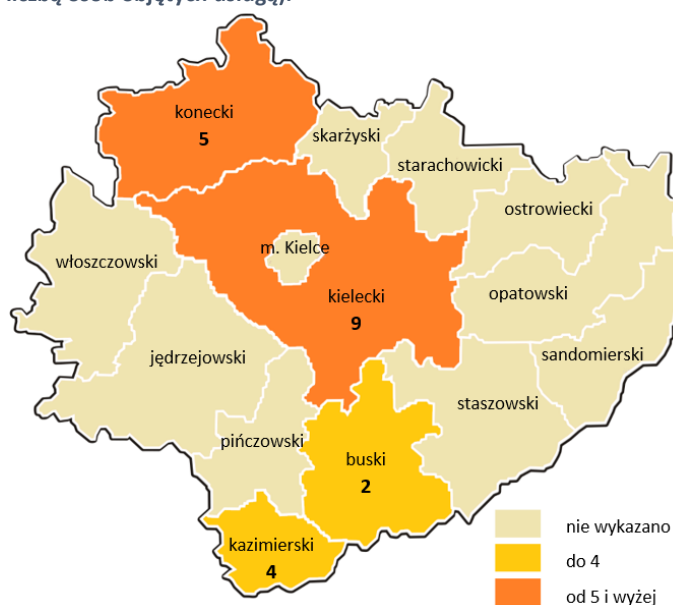
Wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Liczba rodzin wspierających	9	3	2	0

Źródło: OZPS, CAS

W regionie w 2018 r. odnotowano funkcjonowanie 9 rodzin wspierających, przez kolejne lata liczba rodzin ulegała stopniowemu zmniejszeniu, aż w 2021 r. nie odnotowano rodzin wspierających w regionie.

Jak wynika z danych dot. liczby tego typu rodzin samorządy gminne z dużą rezerwą odnoszą się do tej formy wsparcia, pomimo, że rodzina wspierająca stanowi ważne narzędzie wsparcia i opiera się na potencjale lokalnym.

Mapa 4. „Luka potrzeb” – usługi rodziny wspierającej (różnica między szacunkową liczbą osób potrzebujących wsparcia a liczbą osób objętych usługą).

Źródło: Badanie ankietowe 30.XI.2022 r.

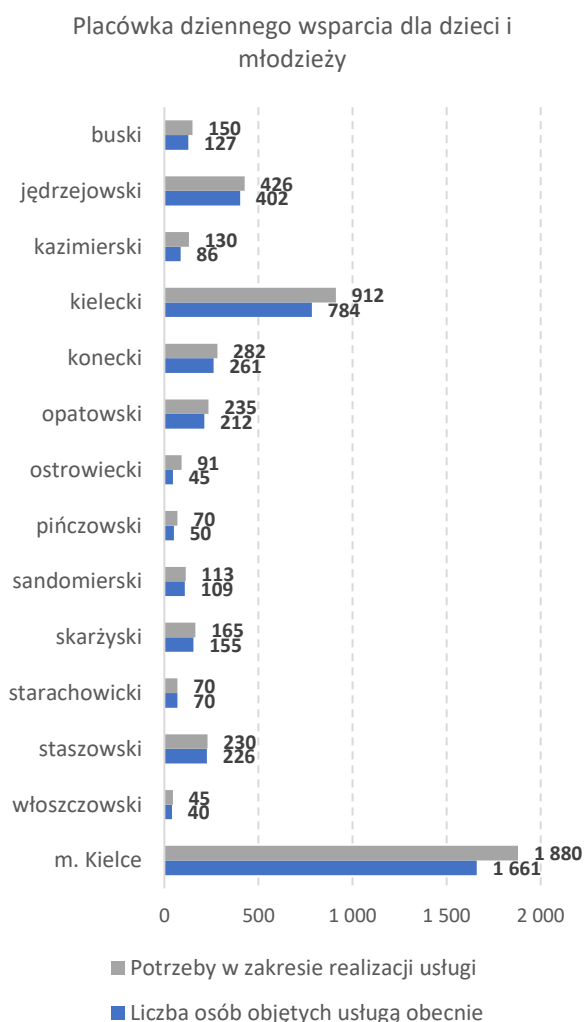
Jak wynika z danych przekazanych przez OPS-y w badaniu ankietowym zapotrzebowanie na świadczenie usługi przez rodziny wspierające w województwie świętokrzyskim wynosi 20 rodzin.

Placówki wsparcia dziennego

Inną formą wsparcia rodziny, a tym samym zapewnienia opieki i wychowania dziecka, są placówki wsparcia dziennego. Samorządy gminne i powiatowe w myśl ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej mogą prowadzić dzienne placówki wsparcia, w których mogą przebywać dzieci z rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi. W placówkach dziecko zostaje objęte pomocą i wychowaniem. Placówka wsparcia dziennego może być prowadzona jako forma:

- opiekuńcza, w tym koła zainteresowań, świetlice, kluby i ogniska wychowawcze;
- specjalistyczna;
- pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę.

Jak wynika z rejestru Wojewody Świętokrzyskiego, w 2021 r. w województwie funkcjonowało 175 placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży. Placówki te funkcjonują na terenie 61 gmin. W przypadku 91 placówek wsparcia organem prowadzącym jest gmina. W zdecydowanej większości (121) typ placówki ma charakter opiekuńczy, w przypadku 9 opiekuńczo-specjalistyczny, 9 specjalistyczny, 36 prowadzi pracę „podwórkową”.

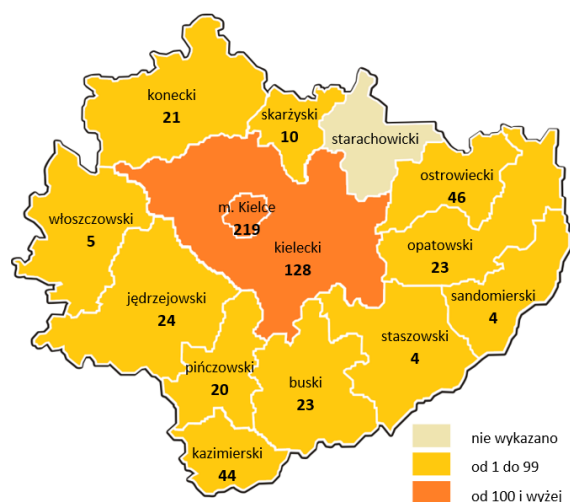

Wykres 4. Szacunkowa liczba osób potrzebująca wsparcia w zakresie realizacji usługi placówki dziennego wsparcia dla dzieci i młodzieży.

Źródło: Badanie ankietowe 30.XI.2022 r.

Szacunkowa liczba osób, które według OPS-ów powinny zostać objęte usługami w ramach placówki dziennego wsparcia dla dzieci i młodzieży w województwie świętokrzyskim wynosi 4 799 osób. „Luka potrzeb” dla województwa świętokrzyskiego w zakresie świadczenia ww. usługi, wynosi (571 osób).

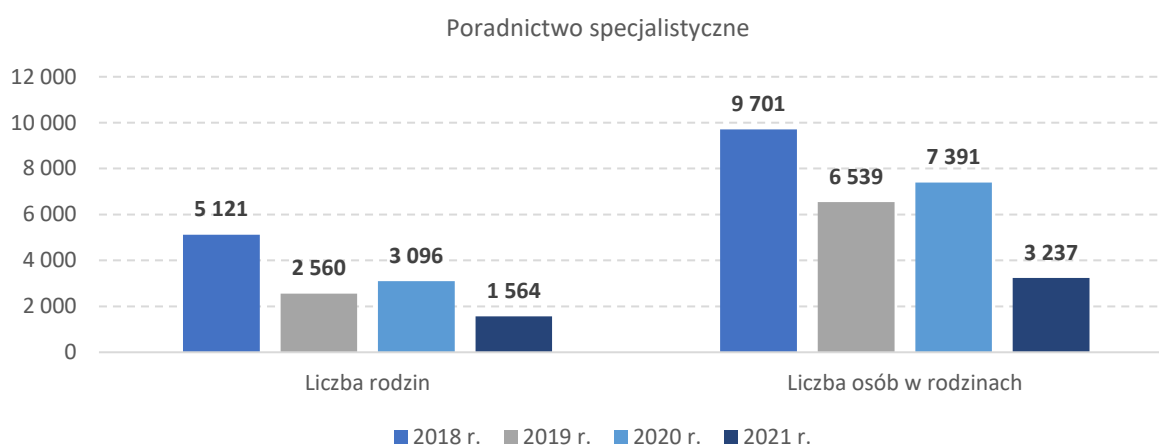
Mapa 5. „Luka potrzeb” – usługi placówki dziennego wsparcia dla dzieci i młodzieży (różnica między szacunkową liczbą osób potrzebujących wsparcia a liczbą osób objętych usługą).

Źródło: Badanie ankietowe 30.XI.2022 r.

Poradnictwo specjalistyczne

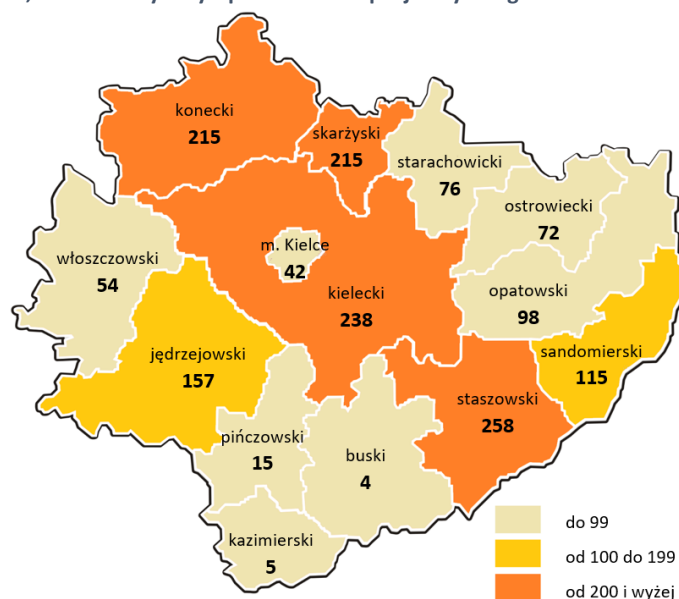
Poradnictwo prawne, psychologiczne i rodzinne jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Poradnictwo prawne realizowane jest poprzez udzielenie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego oraz ochrony praw lokatorów. Poradnictwo psychologiczne realizuje się przez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii. Poradnictwo obejmuje problemy funkcjonowania rodziny, w tym problemy opieki nad osobami z niepełnosprawnościami, a także terapię rodzinną.

Wykres 5. Poradnictwo specjalistyczne w woj. świętokrzyskim w latach 2018-2021.
Źródło MRiPS-03R, CAS.

W 2021 r. liczba rodzin i osób w rodzinach, która skorzystała z tej formy wsparcia w porównaniu z 2020 r., była mniejsza odpowiednio o 49,5% i 56,2%¹.

Mapa 6. Liczba rodzin, które skorzystały z poradnictwa specjalistycznego w 2021 r.

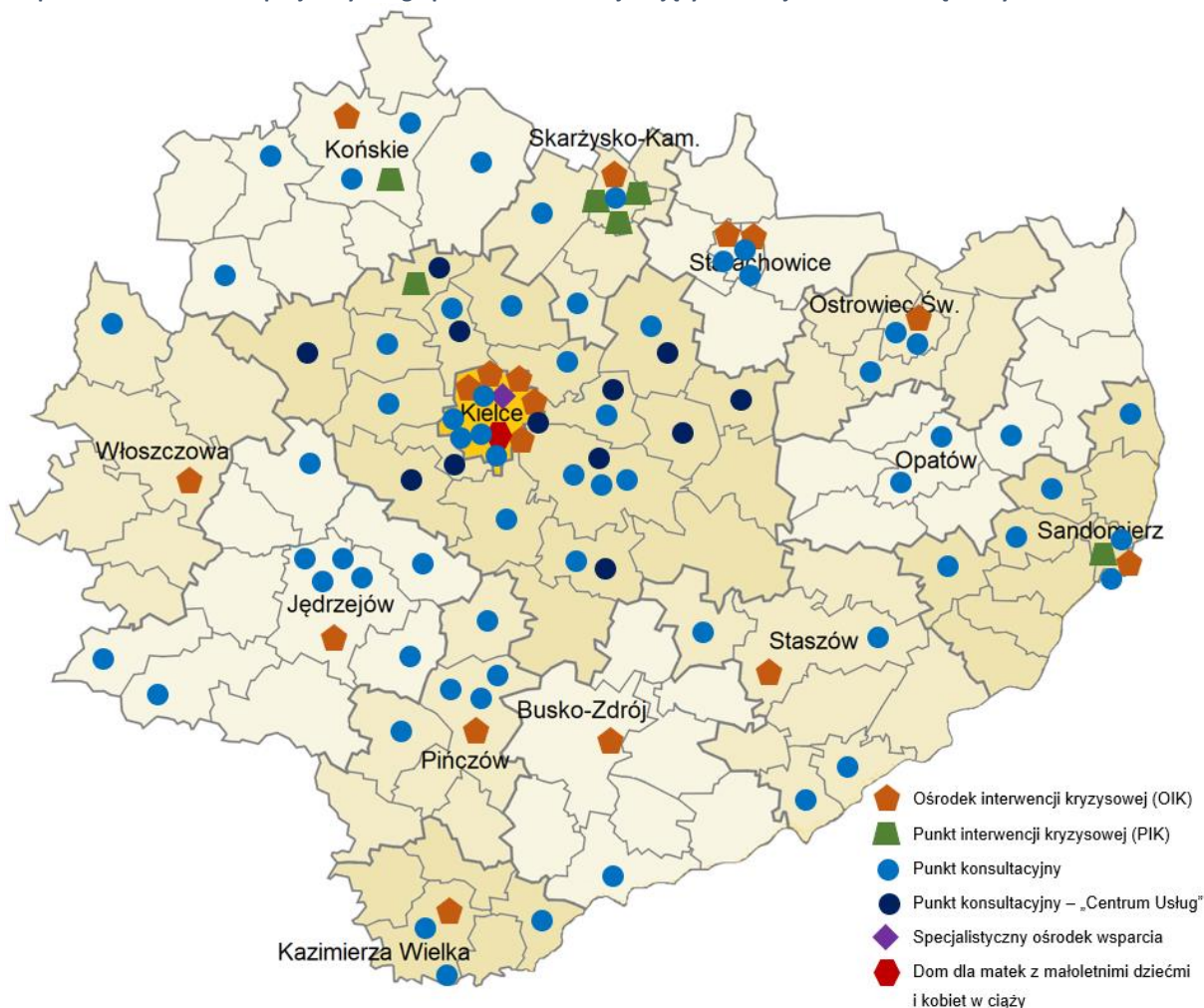
Źródło: MRiPS-03R, CAS.

¹ OZPS WŚ za rok 2021

Najwięcej rodzin korzystających z poradnictwa specjalistycznego odnotowano w powiatach: kieleckim (238), staszowskim (258), koneckim (215), skarżyskim (215). Najmniej rodzin z tego typu poradnictwa skorzystało z terenu powiatu buskiego (4) i kazimierskiego (5).

Jednostki specjalistycznego poradnictwa

Mapa 7. Jednostki specjalistycznego poradnictwa funkcjonujących w województwie świętokrzyskim w 2022 r.

Źródło: Opracowanie ROPS na podstawie rejestru prowadzonego przez ŚUW.

Na obszarze województwa świętokrzyskiego w 2022 r. odnotowano funkcjonowanie następujących jednostek specjalistycznego poradnictwa:

- 17 ośrodków interwencji kryzysowej (OIK),
- 6 punktów interwencji kryzysowej (PIK),
- 63 punkty konsultacyjne,
- 1 „Centrum Usług – Współpraca na rzecz społeczności lokalnej”, w ramach którego funkcjonuje 12 punktów konsultacyjnych.
- 1 specjalistyczny ośrodek wsparcia dla osób doznających przemocy w rodzinie (SOW),
- 1 dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży,

Tabela 5. Ośrodek Interwencji Kryzysowej (OIK).

Lp.	Nazwa	Dane adresowe	Podmiot prowadzący
buski			
1	Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Busku Zdroju (24h)	ul. Bohaterów Warszawy 120, Busko-Zdrój	Powiat
jędrzejowski			
2	Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Jędrzejowie (24h)	ul. Armii Krajowej 9, Jędrzejów	Powiat
kazimierski			
3	Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Kazimierzy Wielkiej	ul. Partyzantów 29, Kazimierza Wielka	Powiat
m. Kielce			
4	Centrum Interwencji Kryzysowej Caritas Diecezji Kieleckiej (24h)	ul. Urzędnicza 7b Kielce	Caritas Diecezji Kieleckiej/Powiat
5	Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Psychoterapii przy Świętokrzyskim Centrum Profilaktyki i Edukacji	ul. Jana Nowaka Jeziorańskiego 65, Kielce	Miasto na prawach powiatu
6	Punkt Interwencyjno-Konsultacyjny dla Osób Doznających Przemocy w Rodzinie w ramach SOW	ul. Okulska 18, Kielce	Miasto na prawach powiatu
7	Punkt Interwencyjno-Konsultacyjny dla Osób Doznających Przemocy w Rodzinie w ramach SOW (24h)	ul. Wesola 51, Kielce	Miasto na prawach powiatu
kielecki			
8	Punkt interwencji kryzysowej przy PCPR w Kielcach	ul. Wrzosowa 44 Kielce	Powiat
konecki			
9	Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Końskich (24h)	ul. Spółdzielcza 3, Końskie	Powiat
ostrowiecki			
10	Punkt interwencji kryzysowej w Ostrowcu Świętokrzyskim	ul. Świętokrzyska 22, Ostrowiec Świętokrzyski	Powiat
pińczowski			
11	Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Pińczowie	ul. Żwirki i Wigury 40, Pińczów	Powiat
sandomierski			
12	Punkt poradnictwa specjalistycznego	ul. Żydowska 6c, Sandomierz	Powiat
skarżyski			
13	Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Skarżysku Kamiennej	Plac Floriański 1, Skarżysko – Kamienna	Powiat
starachowicki			
14	Ośrodek Pomocy Rodzinie w Starachowicach	Aleja Armii Krajowej 28, Starachowice	Powiat
15	Centrum Interwencji Kryzysowej	Aleja Armii Krajowej 28, Starachowice	Powiat
staszowski			
16	Punkt pomocy Ofiarom Przemocy w Rodzinie i Osobom w Kryzysie w Staszowie	ul. Szkolna 4, Staszów	Powiat
włoszczowski			
17	Zespół Interwencji Kryzysowej we Włoszczowie	ul. Wiśniowa 10, Włoszczowa	Powiat

Źródło: Opracowanie ROPS na podstawie rejestru prowadzonego przez ŚUW.

W województwie świętokrzyskim w 2022 r. odnotowano 17 ośrodków interwencji kryzysowej. 13 placówek prowadzi powiat, 3 miasto na prawach powiatu, 1 Caritas Diecezji Kieleckiej na zlecenie powiatu.

Tabela 6. Punkt Interwencji Kryzysowej (PIK).

Lp.	Nazwa	Dane adresowe	Podmiot prowadzący
kielecki			
1	Punkt interwencji kryzysowej w Mniowie	ul. Centralna 9, Mniów	Gmina
konecki			
2	Punkt interwencji kryzysowej w Końskich	ul. Armii Krajowej 22, Końskie	Gmina
sandomierski			
3	Punkt interwencji kryzysowej w Sandomierzu	ul. Żydowska 6c, Sandomierz	Gmina
skarżyski			
4	Punkt interwencji kryzysowej w Skarżysku Kamiennej	ul. Sikorskiego 10, Skarżysko – Kamienna	Gmina
5	Punkt interwencji kryzysowej w Suchedniowie	ul. Peck 9 A, Suchedniów	Gmina
starachowicki			
6	Punkt interwencji kryzysowej w Starachowicach	ul. Majówka 21 27-200 Starachowice	Gmina

Źródło: Opracowanie ROPS na podstawie rejestru prowadzonego przez ŚUW.

W regionie odnotowano 6 punktów interwencji kryzysowej prowadzonych przez gminy.

Tabela 7. Punkt konsultacyjny.

Lp.	Nazwa	Dane adresowe	Zasięg działalności:
buski			
1	Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych	ul. Zaścianek 2, 28-136 Nowy Korczyn	Gmina
jędrzejowski			
2	Punkt konsultacyjny przy PCPR	ul. Okrzei 49B, Jędrzejów	Powiat
3	Punkt konsultacyjny w siedzibie Ogniska Wychowawczego „Caritas”	ul. Jana Pawła II 3, Jędrzejów	Powiat
4	Punkt konsultacyjny do spraw uzależnień i przemocy w rodzinie	Plac Wolności 12, Sobków	Gmina
5	Rodzinny punkt informacyjno-konsultacyjny do spraw uzależnień i przemocy	ul. Cmentarna 7A, Imielno	Gmina
6	Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych przy MGOPS	Kardynała Wyszyńskiego 4, Sędziszów	Gmina
7	Punkt informacyjno-konsultacyjny przy M-GOPS	ul. Jaszowskiego 3a, Małogoszcz	Gmina
8	Punkt konsultacyjny ds. uzależnień i przemocy w rodzinie	Słupia 2a, Słupia jędrzejowska	Gmina
9	Punkt konsultacyjno-informacyjny ds. uzależnień, placówka Zakładu Podstawowej Opieki Zdrowotnej	ul. 11-go Listopada 26 budynek przychodni rejonowej, Jędrzejów	Gmina
10	Filia punktu konsultacyjno-informacyjnego ds. uzależnień dla osób niepełnosprawnych dotkniętych problemem uzależnienia od alkoholu w poradni rehabilitacyjnej	ul. 11-go Listopada 113b (poradnia rehabilitacyjna - budynku OPS MiG Jędrzejów), Jędrzejów	Gmina
kazimierski			
11	Punkt konsultacyjny przy PCPR	ul. Partyzantów 29, Kazimierza Wielka	Powiat
12	Punkt konsultacyjny ds. uzależnień i przemocy	Rynek 16, Opatowiec	Gmina
13	Rodzinny punkt konsultacyjno-informacyjny ds. przemocy i uzależnień	Partyzantów 4, Kazimierza Wielka	Gmina
m. Kielce			
14	Ośrodek korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie w ramach SOW	ul. Wiśniowa 3, Kielce	Gmina
15	Punkt konsultacyjny przy PCPR	ul. Wesoła 51, Kielce	Powiat
16	Stowarzyszenie „Rodzina Bez Przemocy”	ul. Słoneczna 9, Kielce	Gmina

17	Centrum dla Rodzin – punkt konsultacyjno-doradczy	ul. Okrzei 18, Kielce	Powiat
18	Centrum Asystentury Społecznej	ul. Warszawska 25a, Kielce	-
kielecki			
19	Punkt konsultacyjny dla osób doświadczających przemocy w rodzinie	ul. Wolności 4, Bodzentyn	Gmina
20	Punkt konsultacyjny i ośrodek mediacji	ul. Sienkiewicza 11, Daleszyce	Gmina
21	Punkt porad prawnych	Plac Staszica 9, Daleszyce	Gmina
22	Punkt konsultacyjny OPS dla osób uzależnionych i członków rodzin z problemem alkoholowym i narkomanii oraz osób dotkniętych przemocą domową	ul. Chopina 25, Daleszyce	Gmina
23	Punkt konsultacyjny	ul. Łysicka 11, Górnio	Gmina
24	Punkt konsultacyjny, Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii	ul. Spokojna 2, Masłów	Gmina
25	Punkt konsultacyjny ds. uzależnień i przeciwdziałania przemocy	ul. Urzędnicza 11a, Miedziana Góra	Gmina
26	Punkt konsultacyjny	ul. Kielecka 9, Morawica	Gmina/Powiat
27	Punkt porad prawnych	ul. Czarnowska 59, Piekoszów	Gmina
28	Punkt konsultacyjny	Szkołna 30, Pierzchnica	Gmina
29	Punkt konsultacyjny	Ogrodowa 2, Strawczyn	Gmina
30	Punkt konsultacyjny ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie i rozwiązywania problemów opiekuńczo-wychowawczych	ul. Spacerowa 8A, Zagnańsk	Gmina
konecki			
31	Punkt konsultacyjny przy PCPR	ul. Spółdzielcza 3, Końskie	Powiat
32	Punkt informacyjno-konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu	ul. Partyzantów 3, Końskie	Gmina
33	Punkt informacyjno-konsultacyjny ds. rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, przeciwdziałania przemocy	Słupia konecka	Gmina
34	Punkt informacyjno-konsultacyjny dla osób i rodzin z problemem uzależnień, współuzależnienia oraz dotkniętych problemem przemocy w rodzinie	Ruda Maleniecka 105a	Gmina
35	Punkt konsultacyjny przy M-GOPS	ul. Piłsudskiego 132 A, Stąporków	Gmina
opatowski			
36	Powiatowy punkt konsultacyjno-doradczy (PPKD)	ul. Sienkiewicza 17, Opatów	Powiat
37	Ośrodek profilaktyki uzależnień „RAVENA” Grójec 56, Ćmielów	Wojciechowice 50	Gmina
38	Punkt konsultacyjny dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin	Plac Obrońców Pokoju 34, Opatów	Gmina
ostrowiecki			
39	Punkt konsultacyjny przy PCPR	ul. Świętokrzyska 22, Ostrowiec Świętokrzyski	Powiat
40	Punkt konsultacyjny przy MOPS	ul. Świętokrzyska 22, Ostrowiec Świętokrzyski	Gmina
41	Punkt konsultacyjny	ul. Reja 10 (Bodzechów)	Gmina
pińczowski			
42	Punkt porad prawnych	ul. Zacisze 5, Pińczów	Powiat
43	Punkt konsultacyjny	ul. Złota 7, Pińczów	Gmina
44	Punkt informacyjno-konsultacyjny do spraw uzależnień i przemocy	Michałów 115	Gmina
45	Poradnia psychologiczno-pedagogiczna	ul. Spółdzielcza 6, Pińczów	-
46	Punkt konsultacyjny	Kije 16	Gmina

sandomierski			
47	Punkt edukacyjno-konsultacyjny miejskiego ośrodka rozwoju osobistego MORO	ul. Mariacka 1, Sandomierz	Gmina
48	Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin	Obrazów 120, Obrazów	Gmina
49	Punkt poradnictwa specjalistycznego przy PCPR	ul. Mickiewicza 34, Sandomierz	Powiat
50	Punkt pomocy dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin - przemoc w rodzinie	Krakowska 4, Klimontów	Gmina
51	Punkt konsultacyjny ds. uzależnień i przemocy w rodzinie	ul. Żeromskiego 50, Zawichost	Gmina
52	Gminny punkt pomocy dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin	Wilczyce 174	Gmina
skarżyski			
53	Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz ofiar przemocy	VI Wieków Bliżyn 2, Bliżyn	Gmina
54	Punkt konsultacyjny	Czerwona Górka 1B, łączna	Gmina
55	Stowarzyszenie Społeczne „Wzajemna Pomoc”	ul. Legionów 122d/ 409, Skarżysko-Kamienna	Gmina
starachowicki			
56	Punkt konsultacyjny przy PCPR	ul. Złota 7, Starachowice	Powiat
57	Punkt konsultacyjny przy PCPR	ul. Radomska 70, Starachowice	Powiat
58	Punkt konsultacyjny	ul. Majówka 21a, Starachowice	Gmina
staszowski			
59	Punkt konsultacyjny	Targowa 5, Szydłów	Gmina
60	Punkt konsultacyjno-informacyjny	Zrębińska 33a, Połaniec	Gmina
61	Punkt konsultacyjny	Łubnice 66a, Łubnice	Gmina
62	Punkt pomocy ofiarom przemocy i przestępstw w rodzinie	Wschodnia 13, Staszów	Gmina
włoszczowski			
63	Punkt konsultacyjny do spraw uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie przy GKRPA	ul. Spółdzielcza 12B, Kluczewsko	Gmina

Źródło: Opracowanie ROPS na podstawie rejestru prowadzonego przez ŚUW.

W województwie świętokrzyskim funkcjonowały 63 punkty konsultacyjne: 48 o zasięgu działalności gminy, 15 o zasięgu powiatu/miasta na prawach powiatu.

Tabela 8. Punkty konsultacyjne utworzone w ramach „Centrum Usług – Wspólne działania na rzecz społeczności lokalnej”.

Lp.	Nazwa	Dane adresowe	Podmiot prowadzący
kielecki			
1	Centrum Usług – Punkt konsultacyjny w ramach projektu „Centrum Usług – Wspólne działania na rzecz społeczności lokalnej”	ul. Okrzei 18/7, Kielce	Powiat
2	Punkt konsultacyjny w Bielinach	ul. Partyzantów 17, Bieliny	Gmina/Powiat
3	Punkt konsultacyjny w Bodzentynie	ul. Suchedniowska 3, Bodzentyn	Gmina/Powiat
4	Punkt Konsultacyjny w Chęcinach	ul. Białe Zagłębie 1, Chęciny	Gmina/Powiat
5	Punkt konsultacyjny w Daleszycach	ul. Sienkiewicza 11, Daleszyce	Gmina/Powiat
6	Punkt konsultacyjny w Górnio	Górno 169, Górno	Gmina/Powiat
7	Punkt konsultacyjny w Łopusznie	ul. Strażacka 12, Łopuszno	Gmina/Powiat
8	Punkt konsultacyjny Miedzianej Górze	ul. Urzędnicza 18, Miedziana Góra	Gmina/Powiat
9	Punkt konsultacyjny w Mniowie	ul. Centralna 9, Mniów	Gmina/Powiat
10	Punkt konsultacyjny w Nowej Słupi	ul. Staszica 18, Nowa Słupia	Gmina/Powiat
11	Punkt konsultacyjny w Nowinach	ul. Białe Zagłębie 25, Nowiny	Gmina/Powiat
12	Punkt konsultacyjny w Pierzchnicy	ul. Urzędnicza 6, Pierzchnica	Gmina/Powiat

Źródło: Opracowanie ROPS na podstawie rejestru prowadzonego przez ŚUW.

W powiecie kieleckim odnotowano 12 punktów utworzonych w ramach projektu „Centrum Usług – Współpraca na rzecz społeczności lokalnej”. Centrum Usług prowadzone przez samorząd powiatowy świadczy pomoc w formie poradnictwa specjalistycznego (również w miejscu zamieszkania i lokalach udostępnionych na terenie 11 gmin powiatu kieleckiego w: Bielinach, Bodzentynie, Chęcinach, Daleszycach, Górnio, Łopusznie, Miedzianej Górze, Mniowie, Nowej Słupi, Pierzchnicy, Sitkówki Nowiny).

Tabela 9. Specjalistyczny ośrodek wsparcia.

Lp.	Nazwa	Dane adresowe	Podmiot prowadzący
m. Kielce			
1	Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Kielcach (SOW, 24h)	ul. Wesoła 51, Kielce	Miasto na prawach powiatu

Źródło: Opracowanie ROPS na podstawie rejestru prowadzonego przez ŚUW.

W województwie funkcjonuje Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Kielcach. SOW jest komórką organizacyjną Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach. W Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie można uzyskać pomoc w sytuacji: przemocy w rodzinie, problemów rodzinnych, wychowawczych, problemów alkoholowych, kryzysów małżeńskich i osobistych. Osobom w kryzysie z powodu przemocy domowej, placówka zapewnia całodobowe schronienie (18 miejsc). W ramach SOW pomoc jest dostępna w: Punkcie Interwencyjno-Konsultacyjnym dla Osób Doznających Przemocy w Rodzinie (PIK) oraz Ośrodka Korekcyjno-Edukacyjnym dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie (OKE). Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia prowadzi również całodobowe telefony zaufania: Miejski Telefon Zaufania „STOP PRZEMOCY” – 195 13 (całodobowy), Telefon Zaufania dla osób w kryzysie emocjonalnym – 195 25 (całodobowy) - uruchomiony został z inicjatywy Wojewody Świętokrzyskiego, zadanie finansowane ze środków Samorządu Województwa Świętokrzyskiego.

Tabela 10. Dom dla matek z dziećmi i kobiet w ciąży.

Lp.	Nazwa	Dane adresowe	Podmiot prowadzący
m. Kielce			
1	Dom Dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Cięży w Kielcach (24h)	ul. Słoneczna 9, Kielce	Miasto na prawach powiatu

Źródło: MOPR Kielce.

W regionie funkcjonuje Dom Dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Cięży w Kielcach prowadzony przez MOPR. Dom przeznaczony jest dla kobiet w ciąży, matek, ojców oraz innych osób z terenu Kielc, które znalazły się w sytuacji kryzysowej, sprawujących opiekę prawną nad małoletnimi dziećmi. Do podstawowych zadań Domu dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Cięży w Kielcach należy: zapewnienie schronienia, opieki i wsparcia, pomoc w przygotowaniu do usamodzielnienia się,

pomoc w integracji ze środowiskiem, doskonalenie umiejętności pozwalających na właściwe funkcjonowanie w społeczeństwie, pomoc w wychowaniu dzieci.

Pieczka zastępcza

Oprócz działań o charakterze profilaktycznym, mających na celu stworzenie dziecku odpowiednich warunków życia w jego środowisku rodzinnym, prowadzone są działania na rzecz doskonalenia i rozwoju różnych form pieczy zastępczej nad dzieckiem. Organizacja pieczy zastępczej jest zadaniem własnym powiatu. Pieczka zastępcza ma zapewnić pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub, gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka.

Dziecko postanowieniem sądu, może zostać umieszczone w jednej z dwóch form pieczy zastępczej:

- rodzinnej,
- instytucjonalnej.

Tabela 11. Liczba dzieci w pieczy zastępczej (instytucjonalnej i rodzinnej) w woj. świętokrzyskim w latach 2018-2021.

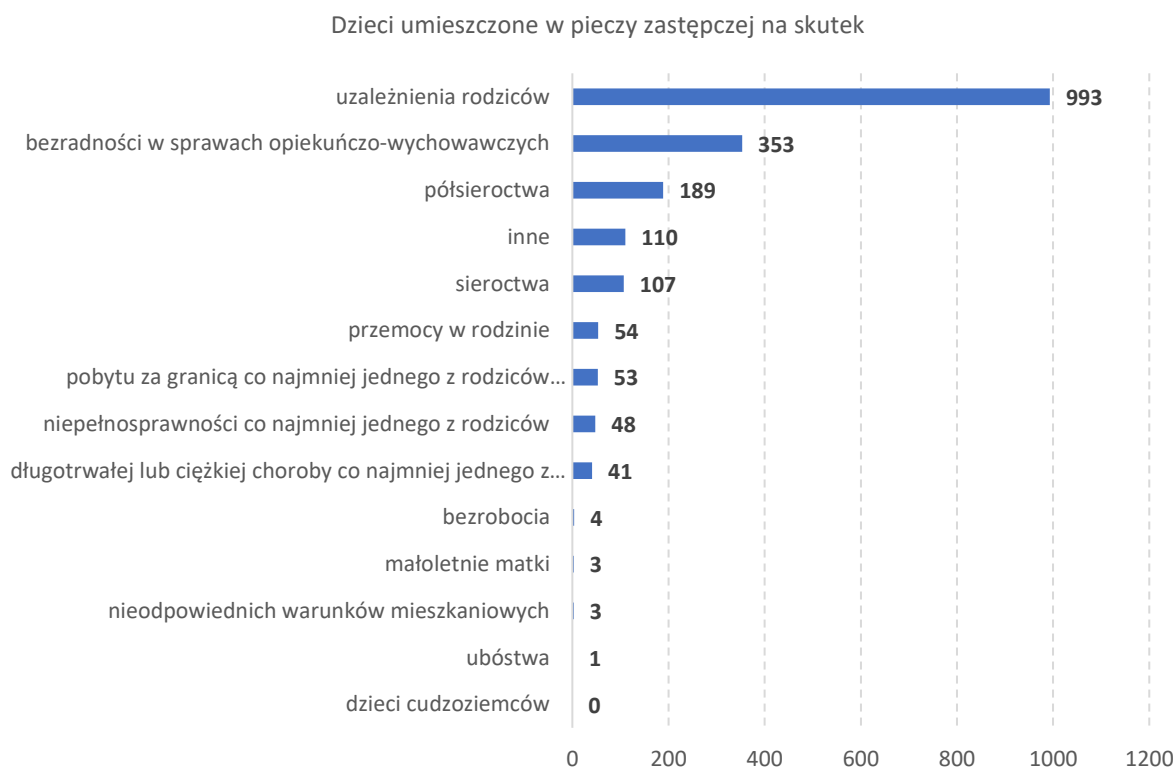
Wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej	568	532	537	535
Dzieci w rodzinach zastępczych	1 453	1 438	1 427	1 424
Razem piecza zastępcza	2 021	1 970	1 964	1 959

Źródło: WRISPZ-P (drugie półrocze), CAS.

W województwie świętokrzyskim w 2021 r. w pieczy zastępczej łącznie przebywało 1 959 dzieci.

W kontekście procesu deinstytucjonalizacji systemu pieczy zastępczej istotnym jest racjonalne ograniczanie roli instytucjonalnych form pieczy zastępczej na rozwój rodzicielstwa zastępczego (środowiskowego).

W latach 2018-2021 odnotowujemy sukcesywny spadek liczby dzieci w pieczy zastępczej zarówno instytucjonalnej jak i rodzinnej. Według danych za 2021 r. w rodzinach zastępczych umieszczonych było 73% wszystkich dzieci w pieczy zastępczej, natomiast w instytucjonalnej przebywało ich 27%.

Wykres 6. Powody umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej w woj. świętokrzyskim w 2021 r.

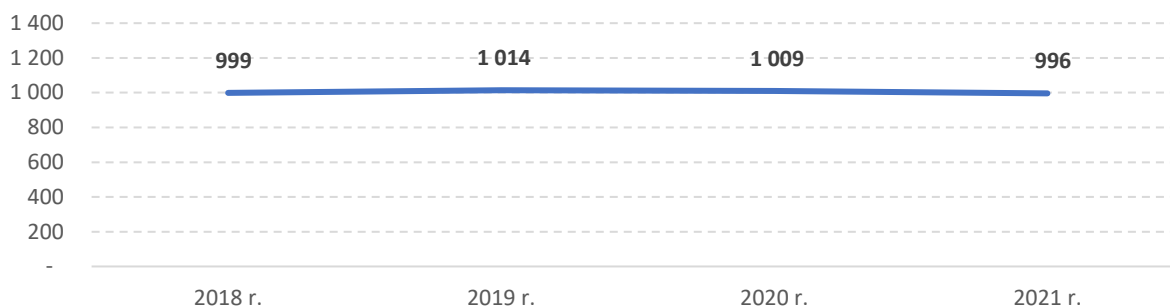
Źródło: WRISPZ-P (drugie półrocze), CAS.

Głównym powodem umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej w województwie świętokrzyskim są uzależnienia rodziców. Co drugie dziecko w pieczy znajduje się, na skutek problemu uzależnienia najbliższych od alkoholu lub innych środków (51%). W następnej kolejności jest: bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (18%), pólsieroctwo (10%), sieroctwo (5%), przemoc w rodzinie (3%), niepełnosprawności co najmniej jednego z rodziców (2%), długotrwała lub ciężka choroba co najmniej jednego z rodziców (2%).

Pieczna rodzinna

Przeważającą większość dzieci objętych opieką zastępczą przybywa w pieczy rodzinnej.

Rodziny zastępcze - ogółem

Wykres 7. Liczba rodzin zastępczych w woj. świętokrzyskim w latach 2018-2021.

Źródło: WRiSPZ-P (drugie półrocze), CAS.

W 2021 r. liczba rodzin zastępczych w województwie wyniosła 996 i była mniejsza o 13 rodzin w porównaniu do 2020 r. Największą liczbę rodzin zastępczych odnotowano w 2019 r. (1 014).

Tabela 12. Liczba rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka oraz liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej (stan na II półrocze 2021 r.).

Wyszczególnienie	Liczba rodzin zastępczych/RDD	Liczba dzieci
Rodziny zastępcze spokrewnione	684	898
Rodziny zastępcze niezawodowe	271	353
Rodziny zastępcze zawodowe	29	101
Rodzinne domy dziecka	12	74
Rodziny zastępcze, RDD - razem	996	1 424

Źródło: WRiSPZ-P (drugie półrocze), CAS.

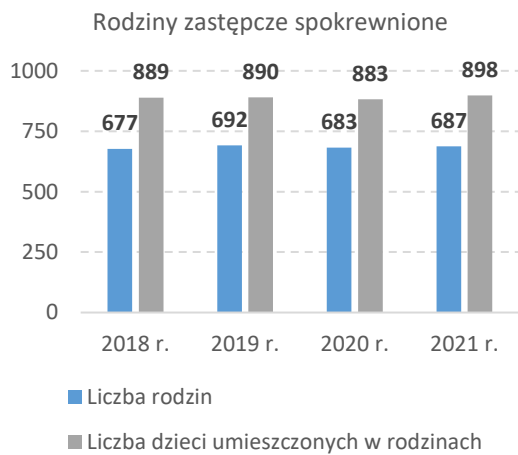
Świętokrzyskie rodziny zastępcze to w większości (ok. 69%) rodziny spokrewnione. W drugiej kolejności to rodziny niezawodowe (27%), natomiast zastępcze rodziny zawodowe stanowią zaledwie 3% ogółu rodzin zastępczych funkcjonujących w województwie świętokrzyskim.

Niepokojący jest fakt niskiej liczby rodzin zastępczych zawodowych stanowiących podstawę systemu pieczy zastępczej w zakresie opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności tj. w nurcie deinstytucjonalizacji.

W związku z tym, w najbliższych latach potrzebne są bardzo intensywne działania na rzecz pozyskiwania kandydatów do prowadzenia rodzinnych form pieczy zastępczej. Równie istotne jest odpowiednie wsparcie oferowane funkcjonującym rodzinom zastępczym i rodzinnym domom dziecka, ponieważ brak poczucia bezpieczeństwa skutkować może rezygnacją z pełnionej funkcji. Inwestowanie w profesjonalizację rodzin zastępczych potraktować należy jako odpowiednie zabezpieczenie potrzeb wychowanków o szczególnych potrzebach opiekuńczych i wychowawczych.

Rodzina zastępcza spokrewniona

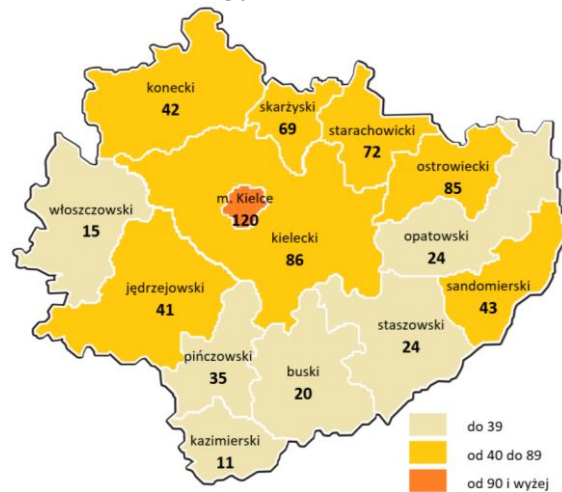
Rodziny zastępcze spokrewnione to takie, w których opiekę i wychowanie nad dzieckiem przejmują członkowie rodziny dziecka zobowiązani do alimentacji, tj. wstępni (dziadkowie, pradziadkowie) lub rodzeństwo.

Wykres 8. Liczba rodzin zastępczych spokrewnionych z dzieckiem w latach 2018-2021.

Źródło: WRiSPZ-P (drugie półrocze), CAS.

Mapa 8. Liczba rodzin zastępczych spokrewnionych z dzieckiem wg powiatów w 2021 r.

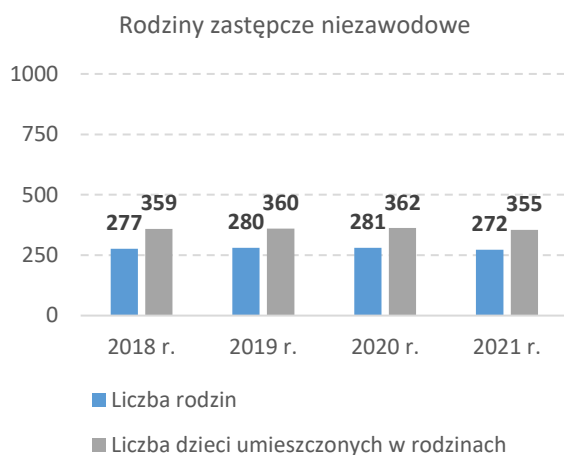
Źródło: WRiSPZ-P (drugie półrocze), CAS.

Liczba rodzin zastępczych spokrewnionych z dzieckiem na dzień 31 grudnia 2021 r. wynosiła 687, w odniesieniu do 2020 r. była większa o 4 rodziny. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach wyniosła 898 i była największa w analizowanym okresie.

Najwięcej rodzin zastępczych spokrewnionych z dzieckiem odnotowano w mieście Kielce (120) oraz powiatach: kieleckim (86), ostrowieckim (85), starachowickim (72), skarżyskim (69). Najmniej tego typu rodzin odnotowano w powiatach: kazimierskim (11), włoszczowskim (15), buskim (20).

Rodzina zastępcza niezawodowa

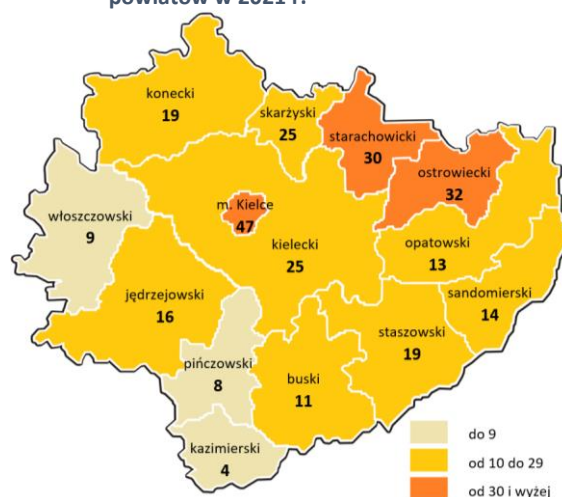
Rodziny zastępcze niezawodowe tworzone są przez małżeństwo lub osoby niepozostające w związku małżeńskim, niebędące wstępnymi lub rodzeństwem dziecka w tym przez osoby z dalszej rodziny, lub też niespokrewnione z dziećmi.

Wykres 9. Liczba rodzin zastępczych niezawodowych w latach 2018-2021.

Źródło: WRiSPZ-P (drugie półrocze), CAS.

Mapa 9. Liczba rodzin zastępczych niezawodowych wg powiatów w 2021 r.

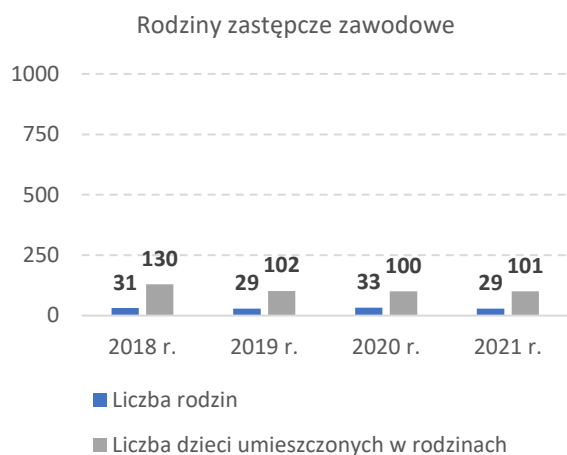
Źródło: WRiSPZ-P (drugie półrocze), CAS.

Na koniec 2021 r. funkcjonowało 272 rodziny zastępcze niezawodowe, o 9 rodzin mniej niż w 2020 r. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach wyniosła 355 i była najmniejsza.

Najwięcej rodzin zastępczych niezawodowych odnotowano w mieście Kielce (47) oraz w powiatach: ostrowieckim (32), starachowickim (30), skarżyskim (25), kieleckim (25). Najmniej tego typu rodzin odnotowano w powiatach: kazimierskim (4), pińczowskim (8), włoszczowskim (9).

Rodzina zastępcza zawodowa

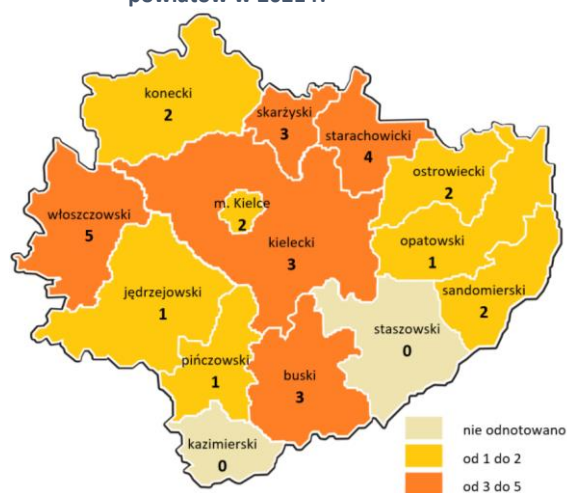
W rodzinach zastępczych zawodowych umieszcza się dzieci na pobyt długoterminowy lub w przypadku rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego na pobyt okresowy, do czasu unormowania sytuacji dziecka, nie dłużej niż na okres 4 miesięcy (w szczególnych sytuacjach pobyt może zostać przedłużony do 8 miesięcy lub do zakończenia postępowania sądowego o powrót dziecka do rodziny, przysposobienie lub umieszczenie w rodzinnej pieczy zastępczej).

Wykres 10. Liczba rodzin zastępczych zawodowych w latach 2018-2021.

Źródło: WRiSPZ-P (drugie półrocze), CAS.

Mapa 10. Liczba rodzin zastępczych zawodowych wg powiatów w 2021 r.

Źródło: WRiSPZ-P (drugie półrocze), CAS.

W 2021 r. w regionie funkcjonowało 29 rodzin zastępczych zawodowych o 4 mniej niż w 2020 r. w tym: 8 pełniących funkcję pogotowia rodzinnego oraz 3 rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne.

Najwięcej tego typu rodzin odnotowujemy w powiatach: włoszczowskim (5), starachowickim (4), buskim (3), kieleckim (3), skarżyskim (3). Rodzin zastępczych zawodowych nie odnotowano w powiatach: kazimierskim, staszowskim.

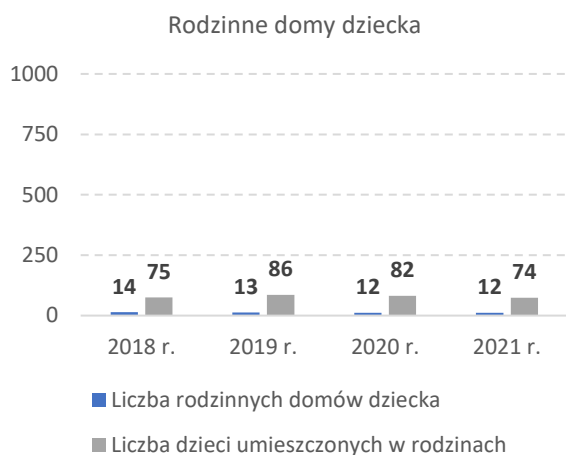
Tabela 13. Liczba rodzin zastępczych zawodowych, z wyszczególnieniem rodzin pełniących funkcję pogotowia rodzinnego oraz rodzin zastępczych specjalistycznych w 2021 r.

Wyszczególnienie	Liczba rodzin zastępczych	Liczba dzieci
Rodziny zastępcze zawodowe	18	56
Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	8	37
Rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne	3	8
Rodziny zastępcze - ogółem	29	101

Źródło: WRiSPZ-P (drugie półrocze), CAS.

Rodzinny dom dziecka

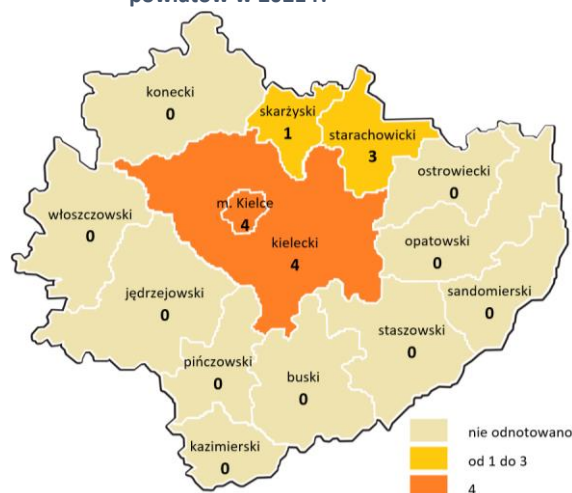
Zadaniem rodzinnych domów dziecka jest sprawowanie opieki nad dziećmi pozbawionymi odpowiedniej ochrony ze strony rodziców biologicznych. Rodzinny dom dziecka powołany zostaje przez władze lokalne w odpowiedzi na realne zapotrzebowanie. Łączy elementy opieki zastępczej i instytucjonalnej, a wykonywana w niej praca ma opierać się na zasadach wychowania rodzinnego. Rodzinne domy dziecka wykonują pracę na podstawie umowy o świadczeniu usług. Tego rodzaju umowa zawierana jest ze starostą powiatu na okres około 5 lat.

Wykres 11. Liczba rodzinnych domów dziecka w latach 2018-2021.

Źródło: WRiSPZ-P (drugie półrocze), CAS.

Mapa 11. Liczba rodzinnych domów dziecka wg powiatów w 2021 r.

Źródło: WRiSPZ-P (drugie półrocze), CAS.

Liczba rodzinnych domów dziecka w 2021 r. wynosiła 12 placówek. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnych domach dziecka wyniosła 74 i było to o 8 dzieci mniej niż w 2020 r.

Placówki pełniące funkcje rodzinnych domów dziecka odnotowano w mieście Kielce (4) oraz w powiatach: kieleckim (4), starachowickim (3) skarżyskim (1), ostrowieckim (1). W pozostałych powiatach nie odnotowano funkcjonowania tego typu placówek.

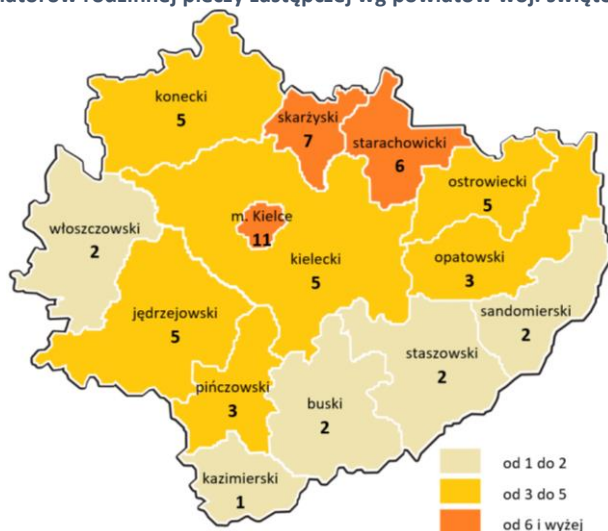
Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej

We wspieraniu rodzin zastępczych w codziennych obowiązkach najważniejszą rolę pełni koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, zatrudniony przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Ta forma wsparcia występuje na terenie wszystkich powiatów woj. świętokrzyskiego. W 2021 r. w województwie świętokrzyskim odnotowano 56 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Łącznie koordynatorzy objęli opieką 811 rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka w regionie, co stanowi 82% ich ogółu (985 rodzin zastępczych).

Wg ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ustawy (Art. 77), koordynator rodzinnej pieczy zastępczej nie może mieć pod opieką łącznie więcej niż 15 rodzin zastępczych lub rodzinnych domów dziecka. Dokonując symulacji mającej na celu określenie, jaka liczba koordynatorów byłaby potrzebna w województwie świętokrzyskim, aby wszystkie rodzinne formy pieczy zostały objęte wsparciem, otrzymujemy wynik 66 etatów.

W 2021 w województwie odnotowano 59 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Wskazane więc byłoby stopniowe zwiększanie zatrudnienia tej grupy osób, zwłaszcza w powiatach o najniższej wartości odsetka rodzin objętych wsparciem koordynatora.

Mapa 12. Liczba koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej wg powiatów woj. świętokrzyskiego w 2021 r.

Źródło: Sprawozdanie WRiSPZ-P II półrocze 2021 r.

Adopcje

Świętokrzyski Ośrodek Adopcyjny funkcjonuje w strukturze organizacyjnej Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego.

Tabela 14. Liczba adopcji w woj. świętokrzyskim w latach 2018-2021.

Wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Liczba dzieci przysposobionych	44	52	56	56

Źródło: Świętokrzyski Ośrodek Adopcyjny.

W latach 2018-2021 w województwie świętokrzyskim przysposobiono 208 dzieci.

Tabela 15. Adopcje w województwie świętokrzyskim w 2021 r.

Wyszczególnienie:	2021 r.
Dzieci przysposobione, w tym w wieku:	56
poniżej 1 roku	4
od 1 roku do 4 lat	27
od 5 do 9 lat	15
10 lat i więcej	10
dzieci przysposobione, z tego:	-
dziewczęta	28
chłopcy	28
dzieci przysposobione z orzeczeniem o niepełnosprawności	0
dzieci według miejsca pobytu przed przysposobieniem w tym:	-
w pieczy instytucjonalnej	9
w rodzinnej pieczy zastępczej	31
w rodzinie biologicznej	16

Źródło: Świętokrzyski Ośrodek Adopcyjny.

W 2021 r. w ramach działań Świętokrzyskiego Ośrodka Adopcyjnego przysposobionych zostało 56 dzieci w tym: 31 z rodzinnej pieczy zastępczej, 16 z rodzin biologicznych, 9 z pieczy instytucjonalnej.

W ramach wsparcia psychologiczno-pedagogicznego prowadzonego przez Świętokrzyski Ośrodek Adopcyjny w postępowaniu postadopcyjnym przeprowadzono 967 konsultacji z rodzinami adopcyjnymi, jak również osobami niepozostającym w związku małżeńskim zamieszkującymi na terenie województwa świętokrzyskiego.

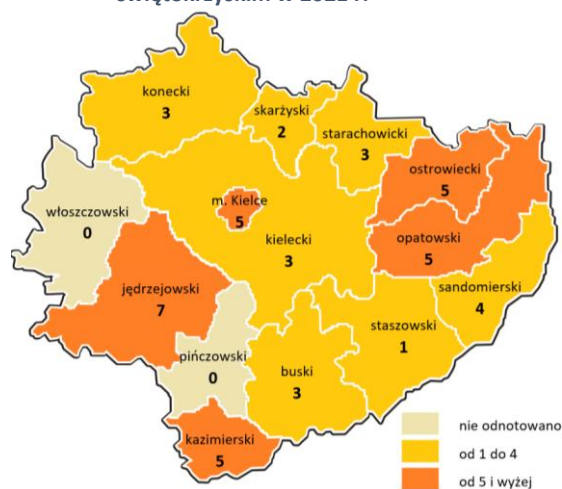
Pieczna instytucjonalna

Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie: placówki opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej, interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego².

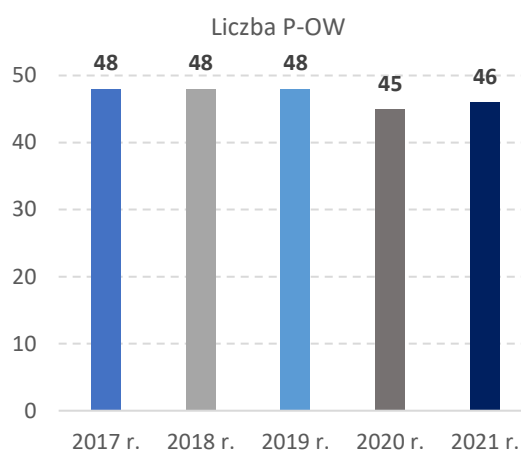
Placówki opiekuńczo-wychowawcze

Placówki opiekuńczo-wychowawcze zapewniają dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokajają jego niezbędne potrzeby, w szczególności bytowe, rozwojowe, emocjonalne, społeczne, religijne i zdrowotne. Realizują przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku, umożliwiają kontakt dziecka z rodzicami i innymi bliskimi (chyba że sąd postanowi inaczej).

Mapa 13. Placówki opiekuńczo-wychowawcze w woj. świętokrzyskim w 2021 r.

Źródło: Rejestr ŚUW.

Wykres 12. Liczba placówek opiekuńczo-wychowawczych w woj. świętokrzyskim w latach 2017-2021. Źródło: OZPS WŚ.

W 2021 r. na terenie województwa świętokrzyskiego funkcjonowało 46 placówek opiekuńczo-wychowawczych oferujących 578 miejsc. Najwięcej tego typu placówek funkcjonowało w powiecie: jędrzejowskim (7), kazimierskim (5), opatowskim (5), ostrowieckim (5), mieście Kielce (5). W powiecie włoszczowskim i pińczowskim nie odnotowano tego typu placówek.

Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana m.in. w formie placówki opiekuńczo-wychowawczej:

- typu socjalizacyjnego – zapewniają dziecku całodobową opiekę i wychowanie, zaspokajają jego niezbędne potrzeby i podejmują działania w celu powrotu dziecka do rodziny,
- typu interwencyjnego – zapewniają dziecku doraźną opiekę w czasie trwania sytuacji kryzysowej lub w przypadkach wymagających zapewnienia mu natychmiastowej opieki. Pobyt w placówce interwencyjnej nie powinien być dłuższy niż 3 miesiące, w szczególnych przypadkach może

² art. 93 ust. 1, art. 101 ust 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity: Dz.U. 2020 poz. 821)

on zostać przedłużony do zakończenia trwającego postępowania sądowego o powrót dziecka do rodziny, przysposobienie, umieszczenie w pieczy zastępczej,

- typu specjalistyczno-terapeutycznego – zapewniają opiekę dzieciom o indywidualnych potrzebach, wymagających stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej opieki (dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności i wymagające wyrównywania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych),
- typu rodzinnego – zapewniają całodobową opiekę i wychowanie dla maksymalnie 8 dzieci, (za wyjątkiem rodzeństwa), zaspokajają niezbędne potrzeby dzieci i podejmują działania na rzecz powrotu dzieci do ich rodzin. Prowadzenie placówki można zlecić organizacji pozarządowej.

Tabela 16. Placówki opiekuńczo-wychowawcze wg pełniących funkcji w 2021 r.

	Liczba placówek	Liczba dzieci umieszczonych w placówkach (przeciętnie)
Placówki opiekuńczo-wychowawcze, z tego pełniących funkcję:	46	535
socjalizacyjną	31	402
interwencyjną	9	30
specjalistyczno-terapeutyczną	3	35
rodzinną	11	87

Źródło: WRISPZ-P (drugie półrocze), CAS.

W 2021 r. w regionie najczęściej występujące placówki opiekuńczo-wychowawcze, to pełniące funkcję socjalizacyjną (31). W województwie świętokrzyskim funkcjonuje: 11 placówek typu rodzinnego, 9 typu interwencyjnego, 3 typu specjalistyczno-terapeutycznego.

Regionalna placówka terapeutyczno-opiekuńcza

W skład instytucjonalnej pieczy zastępczej wchodzi regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, które mają za zadanie zapewnienia wsparcia dzieciom wymagającym szczególnej uwagi, które ze względu na stan zdrowia wymagający stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji, nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Głównym celem działalności placówki jest zapewnienie dzieciom całodobowej opieki, wychowania, leczenia, rehabilitacji, rewalidacji, specjalistycznej opieki oraz innych niezbędnych działań terapeutycznych. Praca placówki polega na prowadzeniu zintegrowanych działań opiekuńczych, wychowawczych, diagnostyczno-terapeutycznych. Z dziećmi pracuje wykwalifikowana kadra wychowawców, pedagog, psycholog i pracownik socjalny.

W województwie świętokrzyskim funkcjonuje Regionalna Placówka Opiekuńczo Terapeutyczna w Kazimierzy Wielkiej, która jest całodobową placówką dla dzieci i młodzieży w wieku od 3 do 18 lat. Regionalna Placówka Opiekuńczo Terapeutyczna w Kazimierzy Wielkiej zapewnia 30 miejsc dla dzieci i młodzieży. W okresie 2021 r. w placówce zostało umieszczonych 31 dzieci.

Inne placówki udzielające wsparcia instytucjonalnego skierowanej do młodzieży

Młodzieżowy ośrodek wychowawczy (MOW)

MOW-y przeznaczone są dla dzieci i młodzieży niedostosowanych społecznie, wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania. Funkcjonują jako placówki resocjalizacyjno-wychowawcze, a dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim jako resocjalizacyjno-rewalidacyjne. Do zadań MOW należy eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego oraz przygotowanie wychowanków do życia zgodnego z obowiązującymi normami społecznymi i prawnymi. MOW przeznaczone są wyłącznie dla młodzieży, wobec której Wydziały Rodzinne i Nieletnich Sądów Rejonowych zastosowały (w trybie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich) środek wychowawczy w postaci umieszczenia w MOW³.

W województwie świętokrzyskim w 2021 r. w Systemie Informacji Oświatowej odnotowano 7 placówek pełniących funkcję MOW w powiatach: jędrzejowskim, kieleckim, koneckim, mieście Kielce, ostrowieckim, sandomierskim, skarżyskim.

Młodzieżowe ośrodki socjoterapii (MOS)

MOS przeznaczone są dla dzieci i młodzieży, które z powodu zaburzeń rozwojowych, trudności w uczeniu się i zaburzeń w funkcjonowaniu społecznym, są zagrożone niedostosowaniem społecznym i wymagają stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy, wychowania i socjoterapii. Do zadań MOS należy eliminowanie przyczyn i przejawów zaburzeń zachowania oraz przygotowanie wychowanków do życia zgodnego z obowiązującymi normami społecznymi i prawnymi. Rekrutacja do placówek odbywa się na wniosek rodziców lub opiekunów prawnych dzieci posiadających orzeczenie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej o potrzebie kształcenia specjalnego.

W regionie funkcjonują 4 placówki spełniające zadania MOS, 3 z nich funkcjonują razem z MOW w powiatach: jędrzejowskim, ostrowieckim, skarżyskim. W powiecie ostrowieckim funkcjonuje 1 MOS jako samodzielna placówka.

³ <https://www.ore.edu.pl/2015/04/mlodziejowe-osrodki-wychowawcze/>

Tabela 17. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze/młodzieżowe ośrodki socjoterapii w woj. świętokrzyskim.

Lp.	Nazwa placówki	Adres
jędrzejowski		
1	(MOS) Niepubliczny Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Węgrzynowie	Stary Węgrzynów 69, Słupia
2	(MOW) Niepubliczny Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Węgrzynowie	Stary Węgrzynów 69, Słupia
kielecki		
3	(MOW) Akademicki Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Podzamczu	Podzamcze 46, Podzamcze
konecki		
4	(MOW) Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Józwikowie	Józwików 28, Radoszyce
miasto Kielce		
5	(MOW) Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Kielcach	ul. Dobromyśl 44, Kielce
ostrowiecki		
6	(MOS) Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Ostrowcu Świętokrzyskim	ul. Henryka Sienkiewicza 67, Ostrowiec Świętokrzyski
7	(MOW) Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Ostrowcu Świętokrzyskim	ul. Bałtowska 289, Ostrowiec Świętokrzyski
8	(MOS) Niepubliczny Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Ostrowcu Świętokrzyskim	ul. Bałtowska 289, Ostrowiec Świętokrzyski
sandomierski		
9	(MOW) Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy im. Janusza Korczaka w Zawichoście	ul. 11 Listopada 1, Zawichost
skarżyski		
10	(MOS) Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii W Skarżysku-Kamiennej	ul. Legionów 131, Skarżysko-Kam.
11	(MOW) Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Skarżysku-Kamiennej	ul. Legionów 131, Skarżysko-Kam.

Źródło: Wyszukiwarka szkół i placówek oświatowych, Ministerstwa Edukacji i Nauki, rspo.gov.

Ośrodki kuratorskie (OK)

Ośrodek kuratorski tworzy się przy sądzie rejonowym, to placówka o charakterze otwartym, która prowadzi w miejscu zamieszkania nieletnich działalność profilaktyczną, opiekuńczo-wychowawczą i resocjalizacyjno-terapeutyczną. Ośrodek kuratorski, to również jeden ze środków wychowawczych, określonych w ustawie o postępowaniu w sprawach nieletnich. Do ośrodka kierowani są nieletni na podstawie orzeczeń sądowych, którzy wykazują symptomy demoralizacji lub dopuścili się czynu karalnego. Podejmowane w ośrodku działania zmierzają do zmiany postaw u nieletnich w kierunku społecznie pożądanym, zapewniającym prawidłowy rozwój ich osobowości.

Tabela 18. Ośrodki kuratorskie w woj. świętokrzyskim.

Lp.	Nazwa ośrodka kuratorskiego	Adres	Limit miejsc
powiat buski			
1	OK Sąd Rejonowy w Busku-Zdroju	ul. Kilińskiego 51, 28-100 Busko-Zdrój	15
powiat jędrzejowski			
2	OK Sąd Rejonowy w Jędrzejowie	ul. 11 Listopada 74, 28-300 Jędrzejów	10
powiat ostrowiecki			
3	OK Sąd Rejonowy w Ostrowcu Świętokrzyskim	ul. Sienkiewicza 70, 27-400 Ostrowiec Św.	17
powiat sandomierski			
4	OK Sąd Rejonowy w Sandomierzu	ul. Słowackiego 17a, 27-600 Sandomierz	15
miasto Kielce			
5	OK przy Sądzie Rejonowym w Kielcach	Malików 146A, Kielce 25-670	20

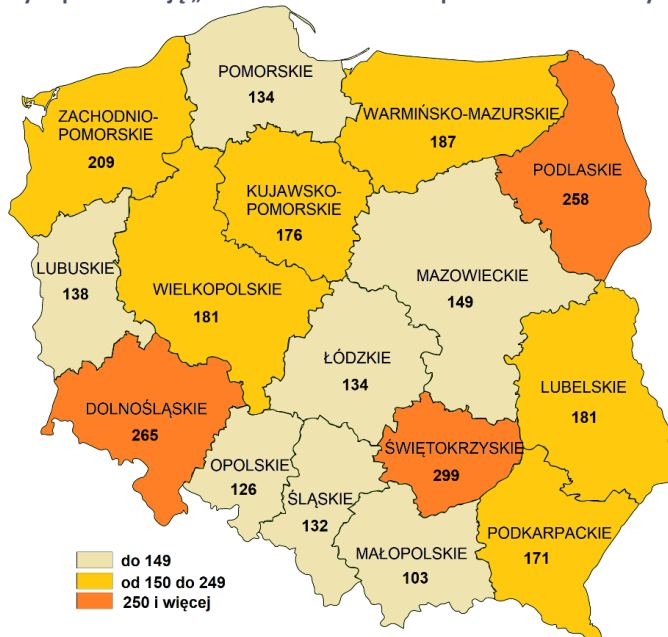
Źródło: Opracowanie własne ROPS.

W województwie świętokrzyskim funkcjonuje 5 ośrodków kuratorskich, które zapewniają organizowanie nieletnim czasu wolnego, nawiązywaniu współpracy ze środowiskiem, prowadzeniu terapii, udzielaniu pomocy w usuwaniu zaniedbań wychowawczych i edukacyjnych. Limit miejsc w poszczególnych ośrodkach kuratorskich wynosi od 10 do 20 miejsc.

Przemoc w rodzinie

Analizując sytuację społeczną rodzin, należy również zwrócić uwagę na problematykę przemocy domowej. Przemoc w rodzinie jest jednym z największych problemów społecznych. Występuje on nie tylko w rodzinach uznawanych powszechnie za patologiczne. Skutki tego zjawiska implikują wiele negatywnych konsekwencji dla rozwoju dziecka oraz funkcjonowania rodziny.

Mapa 14. Liczba wypełnionych przez Policję „Niebieskich Kart – A” w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców w 2021 r.

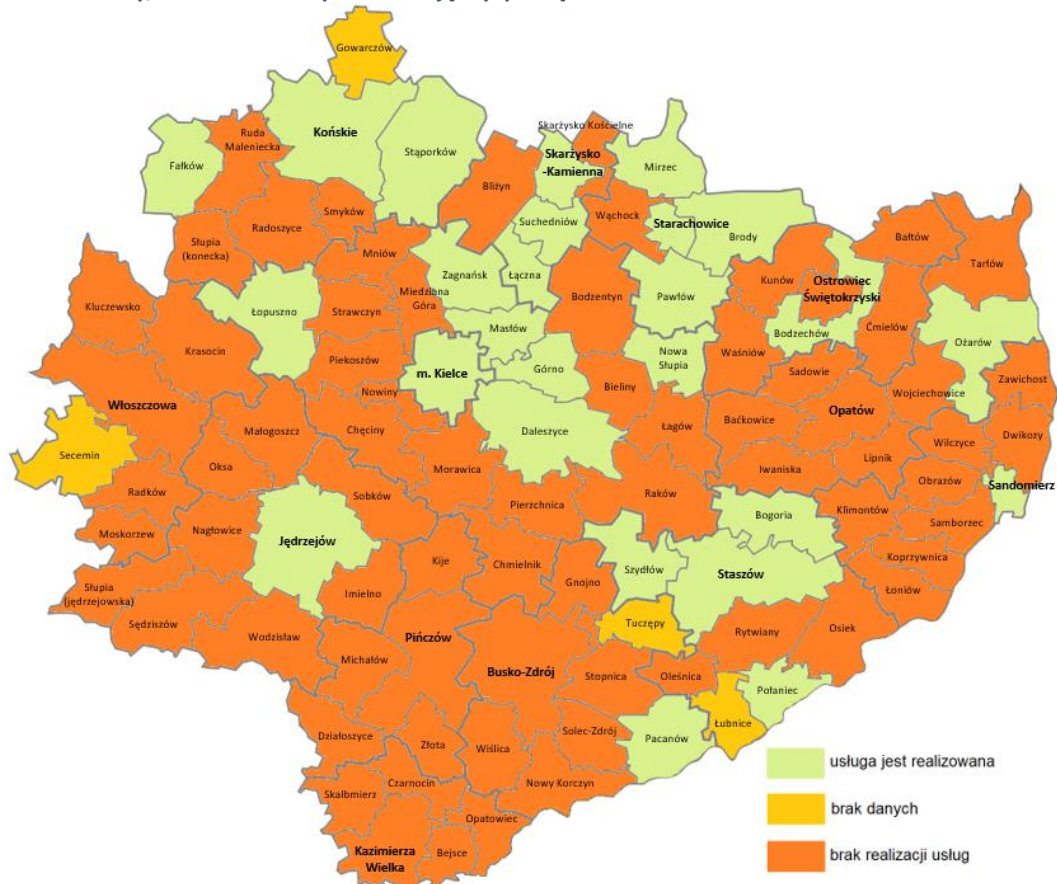

Źródło: Biuro Prewencji KGP.

W województwie świętokrzyskim w 2021 r. wskaźnik liczby wypełnionych przez Policję „Niebieskich Kart – A” w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców wynosił 299 i kolejny rok z rzędu był najwyższy w kraju. Średnia liczba formularzy „Niebieskie Karty – A” wypełnionych przez Policję w 2021 r. w przeliczeniu na 100 tysięcy mieszkańców na terenie kraju, wynosiła 168.

Interwencja kryzysowa

Mapa 15. Gminy, które realizowały interwencję kryzysową w 2022 r.

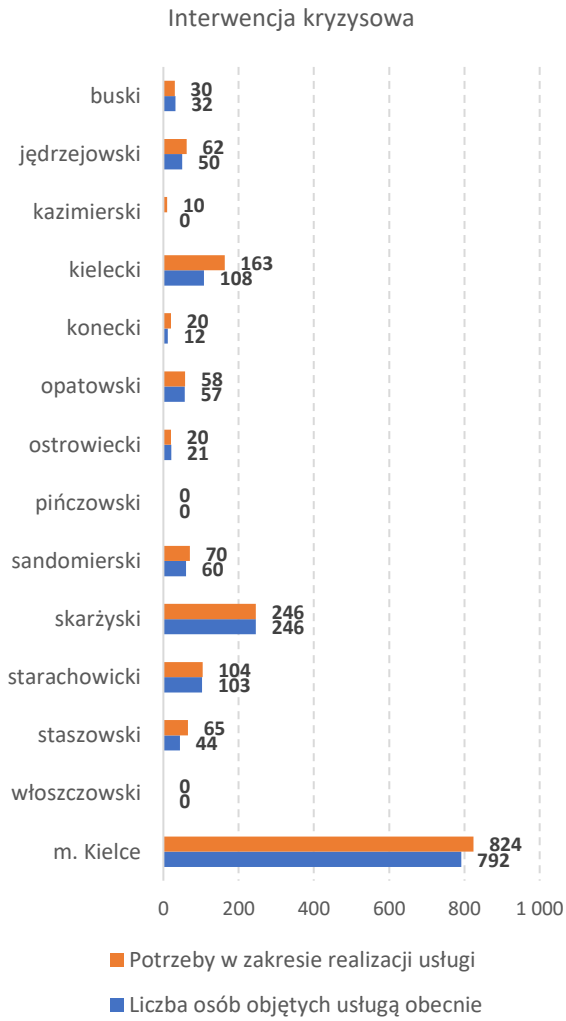

Źródło: Badanie ankietowe 30.XI.2022 r.

W województwie świętokrzyskim 26 gmin realizowało usługę interwencji kryzysowej. Świadczeniem objętych zostało 1 525 osób.

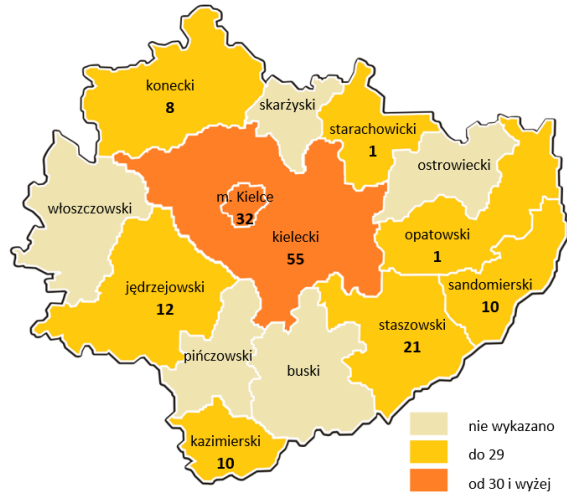
Interwencję kryzysową w 22 przypadkach realizują jednostki samorządu terytorialnego, w 2 organizacja pozarządowa. 31 gmin prognozuje wzrost zapotrzebowania na tego rodzaju usługi.

Szacunkowa liczba osób potrzebujących tego typu usług obecnie lub w najbliższej przyszłości dla całego województwa wynosi 1 672 osoby. „Luka potrzeb” dla województwa świętokrzyskiego w zakresie świadczenia usługi wynosi (147 osób).

Wykres 13. Szacunkowa liczba osób potrzebująca wsparcia w zakresie realizacji interwencji kryzysowej.
 Źródło: Badanie ankietowe 30.XI.2022 r.

Mapa 16. „Luka potrzeb” – interwencja kryzysowa (różnica między szacunkową liczbą osób potrzebujących wsparcia a liczbą osób objętych usługą).

Źródło: Badanie ankietowe 30.XI.2022 r.

OBSZAR II. Osoby wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu ze względu na wiek, chorobę i niepełnosprawność

W tej części analizie poddane zostały kwestie związane z zapotrzebowaniem oraz dostępnością usług społecznych adresowanych do osób wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, w tym w szczególności seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami. Analizie poddana została również dostępność oraz zapotrzebowanie na różnego rodzaju usługi społeczne, których celem jest profilaktyka i rehabilitacja społeczna, zdrowotna oraz zawodowa świadczona w formie środowiskowej. Przedstawione zostały dane demograficzno-społeczne warunkujące popyt na usługi społeczne dot. seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami.

Seniorzy

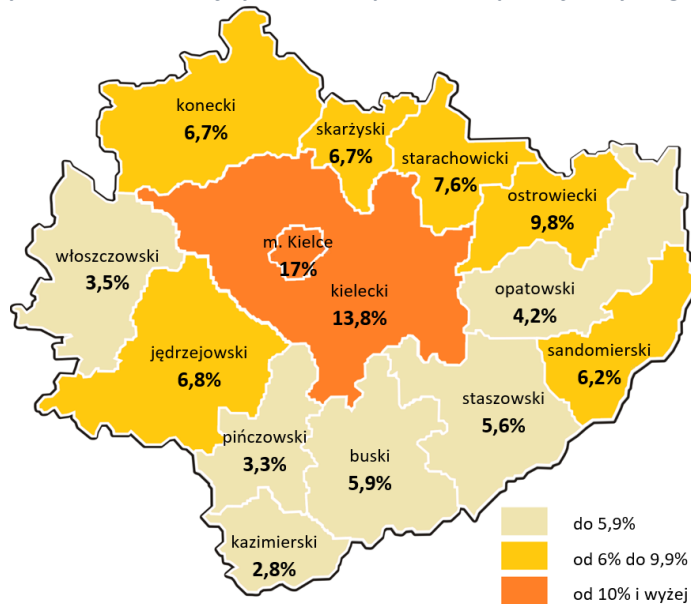
Starzenie się społeczeństwa wyznacza zapotrzebowanie na różnego rodzaju działania pomocowe. Jednakże dożycie wieku emerytalnego nie wiąże się automatycznie z korzystaniem z usług pomocowych, to dopiero liczne procesy prowadzące do pogorszenia stanu zdrowia, samodzielności, ubóstwa, wykluczenia społecznego, czy zaburzeń psychicznych sprawiają, że seniorzy potrzebują pomocy. Zauważa się korelację między zaawansowaniem wieku seniora a zjawiskami takimi jak m.in.: niepełnosprawność, wielochorobowość, niższy poziom sprawności samoobsługowej i gospodarskiej, zwiększenie uzależnienia od pomocy innych osób. Tak więc rosnąca liczba seniorów przekłada się na wzrost zapotrzebowania na wsparcie.

W procesie planowania rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji należy zwrócić uwagę na tzw. podwójne demograficzne starzenie się, polegające na wzroście wśród osób starszych udziału osób 80 lat i więcej.

Podstawowym celem w kontekście procesu deinstytucjonalizacji odnośnie osób starszych jest jak najdłuższe podtrzymywanie ich autonomii i zapewnienie jakości życia poprzez umożliwienie samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w którym przeżyli wcześniejsze etapy życia.

Populacja osób w wieku 60+ wg. powiatów woj. świętokrzyskiego

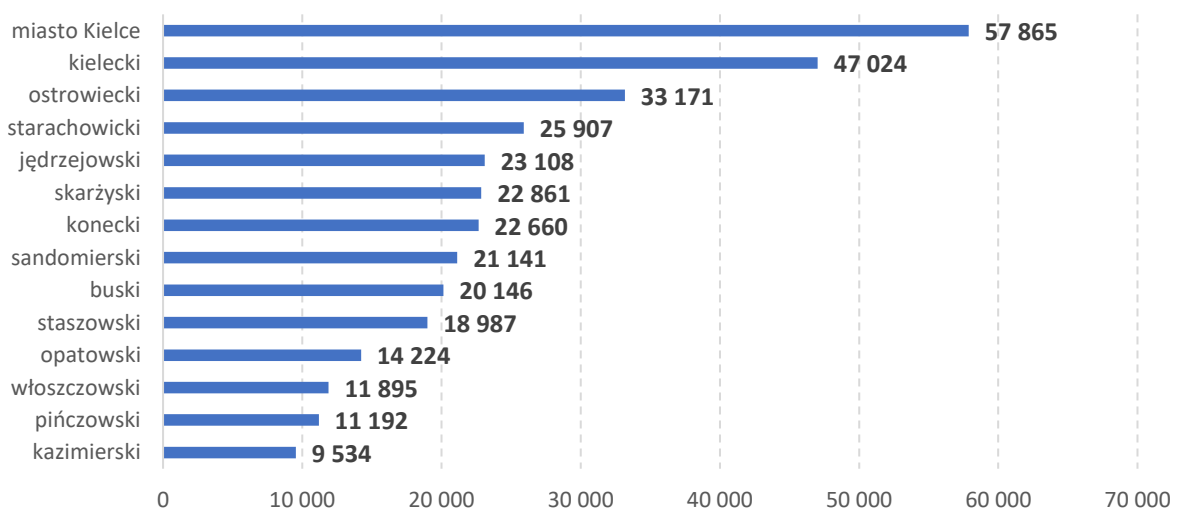
Mapa 17. Mieszkańcy w wieku 60 lat i więcej, % udział w powiatach itp. świętokrzyskiego w 2021 r.

Źródło: BDL, GUS.

W województwie świętokrzyskim mieszka 339 406 osób w wieku 60+, najwięcej seniorów zamieszkuje w mieście Kielce i powiecie kieleckim. Liczba mieszkańców powiatu kieleckiego i miasta Kielce w wieku 60 lat i więcej stanowi odpowiednio: 13,8% i 17% populacji osób starszych województwa. Następnie 9,8% osób w wieku 60 lat i więcej mieszka w powiecie ostrowieckim, 7,6% w starachowickim, 6,8% w jędrzejowskim, 6,7% w skarżyskim, 6,7% w koneckim, 6,3% w sandomierskim. Mniej niż 6,6% mieszkańców województwa w wieku 60+ mieszka w powiatach: kazimierskim – 2,8%, pińczowskim – 3,3%, włoszczowskim – 3,5%, opatowskim – 4,2%, staszowskim – 5,6%, buskim – 5,9% i sandomierskim – 6,3%.

Liczba mieszkańców w wieku 60 lat i więcej

Wykres 14. Mieszkańcy w wieku 60 lat i więcej w itp. świętokrzyskim wg powiatów w 2021 r.

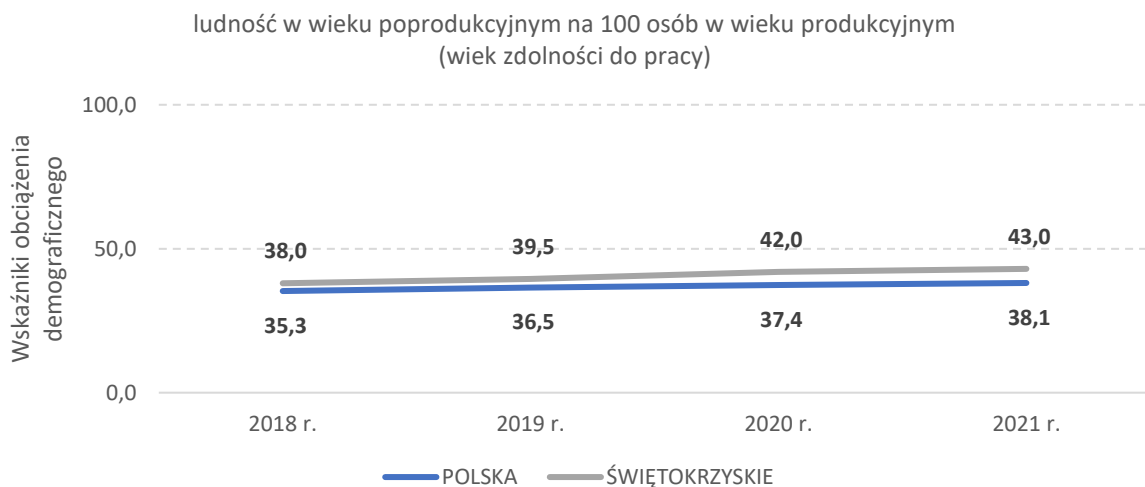
Źródło: BDL, GUS.

Współczynnik obciążenia (demograficznego)

Wykres 15. Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym.
Źródło: BDL GUS.

W latach 2018-2021 obserwujemy wzrost współczynnika obciążenia demograficznego tj. stosunek liczby osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym (grupa wieku 0-17 lat) w regionie. W 2021 r. współczynnik obciążenia demograficznego w województwie świętokrzyskim wyniósł 146,8 i był wyższy od wartości dla kraju (122,0).

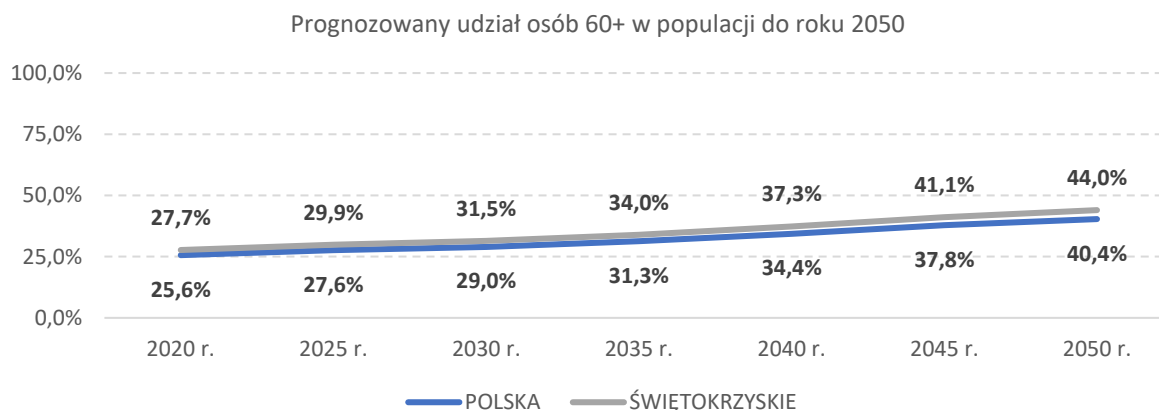

Wykres 16. Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym.
Źródło: BDL GUS.

Podobną sytuację obserwujemy również w przypadku współczynnika obciążenia demograficznego mierzonego jako ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (dla mężczyzn grupa wieku 18-64 lata, dla kobiet - 18-59 lat). Wartość wskaźnika dla województwa świętokrzyskiego w 2021 r. wyniosła 43 i była wyższa od wartości wskaźnika obliczonego dla kraju (38,1).

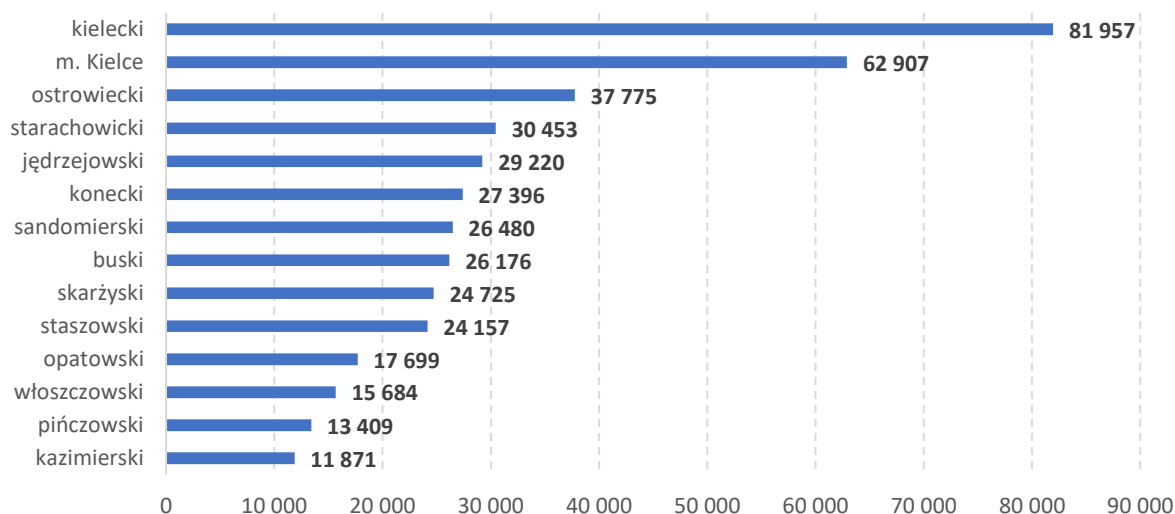
Prognoza Demograficzna

Społeczeństwo polskie charakteryzuje się dynamicznymi zmianami w strukturze demograficznej ludności. Ze względu na dwa współwystępujące zjawiska: niski wskaźnik dzietności oraz wydłużającą się długość życia, rośnie udział osób starszych (65+) w populacji. Należy przyjąć obecny i przyszły stan demograficzny kraju, jako nieunikniony oraz potraktować go jako wyzwanie, będące jednocześnie szansą do wykorzystania w rozwoju polityki społecznej, w tym polityki senioralnej na poziomie krajowym i regionalnym.

Wykres 17. Prognozowany procentowy udział osób w wieku 60 lat i więcej do 2050 r.
Źródło: BDL GUS.

Według prognoz demograficznych GUS do 2050 r. wystąpi znaczny wzrost osób w wieku poprodukcyjnym w populacji województwa świętokrzyskiego. Do końca horyzontu prognozy (2050 r.) w województwie świętokrzyskim spodziewany jest przyrost osób w wieku poprodukcyjnym o 16,3 pkt proc., natomiast w Polsce o 14,8 pkt proc. Na podstawie prognozy udział osób w wieku 60 lat i więcej w regionie osiągnie 44% tj. więcej o blisko 4 pkt proc. w odniesieniu do prognozowanej średniej dla kraju.

Wykres 18. Prognozowana liczba mieszkańców w wieku 60+ na rok 2050 w ujęciu powiatowym.
Źródło: BDL GUS.

Największą grupę mieszkańców w wieku 60 lat i więcej będzie liczył powiat kielecki (81 957) i miasto Kielce (62 907), co stanowi poważne wyzwanie w kreowaniu polityki społecznej na poziomie wewnątrzregionalnym.

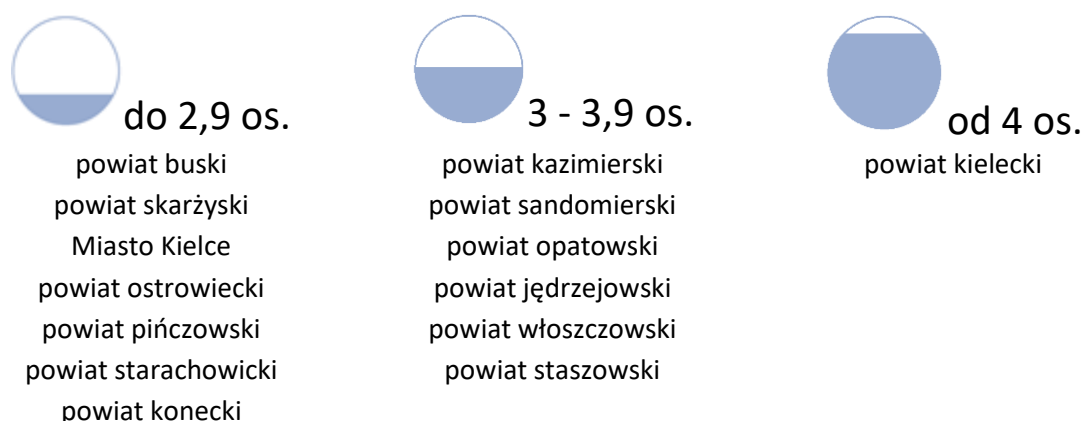
Współczynnik określający potencjał opiekuńczy

Z punktu widzenia zapotrzebowania na usługi społeczne istotne znaczenie mają jeszcze dwa współczynniki określające potencjał opiekuńczy, czyli potencjalne możliwości udzielenia wsparcia osobie starszej przez rodzinę. Pierwszy to współczynnik wsparcia, który jest obliczany w dwóch wariantach jako:

- współczynnik potencjalnego wsparcia (potential support ratio), określa stosunek osób w wieku 15–64 do liczby osób w wieku 65 lat i więcej,
- współczynnik wsparcia rodziców (parent support ratio) liczba osób w wieku 85 lat i więcej przypadająca na 100 osób w wieku 50–64 lata.

Pierwszy wskaźnik można interpretować jako liczbę dorosłych dzieci i wnuków (osób w wieku 15–64 lata) przypadających na osobę w wieku 65 lat i więcej, czyli określa liczbę potencjalnych opiekunów do liczby osób starszych. W Polsce ten wskaźnik w 1950 r. wynosił 12 osób, a w 2021 r. – 3,5 osób. Prognozy do 2050 r. wskazują, iż wskaźnik ten będzie ulegał ciągłemu zmniejszeniu.

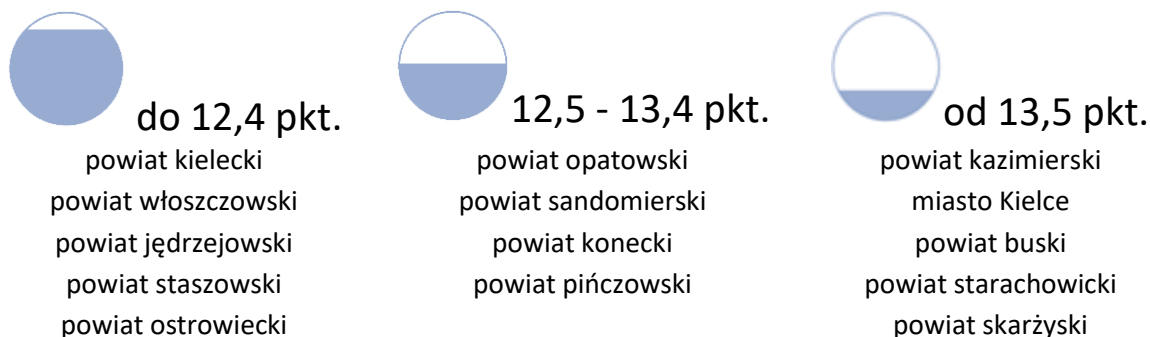
W województwie świętokrzyskim współczynnik ten wynosi obecnie dokładnie 3,1 osoby, a według prognoz do 2035 r. spadnie do poziomu oscylującego wokół 2 osób. Oznacza to, że w starzejącej się populacji zmniejszać się będą zasoby nieformalnej opieki nad osobami starszymi, realizowanej dotychczas głównie w rodzinie. W konsekwencji będzie to prowadzić do konieczności rozbudowy systemu opieki w przyszłości.

Grafika 1. Współczynnik potencjalnego wsparcia osób starszych (określa stosunek osób w wieku 15–64 do liczby osób w wieku 65 lat i więcej) w woj. świętokrzyskim w 2021 r.
Źródło: BDL GUS.

Drugi ze wskaźników zakłada wsparcie starszych rodziców przez dzieci, nie przez całe młodsze pokolenie, co w dobie obecnych zmian społecznych wydaje się być bardziej użytecznym wzorem. Tak wyliczony współczynnik wsparcia starszych rodziców w województwie świętokrzyskim pokazuje

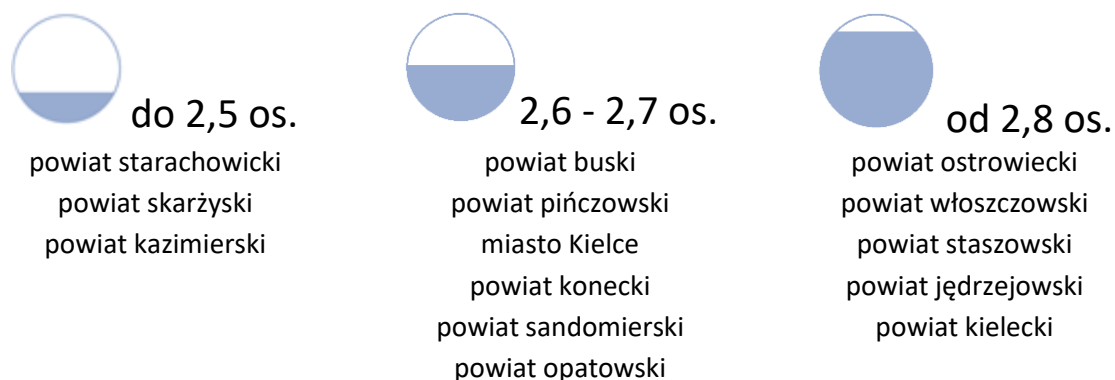
moc opiekuńczą wobec nich wynoszącą 12,4 pkt (czyli 12,4 osób starszych w wieku 85+ „przypada” na 100 osób w wieku 50–64 lata). Należy podkreślić, że im wskaźnik niższy, tym większa szansa na dostarczenie nieformalnych usług opiekuńczych najstarszym mieszkańcom regionu. W Polsce współczynnik wsparcia rodziców jest mniejszy niż w województwie świętokrzyskim i wynosi 11,2 pkt.

Grafika 2. Współczynnik wsparcia rodziców (liczba osób w wieku 85 lat i więcej przypadająca na 100 osób w wieku 50–64 lata) w woj. świętokrzyskim w 2021 r.
Źródło: BDL GUS.

Współczynnik wsparcia rodziców mówi oczywiście o prostej przekładalności zasobów, ale przy interpretacji należy uwzględnić również wymiar społeczny i psychologiczny związany z kurczeniem się powszechności modelu rodziny wielopokoleniowej i chęci opieki młodszych pokoleń nad starszymi.

Oba wskaźniki należy uzupełnić o współczynnik potencjału pielęgnacyjnego, który zawęży, uszczegóławia wyliczony już współczynnik wsparcia rodziców. Jest to stosunek liczby kobiet w wieku 45-64 lat (a więc osób potencjalnie najczęściej udzielających pomocy i opiekujących się osobami starszymi) do liczby osób w wieku 80 lat i więcej. Dla województwa świętokrzyskiego w 2021 r. wyniósł on 2,8 osoby i był mniejszy od współczynnika krajowego (3,1). Oznacza to, że w województwie świętokrzyskim niespełna trzy potencjalne „opiekunki” przypadają na jedną starszą osobę w wieku 80 lat i więcej.

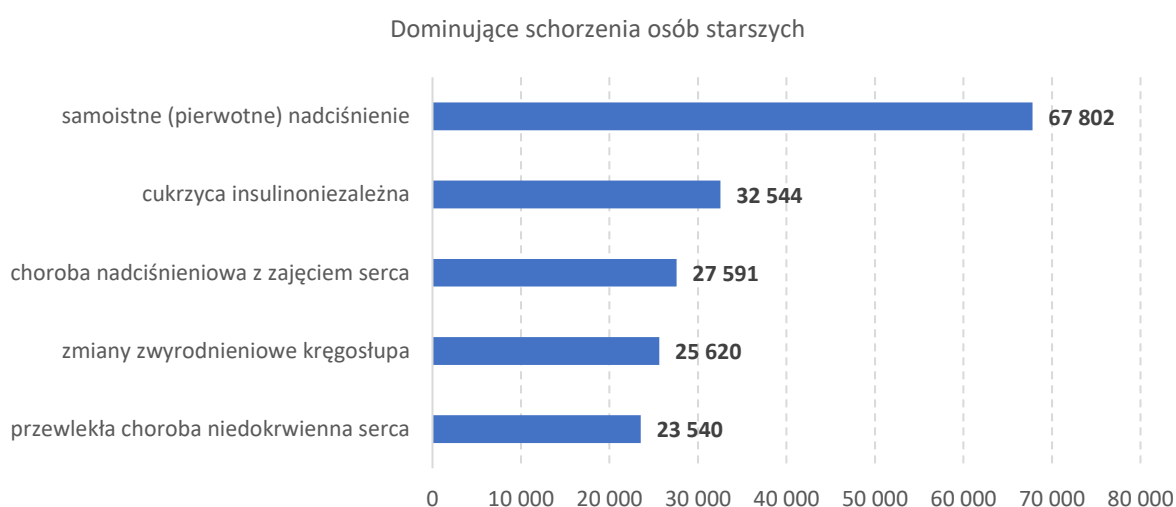
Grafika 3. Współczynnik potencjału pielęgnacyjnego (liczba kobiet w wieku 45-64 lat do liczby osób w wieku 80 lat i więcej) w 2021 r.
Źródło: BDL GUS.

Stan zdrowia osób starszych

Osoby starsze należą do grupy, która ze względu na częste występowanie kilku chorób przewlekłych jednocześnie, wymaga w wielu przypadkach świadczeń opieki zdrowotnej z różnych zakresów. Niezwykle istotne jest zapewnienie tym osobom dostępu do kompleksowej i skoordynowanej opieki, która w pełni zaspokajałaby ich potrzeby.

Dominujące schorzenia osób starszych

Wyniki badania EHIS (European Health Interview Survey), oraz dane Eurostatu potwierdzają, że długotrwałe problemy zdrowotne wynikające z nakładania się chorób przewlekłych zależnych od wieku, związane z tym dolegliwości oraz konieczność przyjmowania wielu leków są głównym powodem niższej oceny zdrowia w porównaniu do innych grup wiekowych⁴.

Wykres 19. Dominujące schorzenia osób starszych w woj. świętokrzyskim.

Źródło: Świętokrzyski Urząd Wojewódzki.

Najczęstszym występującym schorzeniem wśród osób starszych jest samoistne (pierwotne) nadciśnienie. W 2021 r. tym schorzeniem dotkniętych było 67 802 osoby starsze. Ponad dwukrotnie mniej osób starszych dotknęło schorzenie cukrzycy, na tego rodzaju przypadłość chorowało 32 544 osób starszych. Następne schorzenia, które dominują wśród osób starszych w regionie to: choroba nadciśnieniowa z zajęciem serca (27 591), zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa (25 620) oraz przewlekła choroba niedokrwienna serca (23 540). W 2021 r. w województwie świętokrzyskim 245 565 osób starszych objętych było czynną opieką lekarza (POZ) podstawowej opieki medycznej, o 7,7% więcej niż w 2020 r. (228 089) i o 32,3% więcej niż w 2019 r. (185 660).

W 2021 r. najczęstszą przyczyną hospitalizacji osób starszych była: niewydolność serca (6 726), zaćma starcza (4 379), przewlekła choroba niedokrwienna serca (2 264), zawał mózgu (2 055), ostry zawał serca (1 939).

⁴ Informacja o sytuacji osób starszych w Polsce za 2020 r. Warszawa, 2021 r.

Osoby z niepełnosprawnościami

Analiza usług skierowanych do osób z niepełnosprawnością obejmuje czynnik demograficzny, warunkujący popyt na usługi oraz charakterystykę od strony podażowej sieci instytucji świadczących usługi dla osób z niepełnosprawnością.

Wskaźniki niepełnosprawności stanowią, z jednej strony odzwierciedlenie społecznej kondycji zdrowotnej, z drugiej zaś są ściśle powiązane ze strukturą demograficzną ludności poszczególnych regionów.

Do analizy sytuacji społeczno demograficznej tej grupy na potrzeby niniejszej diagnozy oprócz danych z NSP2011/2021 wykorzystano dane ZUS, który wydaje orzeczenia o niepełnosprawności do celów rentowych oraz dane z powiatowych komisji ds. orzekania o niepełnosprawności.

Sytuacja społeczno-demograficzna osób z niepełnosprawnościami

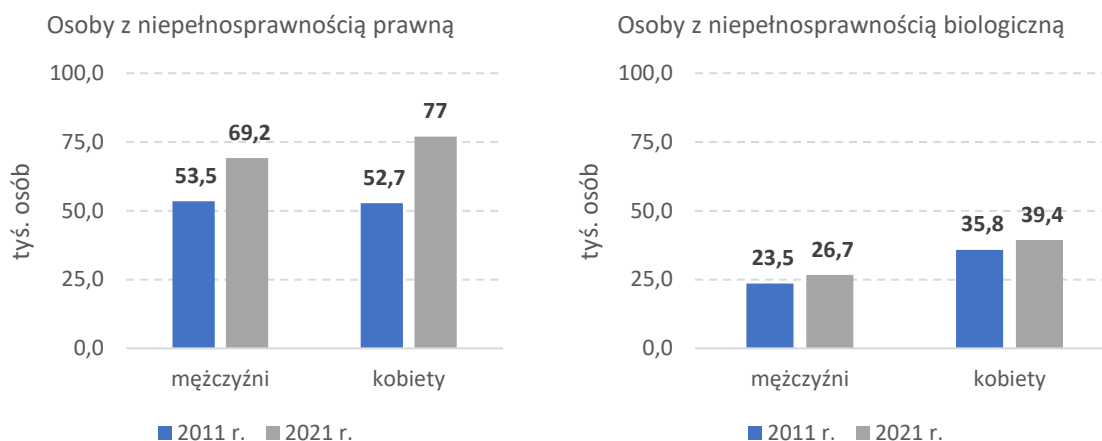
Tabela 19. Zmiana i liczba osób z niepełnosprawnościami przypadająca na 1000 w woj. świętokrzyskim w stosunku do kraju wg NSP 2011/2021.

Wyszczególnienie	Polska	Świętokrzyskie
Wskaźnik OzN na 1000 wg NSP 2021	143,7	178,8
Wskaźnik OzN na 1000 wg NSP 2011	121,9	129,6
Zmiana liczby OzN w latach 2011/2021	16%	28,2%

Źródło: NSP 2011/2021

W województwie świętokrzyskim wskaźnik liczby osób deklarujących niepełnosprawność przypadający na 1000 mieszkańców był wyższy od średniego poziomu 143,7 i wyniósł 178,8. Wskaźnik ten charakteryzował się ponad dwukrotnie większym niż średnia w kraju wzrostem w stosunku do danych NSP z 2011 r., przyrost o 21,8 pkt w kraju, 49,2 pkt w regionie.

Porównując dane, z wynikami Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 r. obserwujemy, iż liczba osób z niepełnosprawnościami w województwie świętokrzyskim w 2021 r. zwiększyła się o 46,7 tys. mieszkańców, tj. o 28,2%, co było procentowym wzrostem wyższym niż średnio dla kraju 16%.

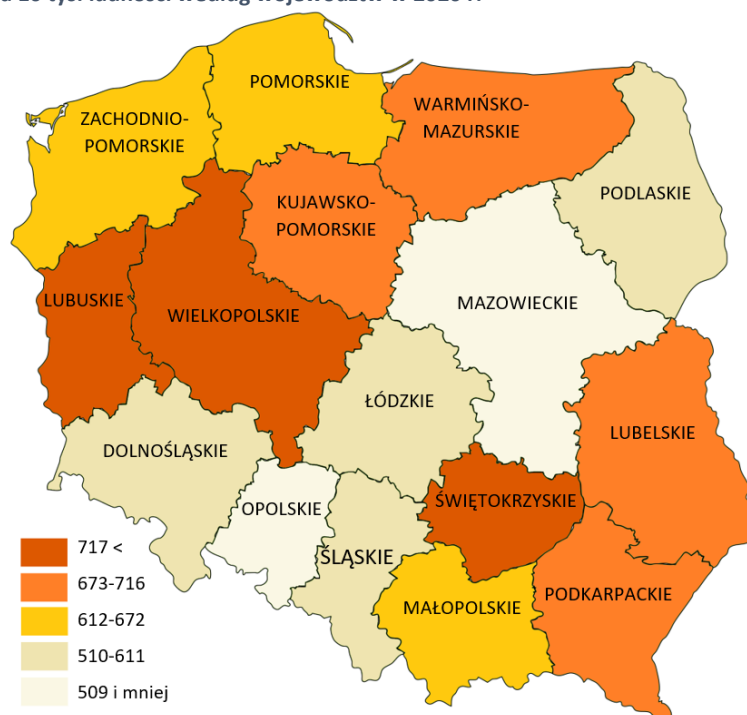

Wykres 20. Osoby niepełnosprawnie prawnie i biologicznie w 2021 i 2011 r. w kraju i regionie wg pćci.
Źródło: NSP 2011/2021.

Wśród osób niepełnosprawnych (prawnie), zamieszkujących w województwie świętokrzyskim (tj. 69% ogółu niepełnosprawnych) w 2021 r. zauważalna jest znaczna przewaga liczby kobiet nad mężczyznami – 53% w stosunku do 47%. W przypadku osób niepełnosprawnych biologicznie (31% ogółu niepełnosprawnych), w województwie świętokrzyskim podobnie jak w kraju – kobiety stanowią większość tj. 60%.

Powyższe dane statystyczne zestawiające ze sobą rok 2011 oraz 2021 wskazują na znaczący wzrost liczby osób niepełnosprawnych prawnie zarówno w regionie jak i w skali kraju, liczba osób z niepełnosprawnością biologiczną uległa zwiększeniu zarówno wśród kobiet jak i mężczyzn.

Mapa 18. Liczba osób posiadających orzeczenie o stopniu niepełnosprawności lub stopniu niezdolności do pracy (ZUS) na 10 tys. ludności według województw w 2020 r.

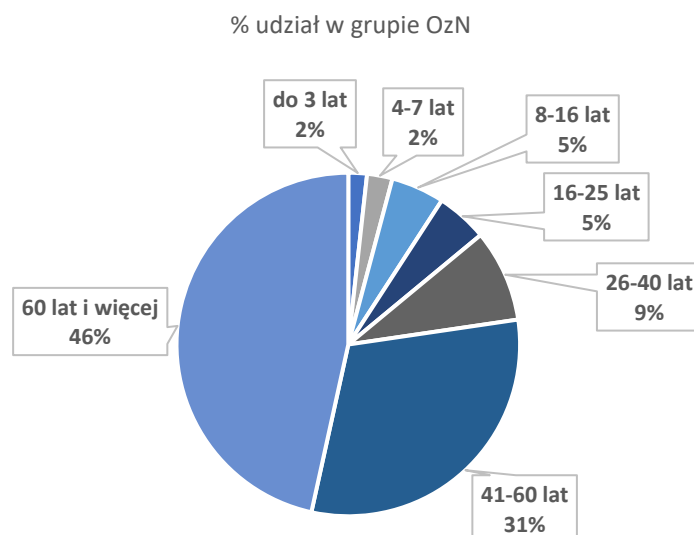

Źródło: *Osoby niepełnosprawne w 2020 r. – raport GUS.*

Województwo świętokrzyskie ze wskaźnikiem w wysokości 721 znajduje się wśród województw o najwyższym stopniu wartości liczby osób z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności lub stopniu niezdolności do pracy na 10 tys. ludności. Wyższe wartości w kraju odnotowano tylko w woj. lubuskim (890) i woj. wielkopolskim (723).

Wiek osób z niepełnosprawnościami

Bardzo ważną zmienną obrazującą społeczność osób z niepełnosprawnościami jest wiek. Analiza liczby osób z niepełnosprawnościami w poszczególnych grupach wiekowych ma fundamentalne znaczenie w budowie polityk dostosowanych do ich potrzeb oraz efektywnego planowania procesu deinstytucjonalizacji.

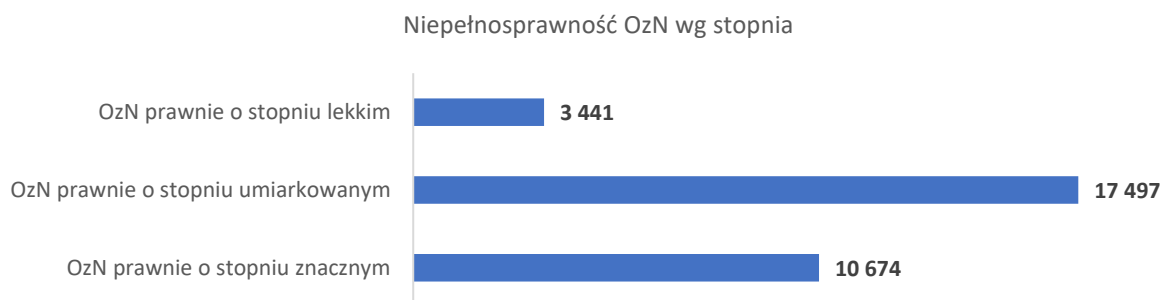

Wykres 21. Struktura osób z niepełnosprawnościami z prawomocnym orzeczeniem lub wyrokiem sądu w woj. świętokrzyskim wg. wieku i płci w 2021 r.

Źródło: Wojewódzki Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kielcach.

Osoby z niepełnosprawnościami częściej przynależą do starszych niż młodszych grup wiekowych. Według danych Wojewódzkiego Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w województwie świętokrzyskim osoby z niepełnosprawnościami najczęściej należą do najstarszej grupy wieku, tj. powyżej 60 roku życia – stanowią 46,5% ogółu społeczności osób z niepełnosprawnościami (co druga OzN jest w wieku starszym). Co trzecia osoba z niepełnosprawnościami należała do grupy wieku 41–59 lat, co jedenasta do grupy w wieku 26-40 lat, co dziesiąta do najmłodszej grupy obejmującej przedział wiekowy 0–16 lat i co dwudziesta do grupy 16–25 lat.

Analizując strukturę osób z niepełnosprawnościami, według ekonomicznych grup wieku należy stwierdzić, że najliczniejszą grupę stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym, który wynosi dla mężczyzn 65 lat i więcej, oraz kobiet 60 lat i więcej. Drugą pod względem liczebności grupą są osoby w wieku produkcyjnym niemobilnym (mężczyźni: 45-64 lata, kobiety: 45-59 lat). Czyli takie, które nie są już chętne do zmiany miejsca pracy, doksztalcania a wszelkie zmiany w obszarze życia zawodowego sprawiają im trudność.

Wykres 22. Osoby zaliczone do stopnia niepełnosprawności prawomocnym orzeczeniem lub wyrokiem sądu w 2021 r.

Źródło: Wojewódzki Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kielcach.

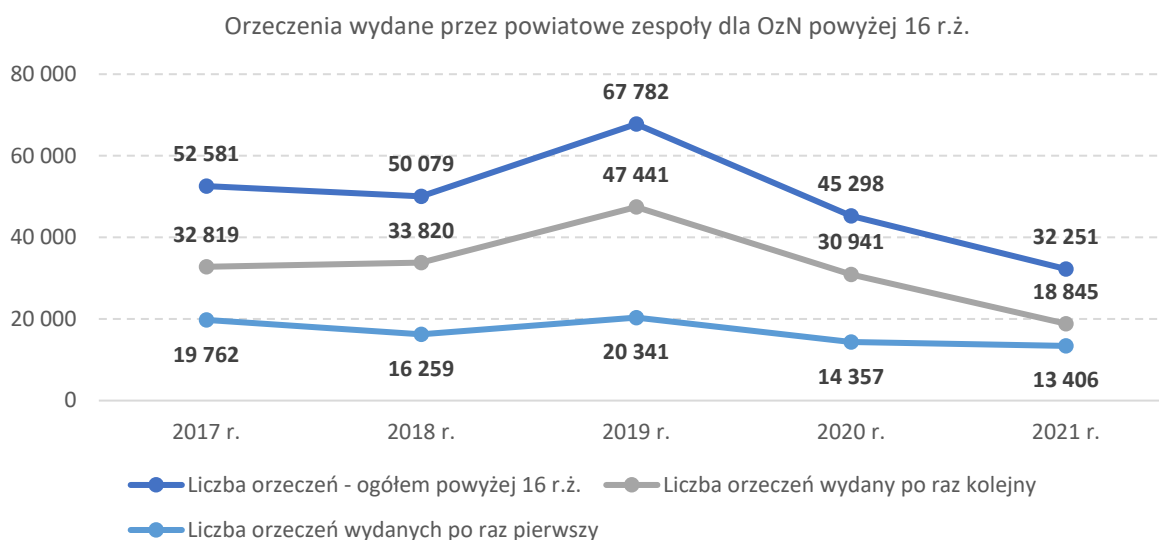
Analiza społeczności osób z niepełnosprawnościami według posiadanego stopnia orzeczonego przez powiatowe zespoły ds. orzekania o niepełnosprawności wskazuje, że w regionie dominującym stopniem niepełnosprawności był stopień umiarkowany, przy czym odnotowana została niewielka przewaga liczebna mężczyzn. Kolejną grupą pod względem liczebności były osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności, przy czym w tym przypadku odnotowano wyraźną przewagę kobiet względem mężczyzn.

Tabela 20. Liczba wydanych orzeczeń pierwszorazowych wydanych przez powiatowe zespoły itp. orzekania o niepełnosprawności w itp. świętokrzyskim do 16 r.ż. i powyżej 16 r.ż. w latach 2017-2021.

Wyszczególnienie	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Orzeczenia pierwszorazowe przed 16 r.ż.	2 723	2 763	2 767	3 542	3 130
Orzeczenia pierwszorazowe powyżej 16 r.ż.	19 762	16 259	20 341	14 357	13 406
Razem orzeczenia pierwszorazowe	22 485	19 022	23 108	17 899	16 536

Źródło: Wojewódzki Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kielcach.

W okresie ostatnich 5 lat największą liczbę orzeczeń wydanych po raz pierwszy przez powiatowe zespoły ds. orzekania o niepełnosprawności odnotowano w 2019 r., liczba ta wyniosła 23 108. W 2021 r. liczba wydawanych orzeczeń pierwszorazowych – razem spadała o 28,4% w stosunku do 2019 r. Wzrosła liczba orzeczeń pierwszorazowych wydanych dla dzieci do 16 roku życia z 2 767 w 2019 r. do 3 130 w 2021 r., natomiast liczba orzeczeń pierwszorazowych wydanych dla osób powyżej 16 roku życia zmniejszyła się z 20 341 w 2019 r. do 13 406 w 2021 r.

Wykres 23. Liczba wydanych orzeczeń przez powiatowe zespoły dla osób powyżej 16 roku życia.

Źródło: Wojewódzki Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kielcach.

Liczba orzeczeń wydanych przez powiatowe zespoły osobom powyżej 16 roku życia spadała od 2019 r., w którym osiągnęła najwyższą wartość w analizowanym okresie. W 2021 r. liczba wydanych ogółem orzeczeń przez powiatowe zespoły dla osób powyżej 16 roku życia wynosiła 32 251 i była mniejsza o 52,4% mniejsza. Niezmiennie większość orzeczeń przyznawana była po raz kolejny (58%), co wskazuje na stosunkowo większą skalę długotrwałej niepełnosprawności w regionie.

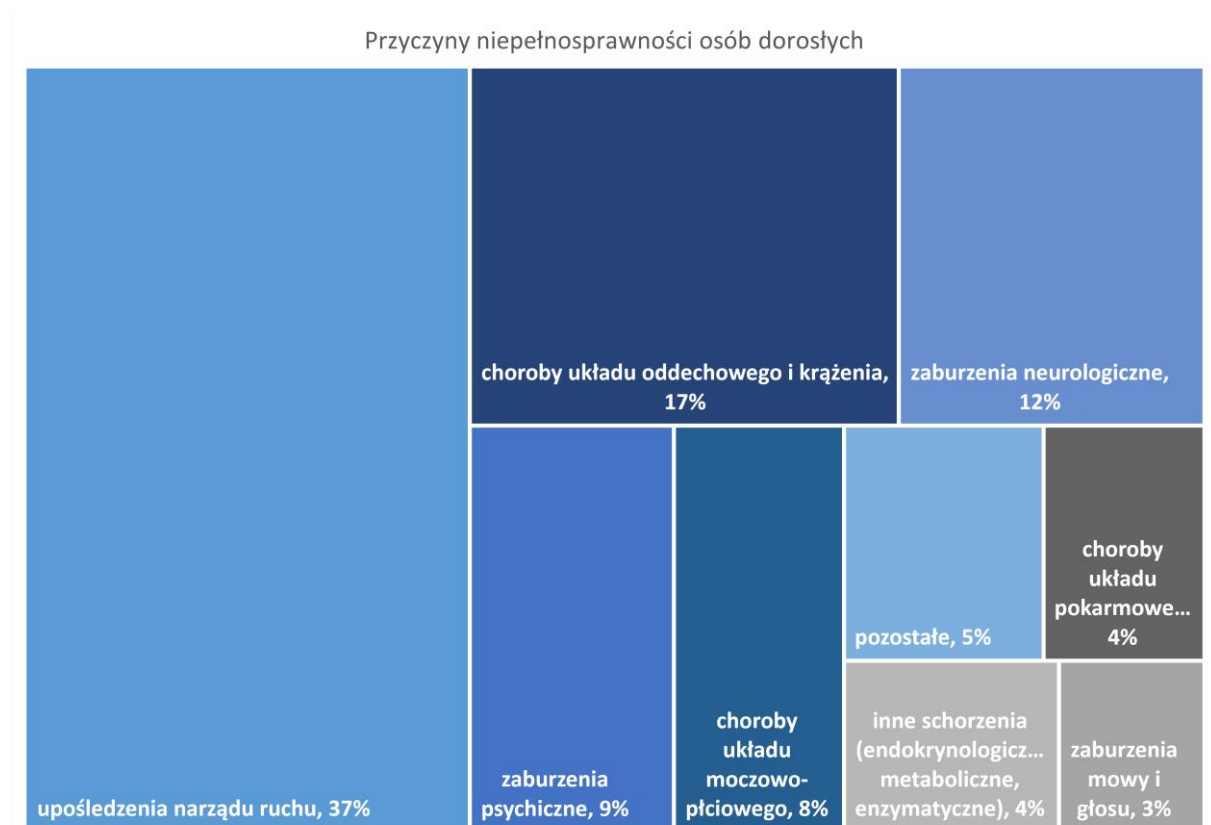
Tabela 21. Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności w poszczególnych kategoriach wiekowych w 2021 r.

	0-3 lat	4-7 lat	8-16 lat	16-25 lat	26-40 lat	41-59 lat	60 lat i więcej
Liczba OzN	607	827	1737	1 699	3 017	10 655	16 241

Źródło: Wojewódzki Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kielcach.

Ważnym wskaźnikiem jest wiek osób ubiegających się o orzeczenie o niepełnosprawności. Dane potwierdzają silną korelację wieku i częstości orzekania. Dominującą grupą osób ubiegających się po orzeczenie były osoby najstarsze, powyżej 60 roku życia stanowili oni 46,7% wszystkich wydanych orzeczeń. Następną pod względem liczebności grupą były osoby w przedziale wiekowym 41-59 lat stanowili 30,6% ogółu. Wśród grup powyżej 16 r.ż. najmniej liczną grupą były osoby najmłodsze – w wieku 16-25 lat, stanowili oni 4,9% ogółu osób, którym wydano decyzje o stopniu niepełnosprawności przez powiatowe zespoły ds. orzekania o niepełnosprawności. Skala niepełnosprawności rośnie wraz z wiekiem.

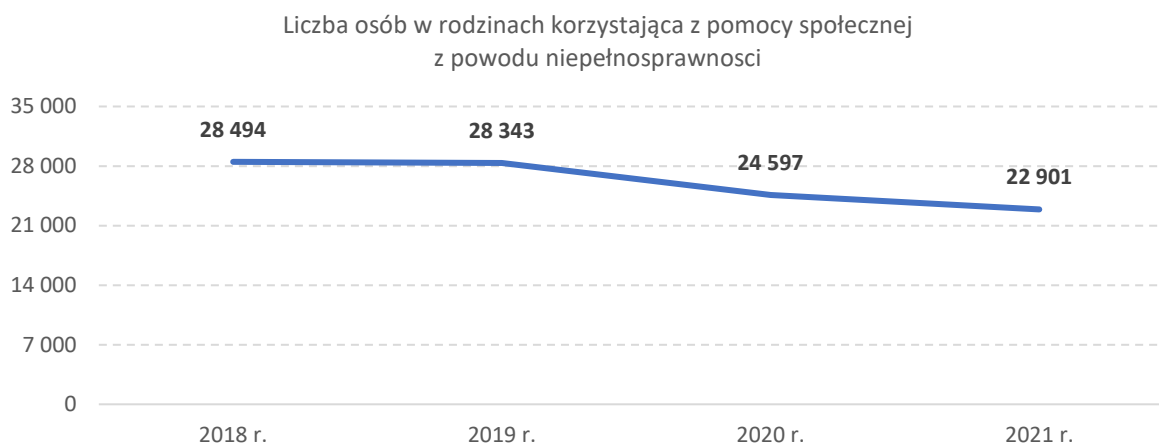
Wraz z postępującym procesem starzenia się ludności, również skala niepełnosprawności będzie rosła, jak również wzrośnie zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze dla osób z niepełnosprawnościami.

Wykres 24. Przyczyny niepełnosprawności osób dorosłych wg. danych Wojewódzkiego Zespołu itp. Orzekania o Niepełnosprawności w województwie świętokrzyskim.

Źródło: Wojewódzki Zespół itp. Orzekania o Niepełnosprawności w Kielcach.

Zdecydowanie najczęstszą przyczyną niepełnosprawności było upośledzenie narządu ruchu, które dotknęło ponad 1/3 osób z niepełnosprawnościami. W dalszej kolejności są to choroby układu oddechowego i krążenia, oraz zaburzenia neurologiczne.

Wykres 25. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2018-2021 w itp. świętokrzyskim.
Źródło: OZPS, CAS.

Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności spadła o 1/5 – z ponad 28,4 tys. w 2018 r., do ponad 22,9 tys. w 2021 r. Trend ten jest częściowo uzależniony od zmian zachodzących na poziomie ponad regionalnym – ogólnej poprawy sytuacji socjalnej rodzin. Największy udział osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w ogóle wszystkich beneficjentów odnotowujemy w mieście Kielce.

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze zgodnie z art. 17 ustawy o pomocy społecznej są zadaniem własnym samorządu gminy o charakterze obowiązkowym.

Usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza, pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Ośrodek pomocy społecznej, przyznając usługi opiekuńcze, ustala ich zakres, okres i miejsce świadczenia. Usługi są realizowane w ramach zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym.

Tabela 22. Usługi opiekuńcze ogółem w woj. świętokrzyskim na przestrzeni lat 2018-2021.

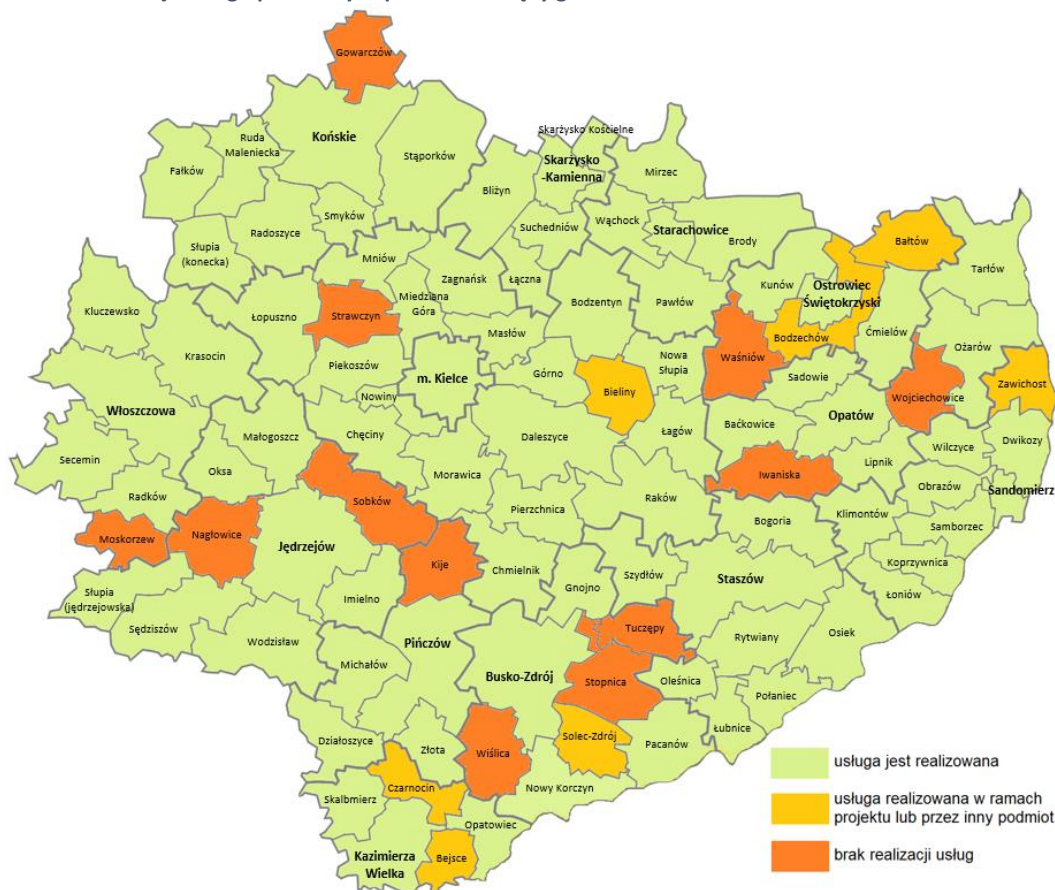
Wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Liczba osób	4 226	4 442	4 014	3 853
Liczba świadczeń	1 949 580	1 831 371	1 749 953	1 550 400
Kwota świadczeń	35 777 711 zł	38 195 776 zł	28 817 001 zł	37 322 080 zł

Źródło: Sprawozdanie roczne MRiPS-03R.

W 2021 r. z usług opiekuńczych ogółem w regionie skorzystały 3 853 osoby, o 4% mniej niż w 2020 r. Wysokość wolumenu środków przeznaczonych na realizację usług opiekuńczych w 2021 r. to 37 322 080 zł, w odniesieniu do 2020 r. było to mniej o 3,8%.

Na podstawie przeprowadzonej wśród świętokrzyskich OPS-ów ankiety określono, iż wg. stanu na 30.11.2022 r. usługami opiekuńczymi objętych zostało 2 661 osób.

Mapa 19. Realizacja usług opiekuńczych przez samorządy gminne w 2022 r.

Źródło: Badanie ankietowe 30.XI.2022 r.

Jak wynika z danych przesłanych przez OPS w ankietach, 90 gmin realizuje usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania. Z tego 7 z nich realizuje w ramach projektów lub przez inny podmiot (nie są one wykazywane w sprawozdaniach resortowych, ponieważ realizacja usługi nie jest liczona na podstawie decyzji i nie jest korygowana faktycznymi wydatkami ośrodka na te świadczenia).

Tabela 23. Gminy, w których usługi opiekuńcze realizowane są w ramach projektu lub przez inny podmiot.

Lp.	Gmina	Odpowiedzi respondentów
1	Solec-Zdrój	Ośrodek w 2022 r. realizował projekt „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej”, w ramach którego wspiera osoby niepełnosprawne w miejscu zamieszkania. W związku z powyższym nie ma zapotrzebowania na usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania.
2	Bejsce	Na terenie gminy prowadzone są placówki Caritas, które realizują usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania.
3	Czarnocin	Ośrodek korzysta z wsparcia Caritas, która zapewnia usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania. Na usługi tego typu jest znikome zapotrzebowanie, gdyż rodziny mieszkające na terenie naszej gminy są wielopokoleniowe i są w stanie same we własnym zakresie zapewnić opiekę.
4	Bieliny	Ośrodek realizuje projekty finansowane lub współfinansowane z MRiPS oraz EFS. Mieszkańcy korzystają z tego wsparcia.
5	Bałtów	Usługi opiekuńcze nie są realizowane, ponieważ osoby bardzo chętnie korzystają z pomocy asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej oraz opieki wytchnieniowej.
6	Bodzechów	Realizujemy program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” oraz program „Opieka wytchnieniowa”, które zaspokajają potrzeby mieszkańców gminy w zakresie opieki. Programy te są korzystne dla klientów gdyż są niezależne od dochodów.
7	Zawichost	Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania są realizowane przez udział w programie „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” i program „Opieka Wytchnieniowa”.

Źródło: Badanie ankietowe 30.XI.2022 r.

OPS zostały zapytane również o to kto na ich terenie jest realizatorem usług opiekuńczych, na to pytanie odpowiedź uzyskano od 78 OPS-ów. Na podstawie informacji z jednostek ustalono, iż w przypadku 72 ośrodków realizatorem usług jest wyłącznie jst, następnie w gminach: Busko-Zdrój realizatorem usług jest podmiot prywatny, w Sadowiu – pes, w Ostrowcu Świętokrzyskim – organizacja pozarządowa i podmiot prywatny, w Skarżysku-Kamiennej – jst i podmiot prywatny, w Starachowicach – jst i pes, w mieście Kielce – jst, organizacja pozarządowa i podmiot prywatny.

W 12 gminach usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania nie są realizowane. Powodem braku realizacji usług opiekuńczy jest: brak zapotrzebowania, brak zgłoszeń przez mieszkańców w tym zakresie. Część gmin wskazała, że na ich obszarze zamieszkują rodziny wielopokoleniowe, których członkowie rodzin opiekują się osobami wymagającymi wsparcia i otrzymują pomoc w ramach przyznawanych świadczeń tj. zasiłek dla opiekuna, specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenia pielęgnacyjne. Respondenci wskazują, iż rodziny są w stanie same zapewnić opiekę jak również funkcjonują sąsiedzkie usługi opiekuńcze.

W tabeli zawarte zostały odpowiedzi respondentów w niezmienionej treści.

Tabela 24. Wyjaśnienie/ wskazanie przyczyn braku realizacji usług opiekuńczych.

Lp.	Gmina	Odpowiedzi respondentów
1	Stopnica	Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania nie są realizowane z uwagi na brak zainteresowania tą formą pomocy. Gmina przystąpiła do programu „Korpus wsparcia seniorów” na 2022 r. i brak był osób chętnych do skorzystania z tej formy wsparcia.
2	Tuczepy	Brak zgłoszeń.
3	Wiślica	Gmina nie realizuje usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania z uwagi na brak wniosków chętnych osób na takie usługi.
4	Nagłowice	Świadczone są sąsiedzkie usługi opiekuńcze.
5	Sobków	Brak zgłoszonych potrzeb przez mieszkańców gminy.
6	Strawczyn	Osoby potrzebujące mają zapewnioną opiekę w ramach przyznawanych świadczeń tj. zasiłek dla opiekuna, specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenia pielęgnacyjne.
7	Gowarczów	Brak zainteresowania tą formą pomocy.
8	Iwaniska	W 2022 r. gmina nie realizuje usług opiekuńczych, ponieważ nie występuje taka potrzeba. Osoby potrzebujące takiej pomocy mają zapewnioną opiekę ze strony najbliższej rodziny, które rezygnują z zatrudnienia i sprawują pomoc nad członkami rodziny. W ten sposób korzystają ze świadczeń pielęgnacyjnych i świadczeń dla opiekuna.
9	Wojciechowice	W gminie nie są realizowane usługi opiekuńcze z uwagi na brak zapotrzebowania na powyższe.
10	Waśniów	Nie realizujemy usług opiekuńczych, ponieważ nie zachodzi taka potrzeba. Na terenie gminy zamieszkują rodziny wielopokoleniowe, członkowie tych rodzin opiekują się osobami wymagającymi opieki osób drugich i mają przyznane świadczenie pielęgnacyjne. Natomiast osoby samotne, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w środowisku, umieszczane są w odpowiednich placówkach zapewniających całodobową opiekę.
11	Kije	Brak dotychczasowego zainteresowania ze strony mieszkańców gminy. Od 2023 r. będzie realizowany Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”.
12	Moskorzew	Przyczyną braku usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania jest brak zainteresowanych osób taką usługą. Nasza gmina jest niewielką gminą, gdzie większość rodzin jest wielopokoleniowych i pomoc osobom starszym zapewnia rodzina.

Źródło: Badanie ankietowe 30.XI.2022 r.

Gminy, które nie realizowały usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania to: Stopnica, Tuczepy, Wiślica (buski), Nagłowice, Sobków (jędrzejowski), Strawczyn (kielecki), Gowarczów (konecki), Iwaniska, Wojciechowice (opatowski), Waśniów (ostrowiecki), Kije (pińczowski), Moskorzew (włoszczowski).

Tabela 25. Sytuacja demograficzna osób w grupie 60+ i 75+ w gminach, które nie wykazały realizacji usług opiekuńczych.

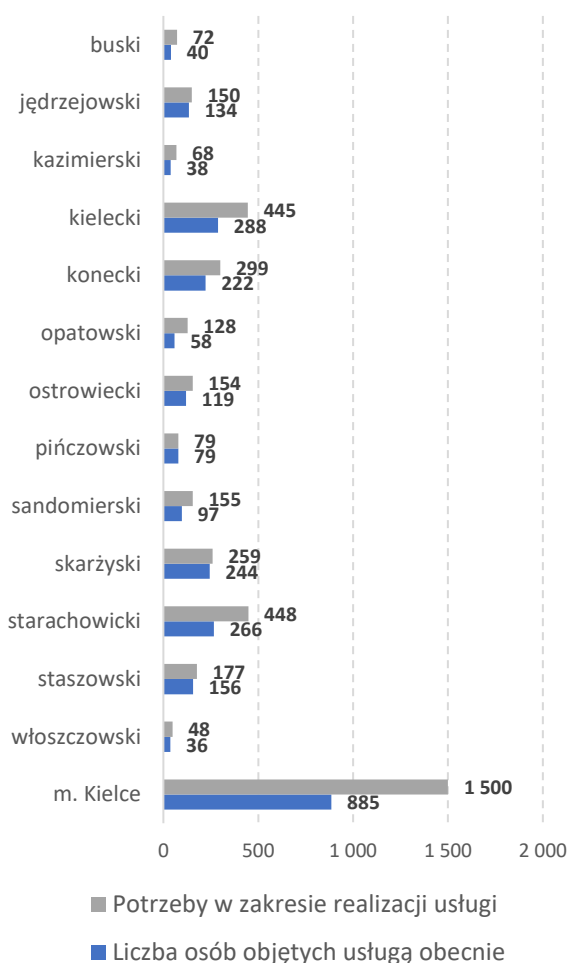
	Liczba ludności - ogółem	liczba osób 60+	liczba osób 75+	% udział osób 60+ w ogóle ludności	% udział osób 75+ w grupie 60+	Prognozowany na 2030 r. % udział osób 60+ w ogóle ludności	Prognozowany na 2030 r. % udział osób 75+ w grupie 60+
Świętokrzyskie	1 187 693	338 493	96 074	29%	28%	31%	40%
p. buski	68 910	20 251	6118	29%	30%	32%	39%
Stopnica	7 268	2 093	623	29%	30%	31%	39%
Tuczepy	3 639	952	298	26%	31%	28%	41%
Wiślica	5 188	1 526	432	29%	28%	32%	37%
p. jędrzejowski	82 500	23 055	5981	28%	26%	30%	41%
Nagłowice	4 752	1 337	358	28%	27%	31%	42%
Sobków	8 411	2 040	530	24%	26%	26%	41%
p. kielecki	211 639	47 848	12361	23%	26%	26%	34%
Strawczyn	11 027	2 144	534	19%	25%	22%	33%
p. konecki	75 396	22 631	6577	30%	29%	33%	40%
Gowarczów	4 463	1 157	314	26%	27%	28%	37%
p. opatowski	49 470	14 189	3915	29%	28%	32%	39%
Iwaniska	6 208	1 545	463	25%	30%	28%	42%
Wojciechowice	3 833	1 103	336	29%	30%	32%	43%
p. ostrowiecki	102 552	32 884	8949	32%	27%	35%	41%
Waśniów	6 452	1 779	517	28%	29%	30%	44%
p. pińczowski	37 372	11 183	3266	30%	29%	33%	40%
Kije	4 295	1 232	358	29%	29%	32%	40%
p. włoszczowski	43 660	12 009	3354	28%	28%	31%	40%
Moskorzew	2 584	824	259	32%	31%	36%	45%

Źródło: BDL GUS.

W gminach, w których nie wykazano realizacji usług opiekuńczych, co trzeci mieszkaniec jest w wieku 60 lat i więcej. W prognozach na 2030 r. widoczny jest wzrost tej grupy mieszkańców w zależności od gminy od 2 do 4 pkt proc.

Ośrodki pomocy społecznej zapytane zostały o prognozę zapotrzebowania na usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania. Odpowiedz na to pytanie uzyskano od 91 OPS-ów. Jak wynika z uzyskanych odpowiedzi, 75 gmin prognozuje wzrost zapotrzebowania na usługi opiekuńcze. Szacunkowa liczba potrzebujących tego typu wsparcia obecnie lub w najbliższej przyszłości w województwie świętokrzyskim określona przez respondentów wynosi 3 980 osób. „Luka potrzeb” dla województwa świętokrzyskiego w zakresie świadczenia usług opiekuńczych wynosi 1 319 osób.

Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania

Wykres 26. Szacunkowa liczba osób potrzebująca wsparcia w zakresie realizacji usług opiekuńczych.

Źródło: Badanie ankietowe 30.XI.2022 r.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze

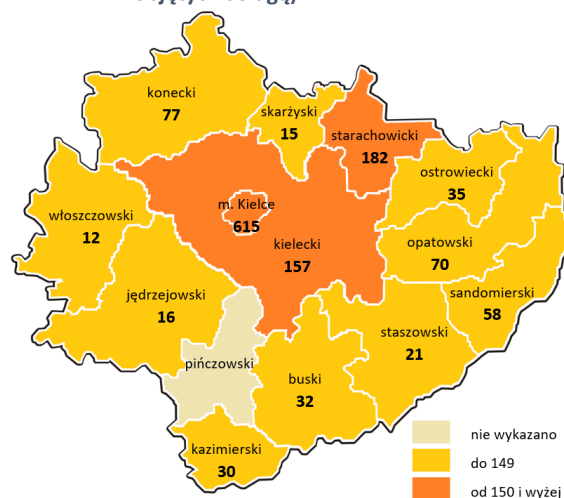
Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

Tabela 26. Specjalistyczne usługi opiekuńcze w woj. świętokrzyskim na przestrzeni lat 2018-2021.

Wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Liczba osób	431	353	244	179
Liczba świadczeń	80 521	54 106	54 514	38 635
Kwota świadczeń	2 251 255 zł	1 564 107 zł	1 700 491 zł	1 513 649 zł

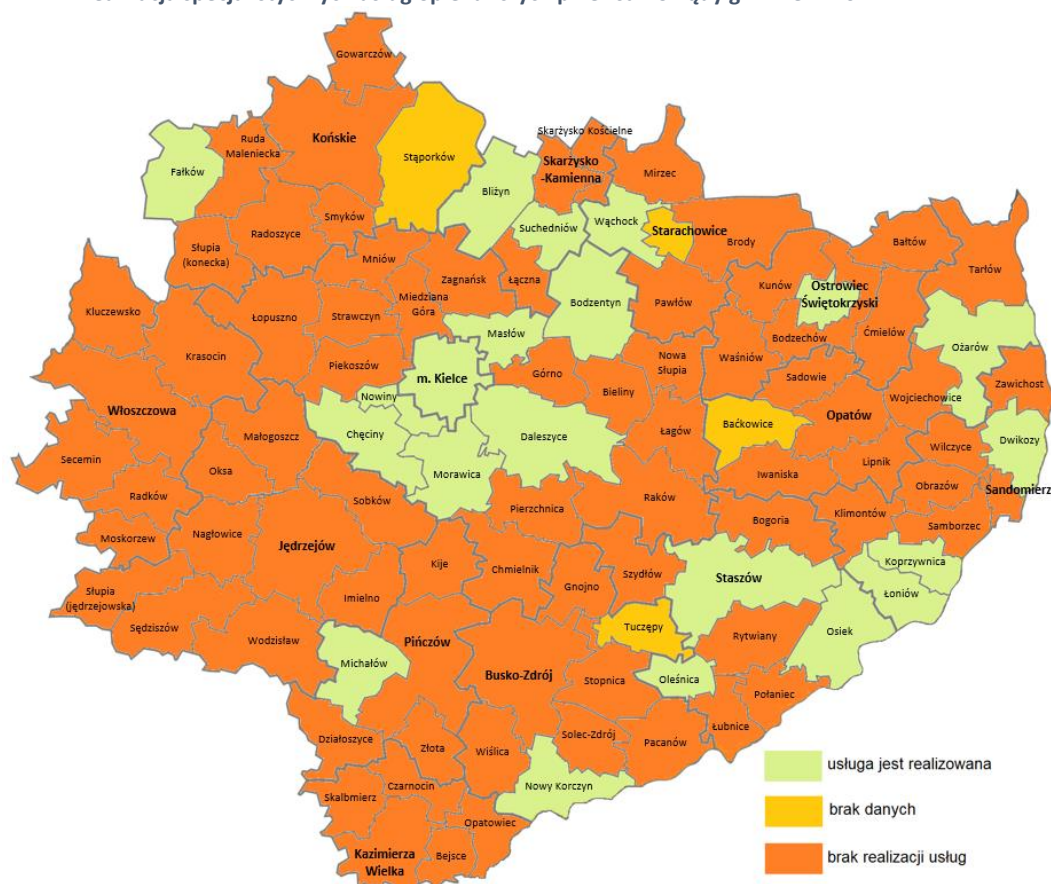
Źródło: MRIPS-03R, CAS.

Mapa 20. „Luka potrzeb” - usługi opiekuńcze (różnica między szacunkową liczbą osób potrzebujących wsparcia a liczbą osób objętych usługą).

Źródło: Badanie ankietowe 30.XI.2022 r.

Mapa 21. Realizacja specjalistycznych usług opiekuńczych przez samorządy gminne w 2022 r.

Źródło: Badanie ankietowe 30.XI.2022 r.

W 2022 r. w województwie świętokrzyskim 21 gmin realizowało specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania. 77 gmin nie wykazało realizacji tego typu usług, 4 gminy nie udzieliły odpowiedzi na pytanie dot. specjalistycznych usług opiekuńczych. Najczęściej realizatorem tego typu usług są jst (20), w Ostrowcu Świętokrzyskim – organizacja pozarządowa i podmiot prywatny, w mieście Kielce – jst, organizacja pozarządowa i podmiot prywatny.

Jak wynika z przeprowadzonej ankiety według stanu na 30.11.2022 r., specjalistycznymi usługami opiekuńczymi objętych zostało 157 osób. Szacunkowa liczba osób potrzebujących tego typu wsparcia obecnie lub w najbliższej przyszłości dla całego województwa wynosi 346 osób. „Luka potrzeb” dla województwa świętokrzyskiego w zakresie świadczenia usługi wynosi 189 osób.

33 gminy prognozują wzrost zapotrzebowania na specjalistyczne usługi opiekuńcze, 39 gmin szacuje, iż zapotrzebowanie nie wzrośnie, natomiast 30 gmin nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Największe zapotrzebowanie występuje na usługi rehabilitacyjne i pielęgniarские.

W badaniu ankietowym poproszono respondentów o wskazanie przyczyn braku realizacji specjalistycznych usług opiekuńczych. 48 gmin nie realizuje tego typu usług z powodu braku zapotrzebowania na tę formę pomocy, 10 gmin nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

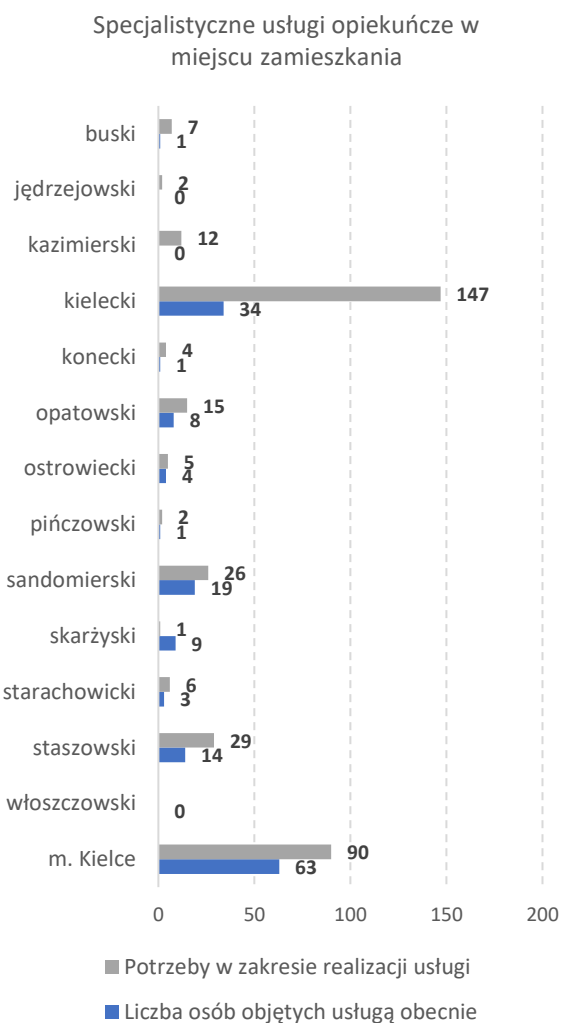
Najczęściej podawane przyczyny braku realizacji specjalistycznych usług opiekuńczych to brak środków finansowych na realizację tego typu usług, w następnej kolejności brak wykwalifikowanej kadry do świadczenia usługi. Część gmin wskazało, że osoby potrzebujące specjalistycznego wsparcia objęte są opieką i wsparciem najbliższej rodziny – pobierają świadczenia pielęgnacyjne. Poniżej w tabeli zawarte zostały odpowiedzi w zakresie wskazania przyczyn braku usług w niezmienionej treści.

Tabela 27. Wyjaśnienie/ wskazanie przyczyn braku realizacji specjalistycznych usług opiekuńczych.

Lp.	Gmina	Odpowiedzi respondentów
1	Bieliny	Brak osób wnioskujących o tę formę wsparcia. Dużo osób objętych jest opieką i wsparciem najbliższej rodziny - pobierają świadczenia pielęgnacyjne.
2	Pierzchnica	Brak środków finansowych, brak wykwalifikowanych osób do świadczenia usługi.
3	Ćmielów	Brak wyspecjalizowanej kadry do prowadzenia tego rodzaju usług.
4	Pawłów	Brak zainteresowania. Zgłosiły się dwie rodziny w związku z tym, że są to usługi odpłatne zrezygnowano z usług specjalistycznych.
5	Pacanów	Dotychczas w sytuacjach pomocy specjalistycznej osoby korzystały z pomocy pielęgniarki środowiskowej.
6	Secemin	Gmina realizuje specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
7	Skarżysko-Kamienna	Gmina świadczy usługi opiekuńcze, finansowane z budżetu gminy oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, finansowane w całości ze środków pochodzących z budżetu państwa. Nie są realizowane specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania ze względu na brak wśród osób zatrudnionych, świadczących usługi opiekuńcze osób ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.
8	Opatów	Gmina w miejscu zamieszkania osób realizuje usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze wynikające z ustawy o ochronie zdrowia psychicznego. Prowadzony jest dzienny ośrodek wsparcia (ŚDS typ. AB). Ponadto do tut. Ośrodka na przestrzeni ostatnich lat nie wpłynął żaden wniosek w sprawie przyznania specjalistycznych usług opiekuńczych w ramach zadań własnych gminy. Brak realizacji wynika obecnie z braku zapotrzebowania.
9	Kazimierza Wielka	Możliwości finansowe OPS w kierunku kolejnego rodzaju usług są ograniczone. Ponadto dotychczas nie było wśród klientów OPS zapotrzebowania na świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych.
10	Sędziszów	Na chwilę obecną brak podań o tego rodzaju usługi opiekuńcze. Potrzeby osób z niepełnosprawnością zaspakaja program „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” i „Opieka Wytchnieniowa”. Programy te są realizowane przez naszą gminę od 2021 r. Wniosek o dalszą realizację w/w programów został złożony również na 2023 r.
11	Włoszczowa	Na terenie gminy świadczona jest pielęgniarska opieka długoterminowa, która na chwilę obecną zaspokaja potrzeby osób wymagających tego rodzaju wsparcia.
12	Łubnice	Ograniczone możliwości kadrowe (brak osób posiadających kwalifikacje: logopedy, terapeuty zajęciowego, specjalisty w zakresie rehabilitacji medycznej, psychologa, pedagoga, itp.)
13	Strawczyn	Osoby potrzebujące mają zapewnioną opiekę w ramach przyznawanych świadczeń tj. zasiłek dla opiekuna, specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenia pielęgnacyjne.
14	Iwaniska	Osoby wymagające pomocy w formie usług opiekuńczych również mają zapewnioną pomoc ze strony rodziny. W przypadku osób samotnych, gdzie pomoc w usługach nie jest wystarczająca, osoby te zostały umieszczone w domach pomocy społecznej.
15	Bejsce	Placówki Caritas realizują specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania.
16	Chmielnik	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób dorosłych OPS nie realizuje. Zadanie to wykonują pracownicy służby zdrowia. Ośrodek nie posiada wykwalifikowanego personelu medycznego - brak umów z podmiotami medycznymi. Ośrodek świadczy specjalistyczne usługi opiekuńcze dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi.
17	Mniów	Specjalistyczne usługi opiekuńcze nie są realizowane z uwagi na brak środków finansowych. Największe zapotrzebowanie występuje na usługi rehabilitacyjne i pielęgniarstwo.
18	Stąporków	Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Brak odpowiedniej kadry z kwalifikacjami oraz zachowanie odpowiednich standardów utrudnia realizację tych usług przez gminę, również z powodu ograniczonych środków finansowych.
19	Zawichost	Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania są realizowane przez udział w programie „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” i program „Opieka Wytchnieniowa”.
20	Krasocin	Usługi opiekuńcze w pełni zaspokajają potrzeby mieszkańców.

21	Wojciechowice	Usługi specjalistyczne w miejscu zamieszkania nie są realizowane z powodu braku zapotrzebowania. Na terenie gminy funkcjonują warsztaty terapii zajęciowej, gmina posiada również zawarte porozumienia z sąsiednimi gminami dotyczące objęcia naszych mieszkańców wsparciem oferowanym przez ŚDS. Ponadto mieszkańcy gminy Wojciechowice uczęszczają również do Powiatowego Środowiskowego Domu Samopomocy w Opatowie.
22	Busko-Zdrój	W bieżącym roku specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania nie były realizowane, ponieważ osoby kwalifikujące się z takiej formy wsparcia są kierowane przez Ośrodek do Środowiskowego Domu Samopomocy.

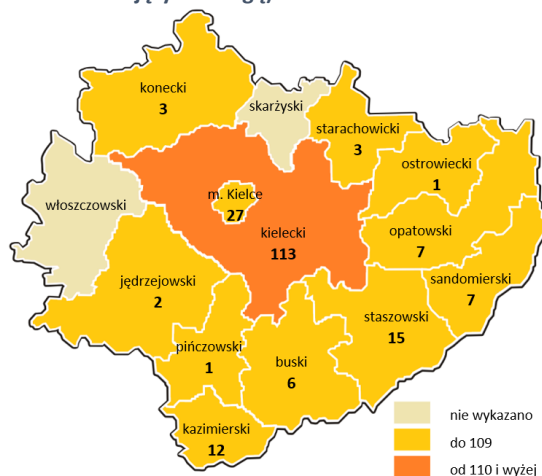
Badanie ankietowe 30.XI.2022 r.

Wykres 27. Szacunkowa liczba osób potrzebująca wsparcia w zakresie realizacji specjalistycznych usług opiekuńczych.

Źródło: Badanie ankietowe 30.XI.2022 r.

Mapa 22. „Luka potrzeb” – specjalistyczne usługi opiekuńcze (różnica między szacunkową liczbą osób potrzebujących wsparcia a liczbą osób objętych usługą).

Źródło: Badanie ankietowe 30.XI.2022 r.

Usługa asystenta osoby z niepełnosprawnością

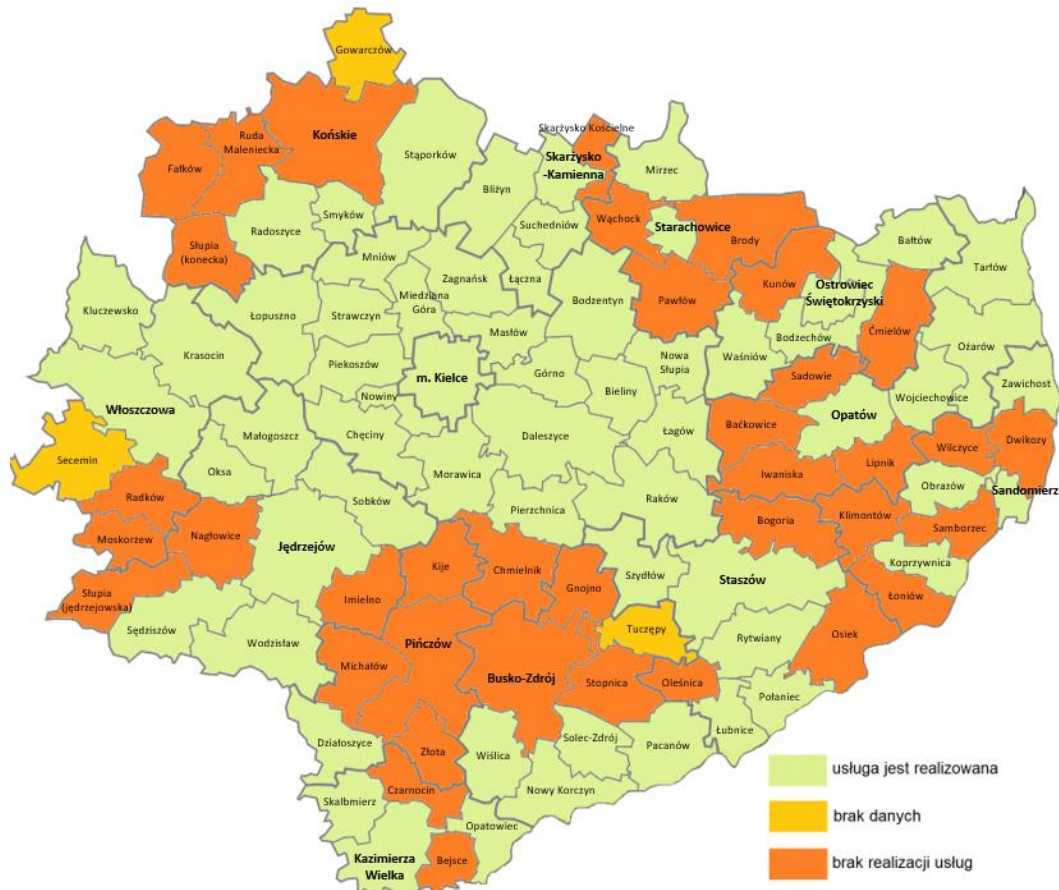
W województwie świętokrzyskim 62 gminy realizowały usługę polegającą na wsparciu przez asystenta osoby z niepełnosprawnościami.

Usługą objętych zostało 3 965 osób.

Realizatorem usługi w 58 gminach była jst, w 2 organizacje pozarządowe, w 4 podmioty prywatne.

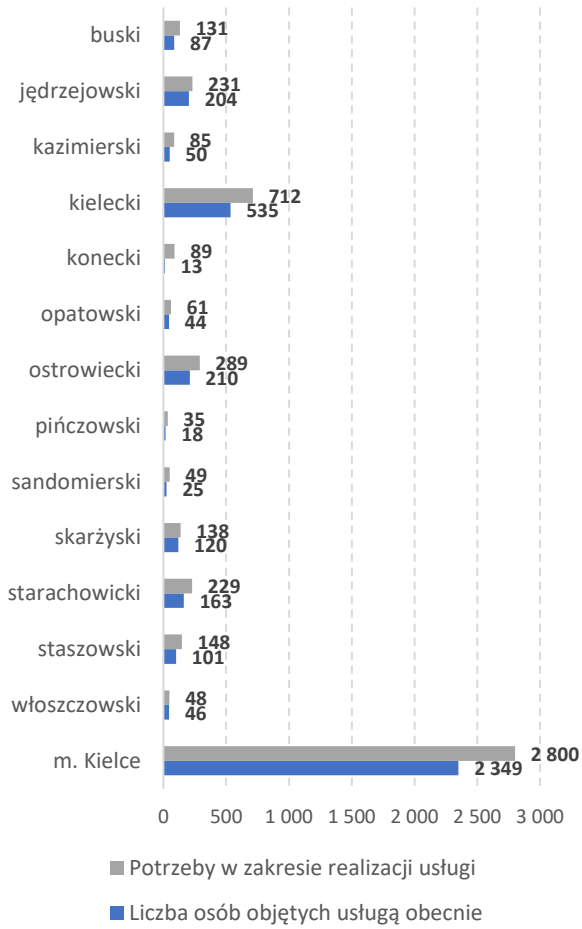
75 gmin prognozuje wzrost zapotrzebowania na tego rodzaju usługi, z 14 gmin nie otrzymano odpowiedzi na zadane pytanie. Szacunkowa liczba osób potrzebujących tego typu usług, obecnie lub w najbliższej przyszłości dla całego województwa wynosi 5 045 osób. „Luka potrzeb” dla województwa świętokrzyskiego w zakresie świadczenia usługi wynosi 1 080 osób.

Mapa 23. Gminy, które realizują usługi asystenta osoby z niepełnosprawnością w 2022 r.

Źródło: Badanie ankietowe 30.XI.2022 r.

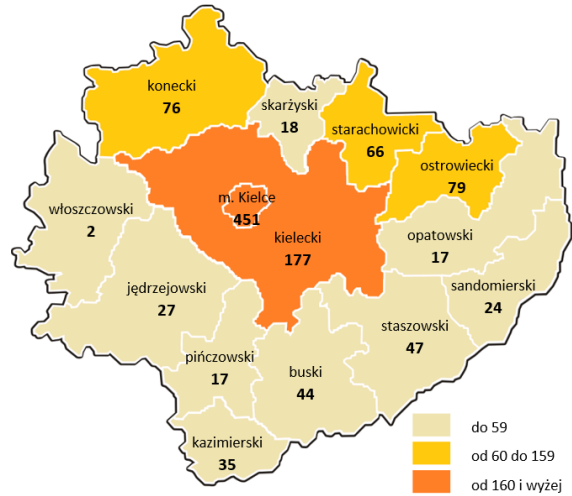
Usługa asystenta osoby z niepełnosprawnością

Wykres 28. Szacunkowa liczba osób potrzebująca wsparcia w zakresie realizacji usługi asystenta osoby z niepełnosprawnością.

Źródło: Badanie ankietowe 30.XI.2022 r.

Mapa 24. „Luka potrzeb” – usługi asystenta osoby z niepełnosprawnością (różnica między szacunkową liczbą osób potrzebujących wsparcia a liczbą osób objętych usługą).

Źródło: Badanie ankietowe 30.XI.2022 r.

Usługa opieki „wytchnieniowej” dla opiekuna

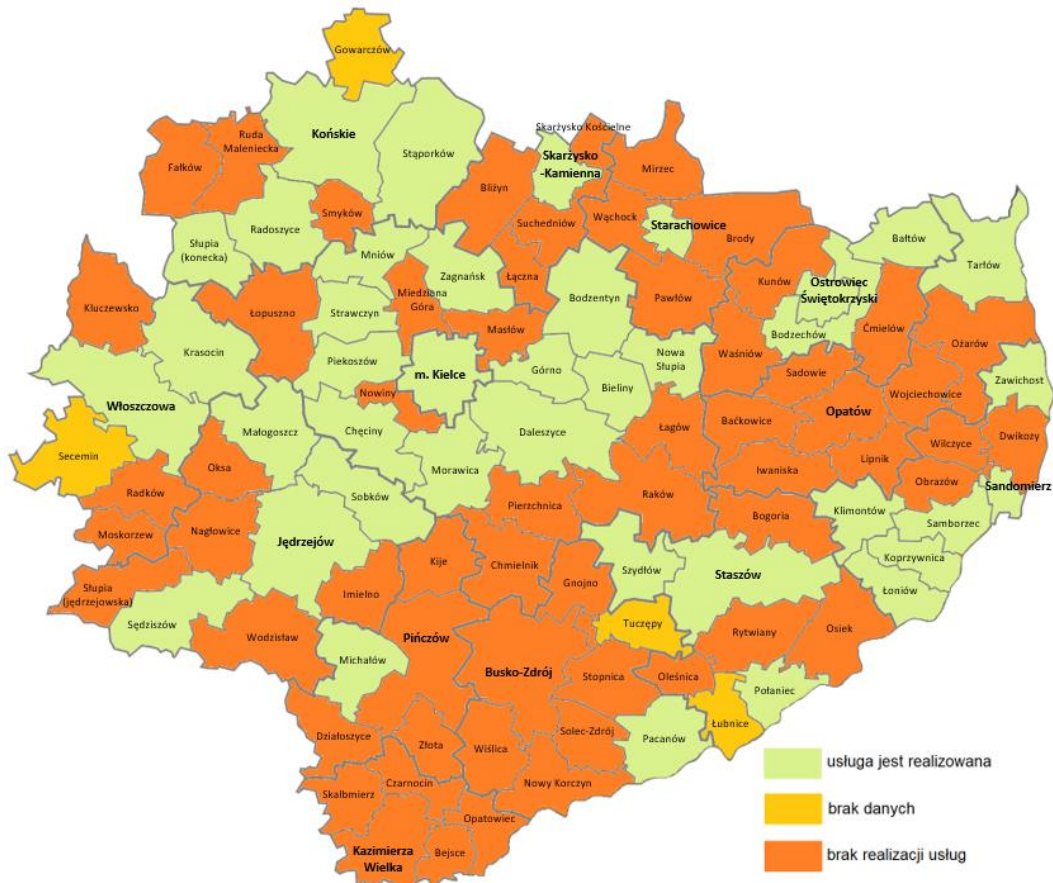
W województwie świętokrzyskim 39 gmin realizowało usługę opieki „wytchnieniowej” dla opiekuna faktycznego osoby potrzebującej wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

Usługą objętych zostało 1 338 osób.

Realizatorem usługi w 32 przypadkach jest jst, w 2 organizacja pozarządowa, w 4 podmiot prywatny.

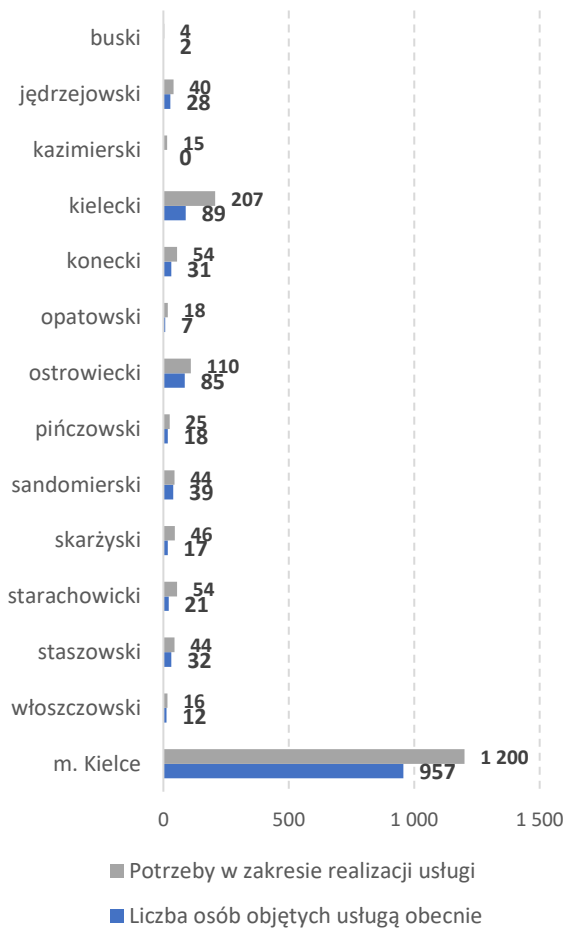
54 gminy prognozują wzrost zapotrzebowania na tego rodzaju usługi, z 19 gmin nie otrzymano odpowiedzi. Szacunkowa liczba osób potrzebujących tego typu usług obecnie lub w najbliższej przyszłości dla całego województwa wynosi 1 877 osób. „Luka potrzeb” dla województwa świętokrzyskiego w zakresie świadczenia usługi wynosi 539 osób.

Mapa 25. Gminy w województwie świętokrzyskim, które realizowały usługi w 2022 r.

Źródło: Badanie ankietowe 30.XI.2022 r.

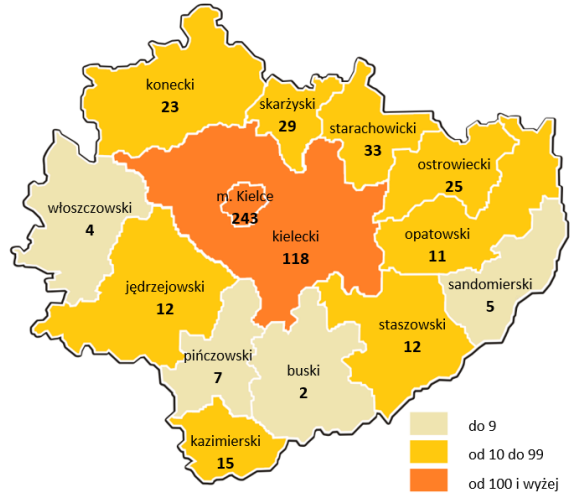
Usługa opieki „wytchnieniowej” dla opiekuna

Wykres 29. Szacunkowa liczba osób potrzebująca wsparcia w zakresie realizacji opieki „wytchnieniowej” dla opiekuna faktycznego.

Źródło: Badanie ankietowe 30.XI.2022 r.

Mapa 26. „Luka potrzeb” – usługa opieki „wytchnieniowej” dla opiekuna faktycznego (różnica między szacunkową liczbą osób potrzebujących wsparcia a liczbą osób objętych usługą).

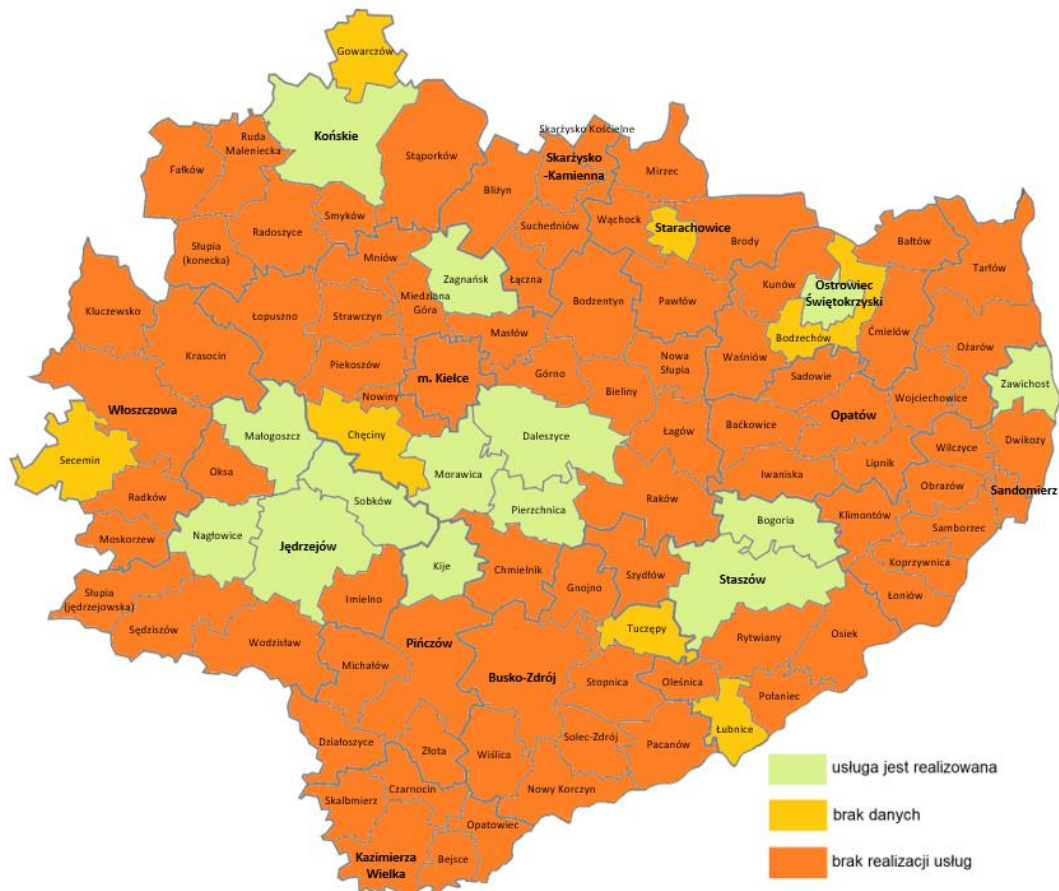
Źródło: Badanie ankietowe 30.XI.2022 r.

Sąsiedzkie usługi opiekuńcze

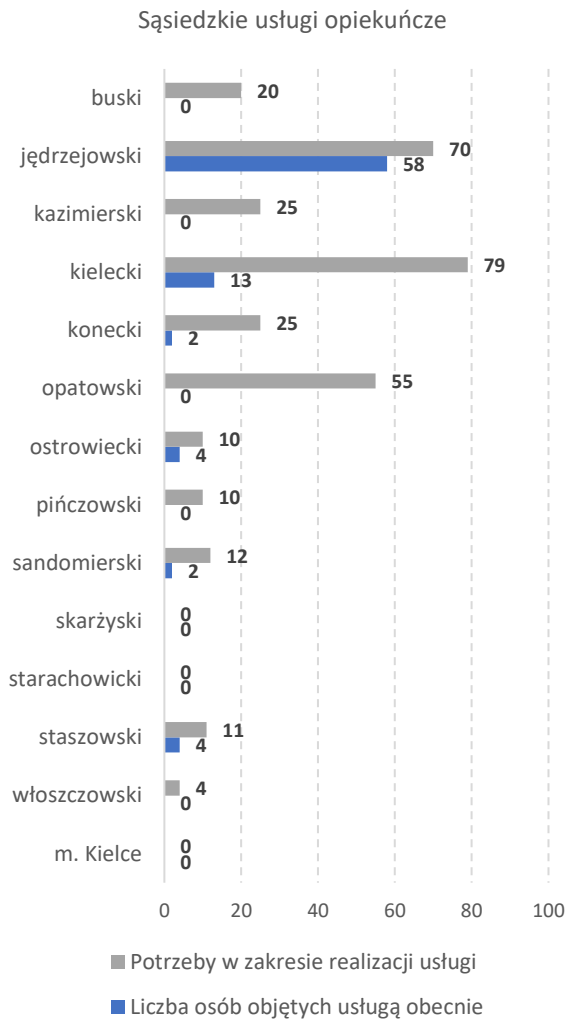
W województwie świętokrzyskim 14 gmin realizowało sąsiedzkie usługi opiekuńcze. Usługą objęte zostały 83 osoby.

33 gminy prognozują wzrost zapotrzebowania na tego rodzaju usługi. Szacunkowa liczba osób potrzebujących tego typu usług obecnie lub w najbliższej przyszłości dla całego województwa wynosi 321 osób. „Luka potrzeb” dla województwa świętokrzyskiego w zakresie świadczenia usługi wynosi (238 osób).

Mapa 27. Gminy, które realizowały sąsiedzkie usługi opiekuńcze w 2022 r.

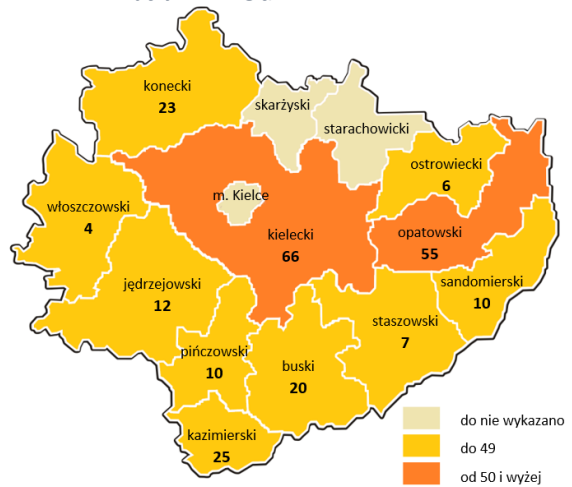
Źródło: Badanie ankietowe 30.XI.2022 r.

Wykres 30. Szacunkowa liczba osób potrzebująca wsparcia w zakresie realizacji sąsiedzkich usług opiekuńczych.

Źródło: Badanie ankietowe 30.XI.2022 r.

Mapa 28. „Luka potrzeb” – sąsiedzkie usługi opiekuńcze (różnica między szacunkową liczbą osób potrzebujących wsparcia a liczbą osób objętych usługą).

Źródło: Badanie ankietowe 30.XI.2022 r.

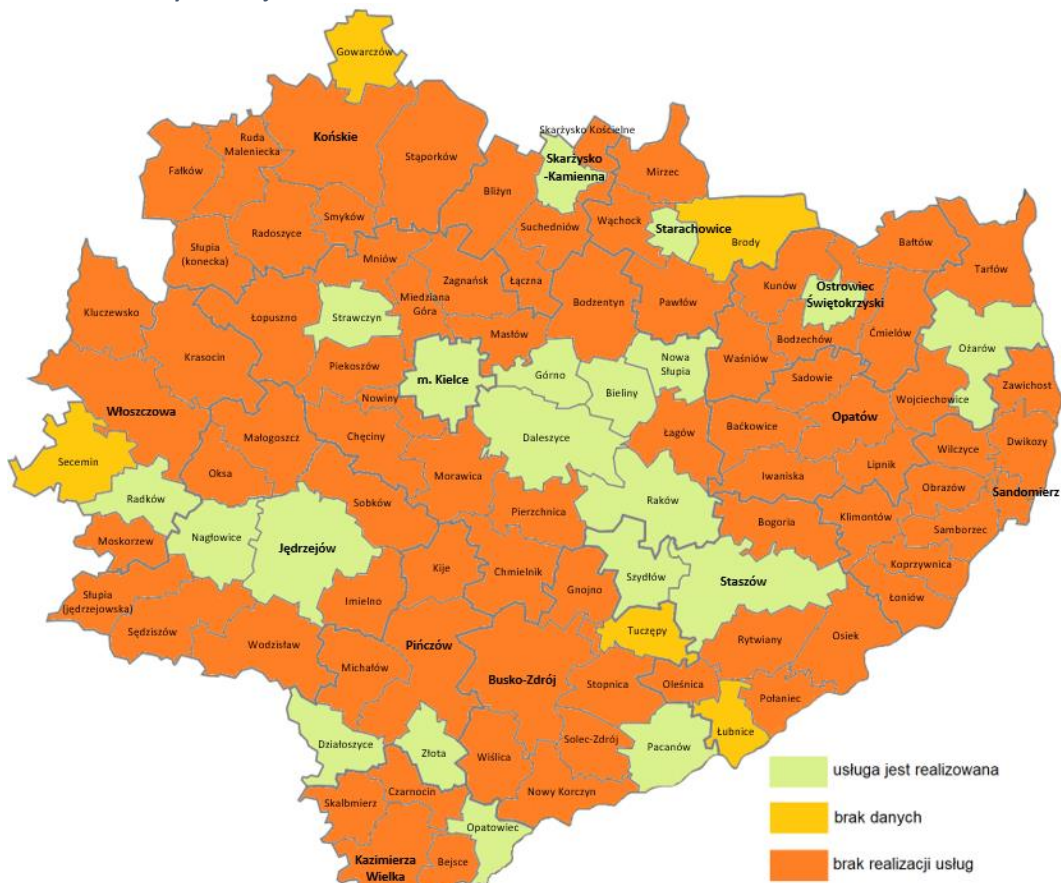
Usługa transportowa

W województwie świętokrzyskim 20 gmin realizowało usługę transportową zwiększającą mobilność osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

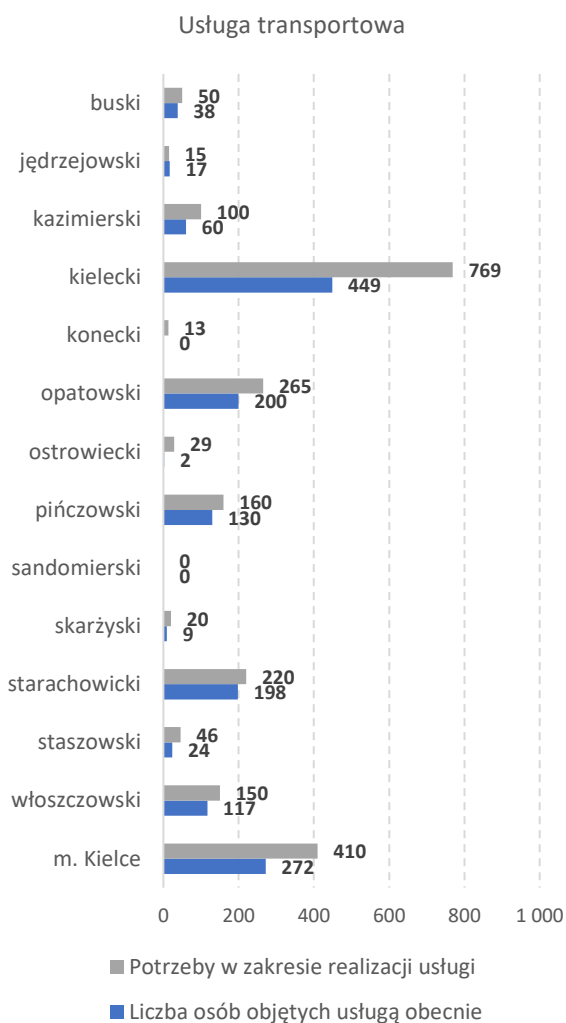
Usługą objętych zostało 1 516 rodzin.

33 gminy prognozuje wzrost zapotrzebowania na tego rodzaju usługi. Szacunkowa liczba osób potrzebujących tego typu usług obecnie lub w najbliższej przyszłości dla całego województwa wynosi 2 247 osób. „Luka potrzeb” dla województwa świętokrzyskiego w zakresie świadczenia usługi wynosi (731 osób).

Mapa 29. Gminy, które realizowały usługi transportowe zwiększającą mobilność osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w 2022 r.

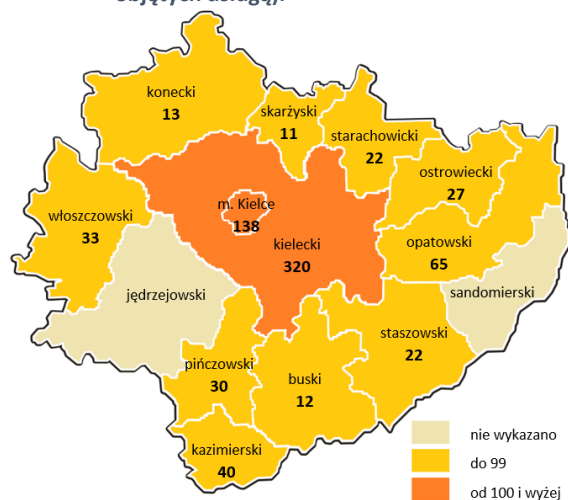

Źródło: Badanie ankietowe 30.XI.2022 r.

Wykres 31. Szacunkowa liczba osób potrzebująca wsparcia w zakresie realizacji usługi transportowa zwiększająca mobilność osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.
 Źródło: Badanie ankietowe 30.XI.2022 r.

Mapa 30. „Luka potrzeb” – usługi transportowej zwiększająca mobilność osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu (różnica między szacunkową liczbą osób potrzebujących wsparcia a liczbą osób objętych usługą).

Źródło: Badanie ankietowe 30.XI.2022 r.

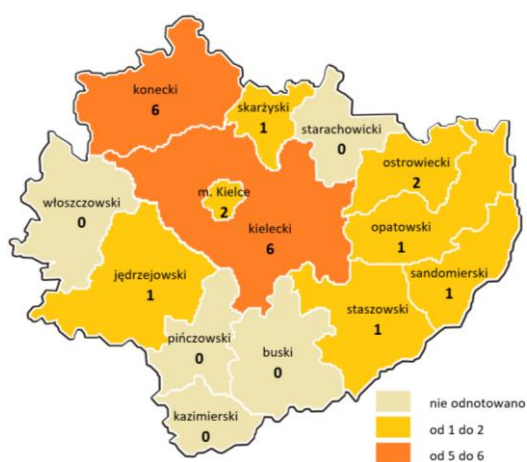
Zasoby infrastruktury pomocy i wsparcia osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu

Forma środowiskowa

Dzienne domy pomocy/Dzienne dom opieki medycznej

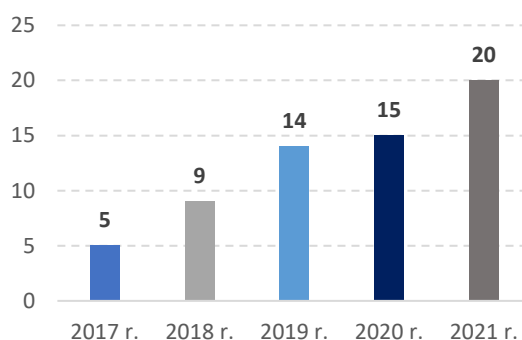
Tego typu placówki są ośrodkami wsparcia przeznaczonymi dla osób samotnych lub osób, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy, a są jej pozbawione lub rodzina takiej pomocy nie może zapewnić.

Mapa 31. Dzienne domy pomocy/dzienne dom opieki w 2021 r.

Źródło: Kwestionariusz ankiety.

Liczba DDP/DDOM

Wykres 32. Liczba dziennej pomocy/opieki medycznej w woj. świętokrzyskim w latach 2017-2021.

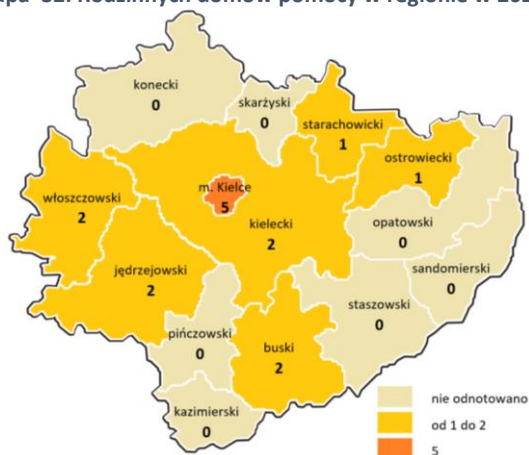
Źródło: OZPS WŚ.

W województwie świętokrzyskim w 2021 r. funkcjonowało 20 dziennej pomocy/opieki medycznej. Liczba miejsc w tego typu placówkach w 2021 r. wynosiła 417 (w 2020 r. było to 388 miejsc), a liczba osób korzystających z pomocy w placówkach wynosiła 421 (o 32 osoby więcej w odniesieniu do 2020 r.).

Rodzinny Dom Pomocy (RDP)

W przypadku braku możliwości zapewnienia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osoba z powodu wieku lub niepełnosprawności wymagająca pomocy innych osób może korzystać z usług opiekuńczych i bytowych w formie rodzinnego domu pomocy. Wsparcie świadczone jest całodobowo przez osobę fizyczną lub organizację pożytku publicznego dla nie mniej niż trzech i nie więcej niż ośmiu zamieszkujących wspólnie osób wymagających z powodu wieku, lub niepełnosprawności wsparcia.

Mapa 32. Rodzinnych domów pomocy w regionie w 2021 r.

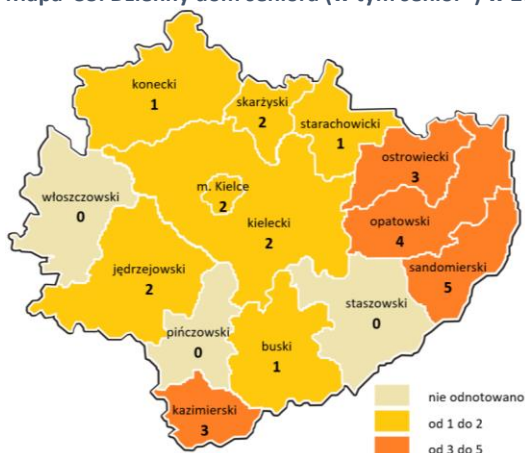
Źródło: Kwestionariusz ankiety.

W województwie świętokrzyskim w 2021 r. funkcjonowało 15 rodzinnych domów pomocy. Placówki tego typu odnotowano 5 w mieście Kielce i 6 w powiatach: buskim (2), jędrzejowskim (2), kieleckim (2), ostrowieckim (1), starachowickim (1), włoszczowskim (2).

Dzienny dom seniora

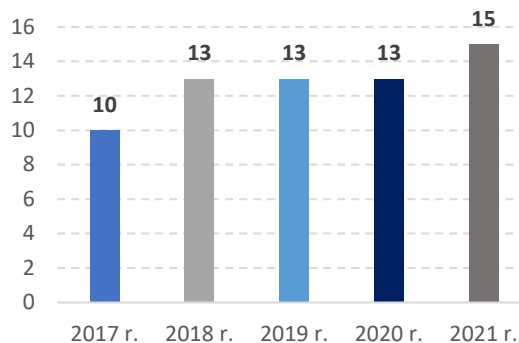
Wspieranie seniora w środowisku zamieszkania to działanie sprzyjające utrzymaniu odpowiedniej jakości jego życia i opóźniające potrzebę korzystania z pomocy instytucjonalnej – pobytu w placówce całodobowej opieki, jaką jest DPS. Działania samorządów ukierunkowane na prowadzenie domów dziennego pobytu dla seniorów nie mają charakteru obligatoryjnego. Decyzja o utworzeniu domów dziennego pobytu dla seniora w dużej mierze zależy od zasobów gminy i kierunku prowadzonej polityki społecznej przez organ decyzyjny. Inicjatywa rządowa umożliwia gminom ubieganie się o dofinansowanie tworzenia tego typu placówek w ramach programu „Senior+”. W związku powyższym w regionie funkcjonują dzienne domy seniora finansowane z budżetu gminy, jak również powstałe i dofinansowane w ramach rządowego programu, przy wkładzie własnym gmin.

Mapa 33. Dzienny dom seniora (w tym senior+) w 2021 r.

Źródło: Kwestionariusz ankiety.

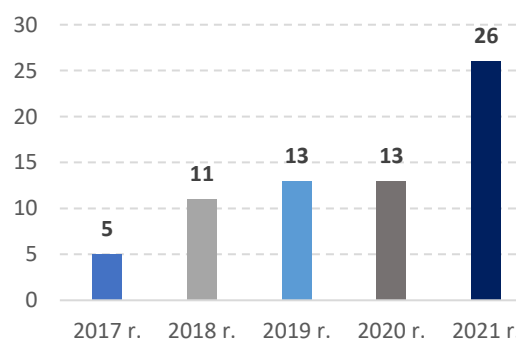
Liczba RDP

Wykres 33. Liczba rodzinnych domów pomocy w woj. świętokrzyskim w latach 2017-2021.

Źródło: Badania ankietowe.

Liczba DDS, w tym DDS+

Wykres 34. Liczba domów dziennych seniora (w tym dzienny dom senior+) w woj. świętokrzyskim w latach 2017-2021.

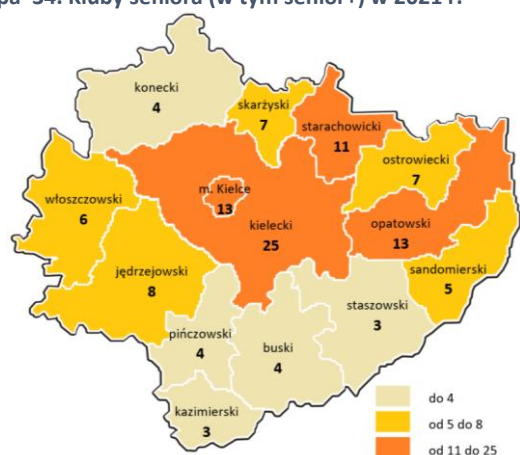
Źródło: Badanie ankietowe.

W województwie świętokrzyskim w 2021 r. funkcjonowało 26 dziennych domów seniora, 15 z nich utworzono lub dofinansowano funkcjonowanie w ramach rządowego programu „Senior+”. Tego typu domy seniora odnotowano w mieście Kielce i 10 powiatach: buskim, jędrzejowski, kazimierski, kielecki, miasto Kielce, konecki, opatowski, ostrowiecki, sandomierski, starachowicki.

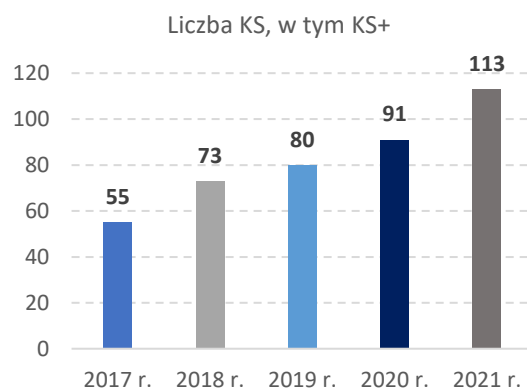
Klub seniora

Klub seniora to najogólniej miejsca spotkań osób starszych. Są to grupy nieformalne, tworzone spontanicznie i prowadzone przez samych seniorów, choć najczęściej wspierane przez jednostki, przy których powstają. Większość klubów funkcjonuje przy: organizacjach pozarządowych, ośrodkach pomocy społecznej, ośrodkach kultury, spółdzielniach mieszkaniowych, parafiach. Działalność klubów seniora umożliwia wspólne spotkania osób w podobnym wieku poprzez wspólne spędzanie czasu. Kluby seniora mają integrować i wspierać aktywność osób starszych, ale przede wszystkim zapewniać im towarzystwo w pobliżu miejsca zamieszkania. Gminy mogą wspierać tworzenie i działalność klubów seniora ze środków własnych jak również z dofinansowaniem rządowego programu „Senior+”.

Mapa 34. Kluby seniora (w tym senior+) w 2021 r.

Źródło: Kwestionariusz ankiety.

Wykres 35. Liczba klubów seniora (w tym klubów senior+) w woj. świętokrzyskim w latach 2017-2021.

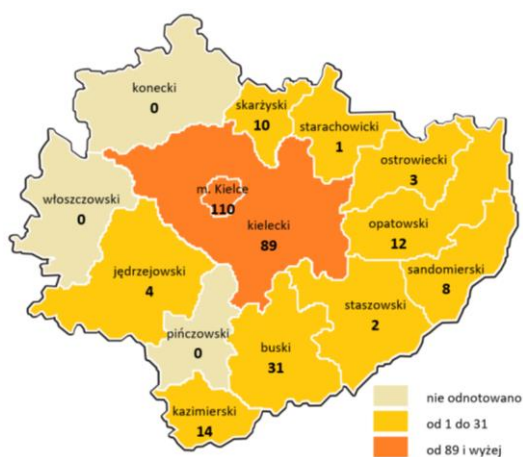
Źródło: Badanie ankietowe.

W województwie świętokrzyskim w 2021 r. funkcjonowało 113 klubów seniora, 38 z nich utworzono lub dofinansowano funkcjonowanie w ramach rządowego programu „Senior+”.

Mieszkania chronione/wspomagane/aktywizujące

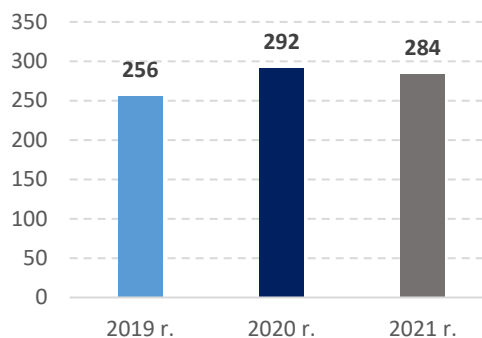
To świadczenia niepieniężnym z pomocy społecznej. Pobyt w takim mieszkaniu może być przyznany osobie, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność albo chorobę, potrzebuje wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonej przez jednostkę całodobowej opieki. Zgodnie z przepisami ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, pobyt w mieszkaniu chronionym może być przyznany w szczególności: osobie z zaburzeniami psychicznymi, osobie opuszczającej rodzinę zastępczą, placówkę opiekuńczo-wychowawczą, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, zakład dla nieletnich, a także cudzoziemcowi, który uzyskał w Polsce status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą.

Mapa 35. Mieszkania chronione/wspomagane w 2021 r.

Źródło: Kwestionariusz ankiety.

Liczba miejsc w mieszkaniach

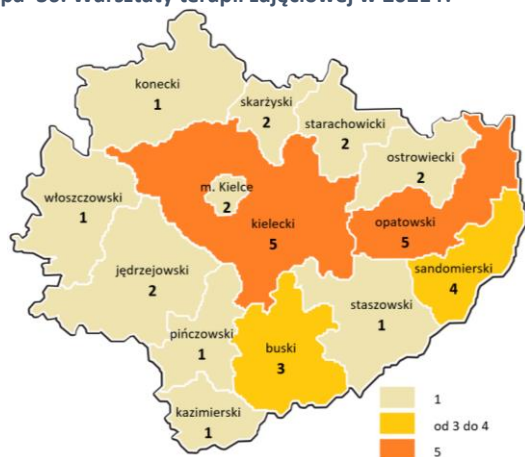
Wykres 36. Liczba miejsc w mieszkaniach chronionych/ wspomaganych/ aktywizujących w woj. świętokrzyskim.
Źródło: Badanie ankietowe.

Jak wynika z danych przekazanych przez samorzady jednostki samorządu terytorialnego w badaniu ankietowym, w IV kwartale 2021 r. w województwie świętokrzyskim odnotowano 284 miejsc w mieszkaniach (chronionych/wspomaganych/aktywizujących) o 8 mniej w stosunku do 2020 r. Mieszkania prowadzone są głównie przez jednostki samorządu terytorialnego: 16 samorząd gminny, 9 samorząd powiatowy, 6 organizacja pozarządowa. Najwięcej zasobów mieszkań chronionych odnotowano w mieście Kielce (110) i powiecie kieleckim 89. W powiatach: koneckim, pińczowskim, włoszczowskim nie odnotowano funkcjonowania mieszkań chronionych, wspomaganych, aktywizujących.

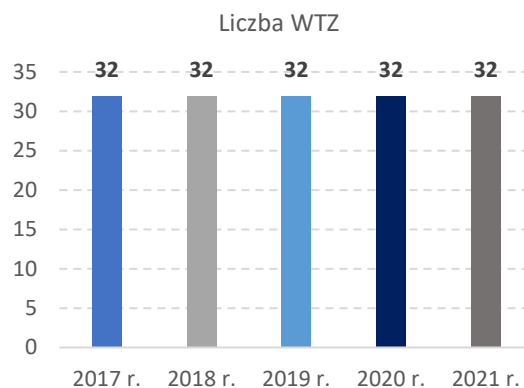
Warsztaty terapii zajęciowej (WTZ)

WTZ to placówki wyodrębnione organizacyjnie i finansowo, które mają na celu stwarzanie osobom z niepełnosprawnościami możliwości uczestniczenia w rehabilitacji społecznej i zawodowej.

Mapa 36. Warsztaty terapii zajęciowej w 2021 r.

Źródło: Rejestr ŚUW.

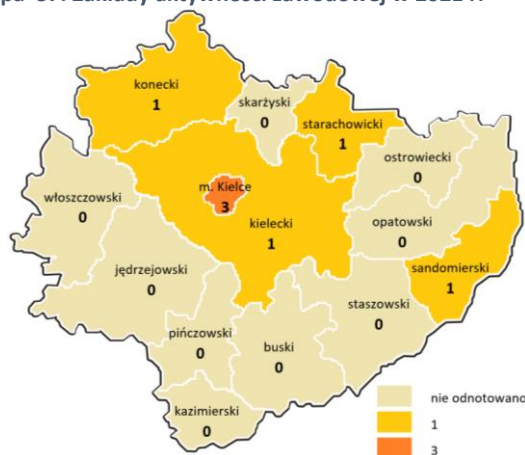
Wykres 37. Liczba warsztatów terapii zajęciowej w woj. świętokrzyskim w latach 2017-2021.
Źródło: OZPS WŚ.

W 2021 r. w województwie świętokrzyskim tak jak w 2020 r. funkcjonowały 32 warsztaty terapii zajęciowej, 5 z nich prowadzonych było przez jednostki samorządu terytorialnego, a 27 przez inne podmioty.

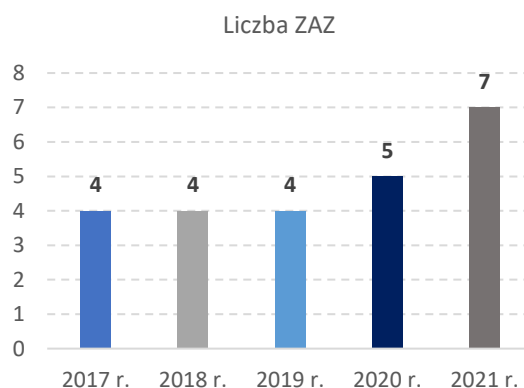
Zakłady aktywności zawodowej (ZAZ)

Zatrudniają osoby z niepełnosprawnościami ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności poprzez prowadzenie rehabilitacji zawodowej i społecznej, przygotowywanie do samodzielnego i niezależnego życia, adekwatnego do możliwości psychomotorycznych oraz znalezienie odpowiedniego zatrudnienia na otwartym rynku pracy.

Mapa 37. Zakłady aktywności zawodowej w 2021 r.

Źródło: Rejestr ŚUW.

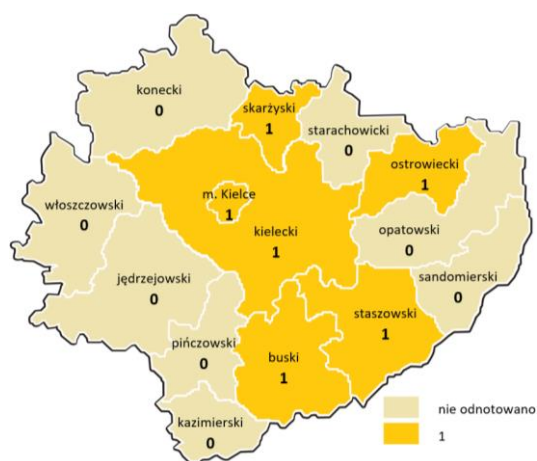
Wykres 38. Liczba zakładów aktywności zawodowej w woj. świętokrzyskim w latach 2017-2021.
Źródło: OZPS WŚ.

W województwie świętokrzyskim w 2021 r. funkcjonowało 7 zakładów aktywności zawodowej, w tym 1 prowadzony przez jednostkę samorządu terytorialnego, pozostałe placówki prowadzone były przez organizacje pozarządowe. W 2021 r. powstał nowy ZAZ w Chmielniku. W siedmiu zakładach aktywności zawodowej zatrudnionych było łącznie 398 osób, w tym 104 osoby personelu oraz 294 osoby z niepełnosprawnościami, tj. więcej o 73 niż w 2020 r.

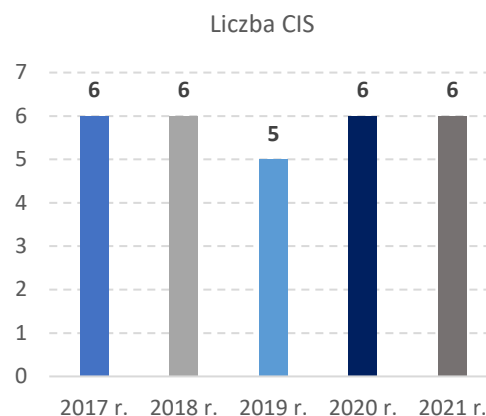
Centra integracji społecznej (CIS)

Centra integracji społecznej to jednostki organizacyjne tworzone przez jednostkę samorządu terytorialnego lub organizację pozarządową, realizujące reintegrację zawodową i społeczną poprzez prowadzenie dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym programów edukacyjnych, obejmujących m.in. nabywanie umiejętności zawodowych, przekwalifikowanie lub podwyższanie kwalifikacji zawodowych oraz nabywanie innych umiejętności niezbędnych do codziennego życia.

Mapa 38. Centra integracji społecznej w regionie w 2021 r.

Źródło: Rejestr ŚUW.

Wykres 39. Liczba centrów integracji społecznej w woj. świętokrzyskim w latach 2017-2021.

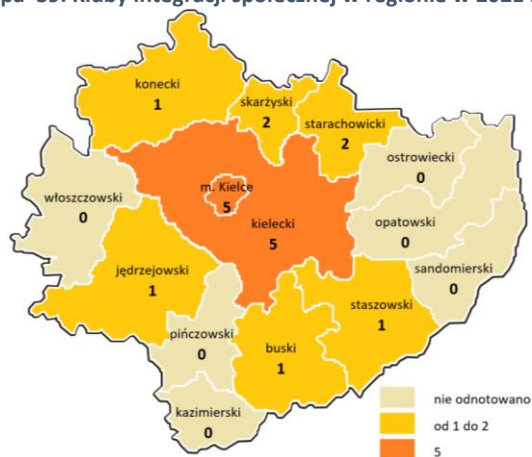
Źródło: OZPS WŚ.

W województwie świętokrzyskim w 2021 r. funkcjonowało 6 centrów integracji społecznej (liczba placówek nie zmieniła się w odniesieniu do roku poprzedniego). 2 centra prowadzone są przez jednostki samorządu terytorialnego, 4 przez organizacje pozarządowe.

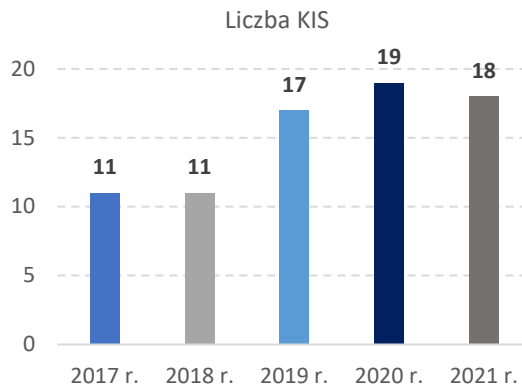
Kluby integracji społecznej (KIS)

Celem KIS jest udzielanie pomocy osobom indywidualnym oraz ich rodzinom w odbudowywaniu i podtrzymywaniu umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej, w powrocie do pełnienia ról społecznych oraz w podniesieniu kwalifikacji zawodowych jako wartości na rynku pracy. Klub działa na rzecz integrowania się osób o podobnych trudnościach i problemach życiowych. KIS zostaje powołany przez jednostkę samorządu terytorialnego lub organizację pozarządową.

Mapa 39. Kluby integracji społecznej w regionie w 2021 r.

Źródło: Rejestr Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Wykres 40. Liczba klubów integracji społecznej w woj. świętokrzyskim w latach 2017-2021.
Źródło: OZPS WŚ.

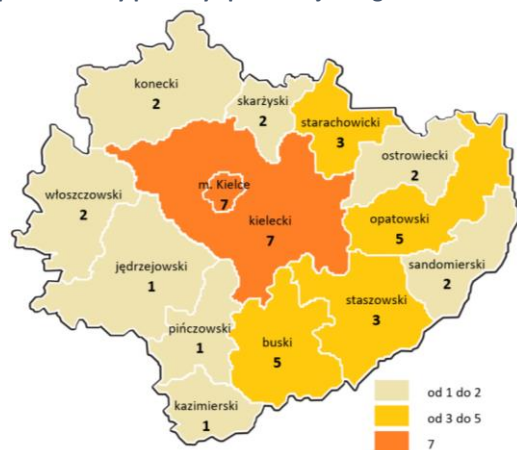
Na terenie województwa świętokrzyskiego w 2021 r. funkcjonowało 18 klubów integracji społecznej. 3 placówki prowadzone były przez jednostki samorządu terytorialnego, a 15 przez organizacje pozarządowe. W 2021 r. powstał KIS w Zborówku w Gminie Pacanów. Odnotowano zawieszoną działalność KIS w Jędrzejowie prowadzonym przez Caritas Diecezji Kieleckiej. W 2021 r. wykreślono KIS w Busku-Zdroju z rejestru.

Forma instytucjonalna

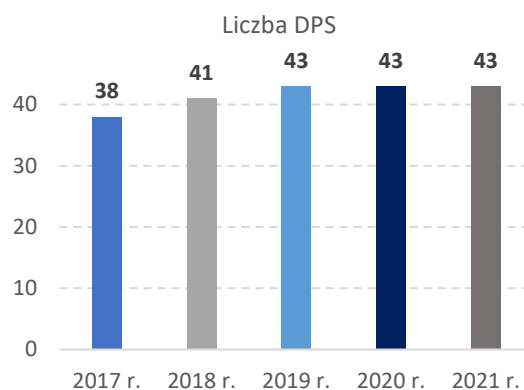
Domy pomocy społecznej

Domy pomocy społecznej są tradycyjną formą instytucjonalnej pomocy społecznej w postaci opieki całodobowej nad osobami niezdolnymi do samodzielnej egzystencji, których mimo zastosowania wszystkich form pomocy, nie można przystosować w pełni do samodzielnego życia w miejscu ich zamieszkania z uwagi na wiek, schorzenia, sytuację życiową oraz warunki rodzinne, mieszkaniowe oraz materialne. Domy pomocy społecznej pełnią również formę ośrodków aktywizacji i rozwoju swoich mieszkańców.

Mapa 40. Domy pomocy społecznej w regionie w 2021 r.

Źródło: Rejestr Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Wykres 41. Liczba domów pomocy społecznej w woj. świętokrzyskim w latach 2017-2021.

Źródło: OZPS WŚ.

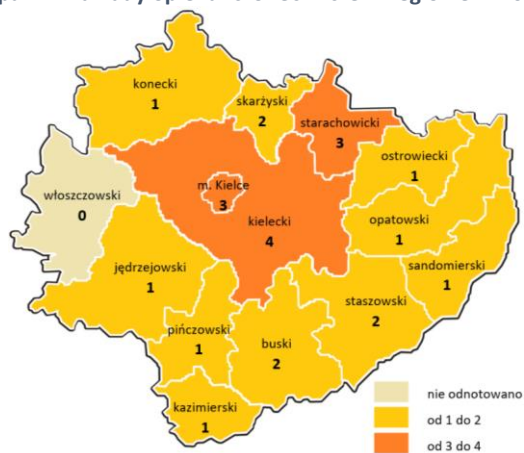
Na terenie województwa świętokrzyskiego w 2021 r. funkcjonowały 43 domy pomocy społecznej (bez zmian w stosunku do 2020 r.). W 28 przypadkach domy pomocy społecznej prowadzone były przez jednostki samorządu terytorialnego. Liczba dostępnych miejsc w DPS w 2021 r. wyniosła 3 270, liczba osób korzystających z pobytu w placówce wynosiła 3 609. Najwięcej domów pomocy społecznej odnotowano w mieście Kielce (7), powiatach: kieleckim (7), opatowskim (5), buskim (5). Najmniej placówek pełniących funkcję DPS-ów odnotowano w powiatach: jędrzejowskim (1), kazimierskim (1) i pińczowskim (1).

Zakład opiekuńczo-leczniczy/ zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy

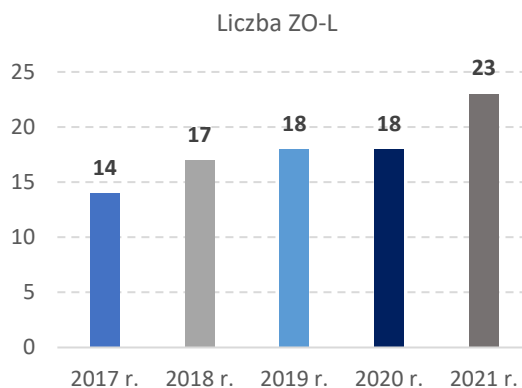
Zakład, w którym podmiot leczniczy wykonuje działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne inne niż szpitalne. Świadczenia mogą polegać w szczególności na udzielaniu całodobowych świadczeń zdrowotnych, które obejmują swoim zakresem pielęgnację, i rehabilitację pacjentów niewymagających hospitalizacji, oraz zapewnieniu im produktów leczniczych i wyrobów medycznych, pomieszczeń i żywienia, odpowiednich do stanu zdrowia, a także prowadzeniu edukacji zdrowotnej dla pacjentów i członków ich rodzin oraz przygotowaniu tych osób do samoopieki i samopielęgnacji w warunkach domowych⁵.

⁵ <https://stat.gov.pl/metainformacje/slownik-pojec/pojecia-stosowane-w-statystyce-publicznej/3965,pojecie.html>

Mapa 41. Zakłady opiekuńczo-lecznicze w regionie w 2021 r.

Źródło: Kwestionariusz ankiety.

Wykres 42. Liczba zakładów opiekuńczo-leczniczych w woj. świętokrzyskim w latach 2017-2021. Źródło: Badania ankietowe.

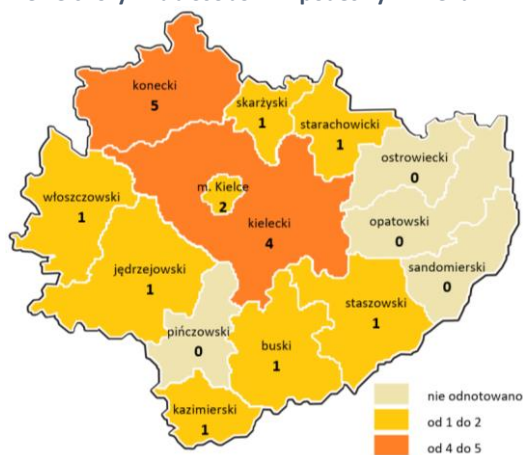
Na terenie województwa świętokrzyskiego w 2021 r. odnotowano 23 zakłady opiekuńczo-lecznicze o 5 więcej niż w 2020 r. Najwięcej zakładów odnotowano w powiecie kieleckim (4), mieście Kielce (3), powiecie starachowickim (3). W powiecie wólszczowskim nie odnotowano zakładów opiekuńczo-leczniczych.

Placówki zapewniające całodobową opiekę osobom z niepełnosprawnościami, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku (prywatne/niepubliczne)

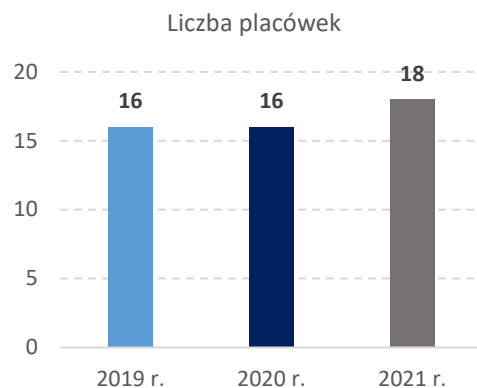
Działalność gospodarcza w zakresie prowadzenia placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku może być prowadzona po uzyskaniu zezwolenia wojewody. Uzyskania zezwolenia, o którym mowa w ust. 1 Art. 67 ustawy o pomocy społecznej, wymaga również prowadzenia placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku przez usługodawcę z państwa członkowskiego w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2021 r. poz. 994 i 1641)⁶.

⁶ <https://sip.lex.pl/akty-prawne/dzu-dziennik-ustaw/pomoc-spoieczna-17087802/dz-2-roz-3>

Mapa 42. Placówki zapewniające całodobową opiekę OzN, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku.

Źródło: Rejestr ŚUW.

Wykres 43. Liczba placówek zapewniających całodobową opiekę OzN, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku w woj. świętokrzyskim.
Źródło: OZPS WŚ.

W 2021 r. w regionie odnotowano 18 placówek zapewniających całodobową opiekę osobom z niepełnosprawnościami, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku o 2 więcej niż w 2020 r. Najwięcej tego typu placówek odnotowano w powiecie koneckim (5) i kieleckim (4).

Placówek tego typu nie odnotowano w 4 powiatach: pińczowskim, ostrowieckim, opatowskim, sandomierskim.

Zasoby infrastruktury ochrony zdrowia sprofilowane pod potrzeby osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu

Tabela 28. Liczba podmiotów leczniczych udzielających świadczeń zdrowotnych posiadających kontrakt z NFZ w 2021 r.

Rodzaj Placówki	2021 r.
Poradnia geriatryczna	2
Oddział geriatryczny	2
Oddział medycyny paliatywnej/hospicjum stacjonarne	13
Hospicjum domowe	19
Oddział/Zespół Opieki Paliatywnej	13
Zakładów pielęgnacyjno-opiekuńczych / Zakłady Opiekuńczo-Lecznicze	21

Źródło: NFZ Kielce nie Świętokrzyski Urząd Wojewódzki – dane nie trzymają się logiki analizując lata poprzednie.

Na terenie województwa świętokrzyskiego w 2021 r. funkcjonowało 70 podmiotów posiadających kontrakt z NFZ świadczących usługi ukierunkowane na leczenie schorzeń wieku podeszłego, w tym: 2 poradnie geriatryczne, 2 oddziały geriatryczne, 32 hospicja (w tym 19 domowych), 13 oddziałów/zespołów opieki paliatywnej oraz 21 zakładów opiekuńczo-leczniczych.

Wartość nakładów przekazanych przez Świętokrzyski Oddział Wojewódzki NFZ w Kielcach na opiekę geriatryczną w 2021 r. wyniósł 7 216 230,17 zł i był większy o 923 676,12 zł w odniesieniu do 2020 r. (6 292 554,05 zł).

Wykaz poradni, oddziałów geriatrycznych, hospicjów, zespołów opieki paliatywnej znajdujących się obecnie na terenie woj. świętokrzyskiego.

Tabela 29. Poradnie geriatryczne w regionie w 2022 r.

Lp.	Nazwa i adres placówki
staszowski	
1	Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej, ul. 11-Go Listopada 78 Staszów
opatowski	
2	Szpital Św. Leona sp. z o.o., ul. Szpitalna 4 Opatów

Źródło: Świętokrzyski Oddział Wojewódzki NFZ.

Tabela 30. Oddziały geriatryczne w regionie w 2022 r.

Lp.	Nazwa i adres placówki
buski	
1	Zespół Opieki Zdrowotnej w Busku-Zdroju, ul. Bohaterów Warszawy 67 Busko-Zdrój
staszowski	
2	Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Staszowie, ul. 11-Go Listopada 78 Staszów

Źródło: Świętokrzyski Oddział Wojewódzki NFZ.

Tabela 31. Oddział medycyny paliatywnej / hospicjum stacjonarne w regionie w 2022 r.

Lp.	Nazwa i adres placówki
jędrzejowski	
1	Szpital Specjalistyczny ARTMEDIK sp. z o.o., ul. Małogoska 25 Jędrzejów
miasto Kielce	
2	Caritas Diecezji Kieleckiej, ul. Plac Panny Marii 1 Kielce
3	Fundacja Gospodarcza Św. Brata Alberta, ul. Sienna 5 Kielce
4	Świętokrzyskie Centrum Onkologii Samodzielny Publiczny ZOZ, ul. Prezydenta Stefana Artwińskiego 3 Kielce
5	Szpital Kielecki Św. Aleksandra sp. z o.o., ul. Kościuszki 25 Kielce
konecki	
6	Stowarzyszenie Opieki Paliatywno-Hospicyjnej im. bł. Ks. Kazimierza Sykulskiego, Ruda Białaczowska 1a
7	Zespół Opieki Zdrowotnej w Końskich, ul. Gimnazjalna 41b Końskie
ostrowiecki	
8	Niepubliczny Specjalistyczny ZOZ Gomed-Ostrowiec sp. z o.o. sp. j., ul. Polna 9f Ostrowiec Świętokrzyski
9	Parafialny Oddział Akcji Katolickiej przy Par. Św. Michała, ul. Focha 5 Ostrowiec Świętokrzyski
sandomierski	
10	Szpital Specjalistyczny Ducha Świętego w Sandomierzu, ul. Dr. Zygmunta Schinzla 13 Sandomierz
starachowicki	
11	Powiatowy Zakład Opieki Zdrowotnej, ul. Bat. Chłopskich 6 Starachowice
staszowski	
12	Staszowskie Centrum Medyczne sp. z o.o., ul. Plac Ks. Romana Kotlarza 9 Koniełoty
włoszczowski	
13	Zespół Opieki Zdrowotnej we Włoszczowie - Szpital Powiatowy Im. Jana Pawła II, ul. Żeromskiego 28 Włoszczowa

Źródło: Świętokrzyski Oddział Wojewódzki NFZ.

Tabela 32. Hospicjum domowe w regionie w 2022 r.

Lp.	Nazwa i adres placówki
buski	
1	Niepubliczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej Gomed-Ostrowiec sp. z o.o. sp. j., ul. Bohaterów Warszawy 106 Busko-Zdrój
jędrzejowski	
2	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Diamed w Kielcach, ul. Bolesława Chrobrego 9 Jędrzejów
kazimierski	
3	JANMED sp. z o.o., ul. Partyzantów 12 Kazimierza Wielka
miasto Kielce	
4	Caritas Diecezji Kieleckiej, ul. Wesoła 58 Kielce
5	Świętokrzyskie Centrum Onkologii Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, ul. Artwińskiego 3 Kielce
6	Niepubliczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej Gomed-Ostrowiec sp. z o.o. sp. j., ul. IX Wieków Kielce 8/28 Kielce
7	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Diamed w Kielcach, ul. Paderewskiego 48/15a Kielce
powiat kielecki	
8	Caritas Diecezji Kieleckiej, ul. Wiśniówka 38/A 26-050 Wiśniówka
9	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Diamed w Kielcach, ul. Ogrodowa 2 Strawczyn

konecki	
10	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Diamed w Kielcach, ul. Warszawska 24 Końskie
ostrowiecki	
11	Niepubliczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej Gomed-Ostrowiec sp. z o.o. sp. j., Ostrowiec Świętokrzyski ul. Polna 9f
12	Centrum Medyczne Opiekun sp. z o.o., ul. Juliusza Słowackiego 58 Ostrowiec Świętokrzyski
pińczowski	
13	JANMED sp. z o.o., 28-400 Pińczów ul. Batalionów Chłopskich 33
sandomierski	
14	Wspólnicy Spółki Cywilnej Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Medyk" Majkowski Marek, Majkowska Lucyna, Machaj Dominik, 27-660 Koprzywnica ul. Szkolna 12
15	Centrum Medyczne Opiekun sp. z o.o., ul. Obrońców Westerplatte 4a Sandomierz
skarżyski	
16	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Damed Dariusz Kucharczyk, Joanna Kucharczyk sp. j., 26-130 Suchedniów ul. Emilii Peck 9a
starachowicki	
17	Niepubliczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej Gomed-Ostrowiec sp. z o.o. sp. j., 27-225 Kałków ul. Godów 84a
staszowski	
18	Aneta Maj Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Asmedica, ul. Kiełczyzna-Gościniec 38, 28-100 Kiełczyzna
włoszczowski	
19	NZOZ "Nowe Życie" - I. Ogonek, Z. Ogonek spółka jawna, ul. Mleczarska 11 Włoszczowa

Źródło: Świętokrzyski Oddział Wojewódzki NFZ.

Tabela 33. Zakład pielęgnacyjno- opiekuńczy / opiekuńczo-leczniczy w regionie w 2022 r.

Lp.	Nazwa i adres placówki
buski	
1	Fundacja Gospodarcza Św. Brata Alberta, ul. Solankowa 6 Busko-Zdrój
jędrzejowski	
2	Caritas Diecezji Kieleckiej, ul. Dworcowa 6 Sędziszów
kazimierski	
3	Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Kazimierzy Wielkiej, ul. Partyzantów 12 Kazimierza Wielka
miasto Kielce	
4	Zgromadzenie Sług Jezusa, ul. Wesola 45 Kielce
5	Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy w Kielcach, ul. Króla Jana III Sobieskiego 30 Kielce
6	Caritas Diecezji Kieleckiej, ul. Księcia Mieszka I 48c Kielce
kielecki	
7	Caritas Diecezji Kieleckiej, ul. Czarnowska 2a Piekoszów
8	Wspólnicy Spółki Cywilnej Niepubliczny Zakład Opiekuńczo-Leczniczy i Rehabilitacyjny s.c. - Jerzy Samela, Grzegorz Sańpruch, ul. Osikowa 4 Bilcza
9	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Profilaktyka Wiesława Piotrowska sp. z o.o., 26-015 Osiny 54b
10	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Św. Rafała W Czerwonej Górze, ul. Czerwona Góra 10 Chęciny
11	Szpital Powiatowy w Chmielniku, ul. Kielecka 1-3 Chmielnik
konecki	
12	Zespół Opieki Zdrowotnej w Końskich, ul. Gimnazjalna 41b Końskie
pińczowski	
13	Zespół Opieki Zdrowotnej w Pińczowie, ul. Armii Krajowej 22 Pińczów
opatowski	
14	Szpital Św. Leona sp. z o.o., ul. Szpitalna 4 Opatów
ostrowiecki	
15	Wielospecjalistyczny Szpital w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Karola Szymanowskiego 11 Ostrowiec Świętokrzyski
sandomierski	
16	Wspólnicy Spółki Cywilnej Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Medyk" Majkowski Marek, Majkowska Lucyna, Machaj Dominik, ul. Szkolna 12 Koprzywnica
skarżyski	
17	Zakład Opieki Długoterminowej "Anna" A.Koneczna-Barwicka, D.Sorbian spółka jawna, ul. Kościelna 16a Skarżysko Kościelne
18	Zespół Opieki Zdrowotnej w Skarżysku Kamiennej Szpital Powiatowy im. Marii Skłodowskiej-Curie, ul. Ekonomii 4 Skarżysko-Kamienna
starachowicki	
19	Powiatowy Zakład Opieki Zdrowotnej, ul. Batalionów Chłopskich 6 Starachowice

staszowski	
20	Staszowskie Centrum Medyczne sp. z o.o., ul. Plac Ks. Romana Kotlarza 9 Koniemłoty
21	Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia Św. Wincentego A'paulo, ul. Kościelna 4 Kurozwęki

Źródło: Świętokrzyski Oddział Wojewódzki NFZ.

Kadry medyczne

Pielęgniarki

Dla zabezpieczenia wysokiej jakości świadczeń opieki zdrowotnej dla osób starszych szczególne znaczenie ma nie tylko liczba pielęgniarek i położnych zatrudnionych w systemie opieki zdrowotnej, ale także posiadane kwalifikacje zawodowe.

Tabela 34. Zatrudnienie pielęgniarek ze specjalizacją lub kursem kwalifikacyjnym w regionie w 2021 r.

Pielęgniarki w zakresie:	Liczba pielęgniarek ze specjalizacją	Liczba pielęgniarek z ukończonym kursem kwalifikacyjnym
Geriatрії	33	60
Opieki długoterminowej	81	738
Opieki paliatywnej	51	471
Razem	165	1 269

Źródło: Świętokrzyski Urząd Wojewódzki.

Zatrudnionych w podmiotach wykonujących działalność leczniczą w 2021 r. było: 165 pielęgniarek ze specjalizacją, 1 269 pielęgniarek z ukończonym kursem kwalifikacyjnym. Największą grupę personelu stanowili pracownicy w zakresie pielęgniarstwa opieki długoterminowej, następnie pielęgniarstwa opieki paliatywnej i pielęgniarstwa geriatrycznego.

Lekarze geriatrzy

Tabela 35. Lekarze geriatrzy pracujące w oparciu o kontrakt z NFZ w latach 2018-2021.

Nazwa specjalności	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Lekarze geriatrzy	4	5	4	5

Źródło: NFZ Kielce.

W 2021 r. w województwie świętokrzyskim zatrudnionych w podmiotach wykonujących działalność leczniczą było 5 lekarzy specjalistów w dziedzinie geriatрії (w tym 2 lekarzy geriatrzy w trakcie specjalizacji).

Fizjoterapeuci i terapeuci zajęciowi

Oprócz lekarzy różnych specjalności i pielęgniarek w opiekę nad osobami starszymi zaangażowani są również fizjoterapeuci. Wykonywanie zawodu fizjoterapeuty ma istotne znaczenie w szczególności w kontekście starzenia się społeczeństwa i zapewnienia właściwej opieki osobom starszym tak, aby mogli oni jak najdłużej funkcjonować samodzielnie we własnym środowisku. Fizjoterapeuci są niezbędnym ogniwem kompleksowej, profesjonalnej i zespołowej opieki nad osobami starszymi.

Tabela 36. Rehabilitanci działający w oparciu o kontrakt z NFZ w latach 2018-2021.

Nazwa specjalności	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Fizjoterapeuci	1 597	1 704	1 665	1 696

Źródło: NFZ Kielce.

Liczba osób pracujących w zawodzie fizjoterapeuta, działających na podstawie kontraktu NFZ w 2021 r. wynosiła 1 696 i zwiększyła się o 31 fizjoterapeutów w odniesieniu do 2020 r.

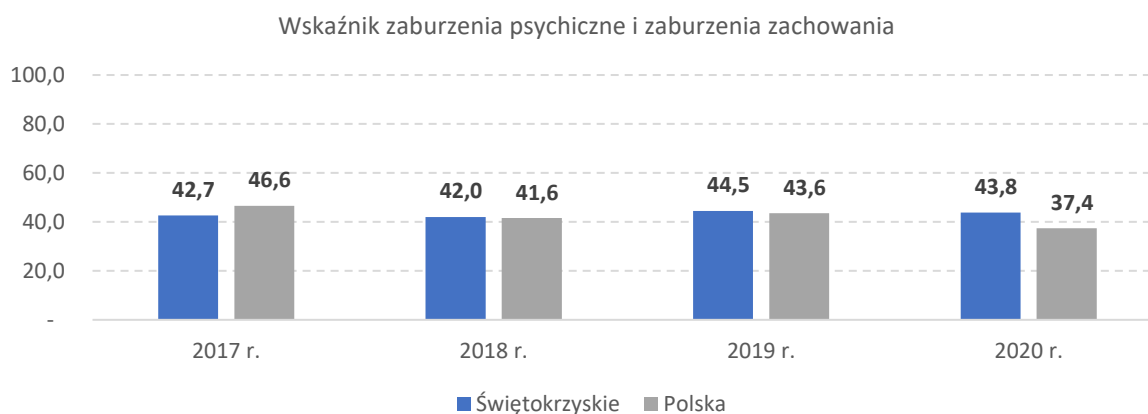
Największe problemy/niedogodności w świadczeniu opieki nad osobami starszymi (tj. zasoby kadrowe, rzeczowe, finansowe itp.) to:

- brak odpowiedniej liczby podmiotów zajmujących się rehabilitacją osób w podeszłym wieku, słaba dostępność do ww. usług;
- mała liczba lekarzy ze specjalizacją w dziedzinie geriatry, którzy w umiejętny sposób zajmowałiby się i leczyli osoby starsze i niepełnosprawne z chorobami współistniejącymi.

OBSZAR III. Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego

Zdrowie psychiczne w tym uzależnienia od alkoholu i środków psychoaktywnych

W kontekście zachodzących dynamicznie zmian cywilizacyjnych ważne jest, aby zaspokajać potrzeby związane z opieką zdrowia psychicznego. Jak wskazują dane, coraz więcej osób zmaga się z problemami zdrowia psychicznego.

Wykres 44. Wskaźnik liczby osób* leczonych w poradniach dla osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego (ogółem) na 1000 ludności w woj. świętokrzyskim na tle średniej krajowej w latach 2013-2018.

*Osoby leczone w poradniach dla osób z zaburzeniami psychicznymi, uzależnionych od alkoholu i innych substancji. Liczba osób leczonych w poradniach zdrowia psychicznego, odwykowych oraz profilaktyki i rehabilitacji osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych.

Źródło: BDL GUS.

Wskaźnik liczby osób leczonych w poradniach dla osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego (ogółem) na 1000 ludności w województwie świętokrzyskim, w latach 2018-2019 był niemal taki sam jak średnia dla kraju. W 2020 r. omawiany wskaźnik dla województwa świętokrzyskiego wyniósł 43,8 i zwiększył się w odniesieniu do 2017 r. o 1,1. Natomiast w stosunku do wskaźnika dla Polski (37,4) był wyższy o 6,4.

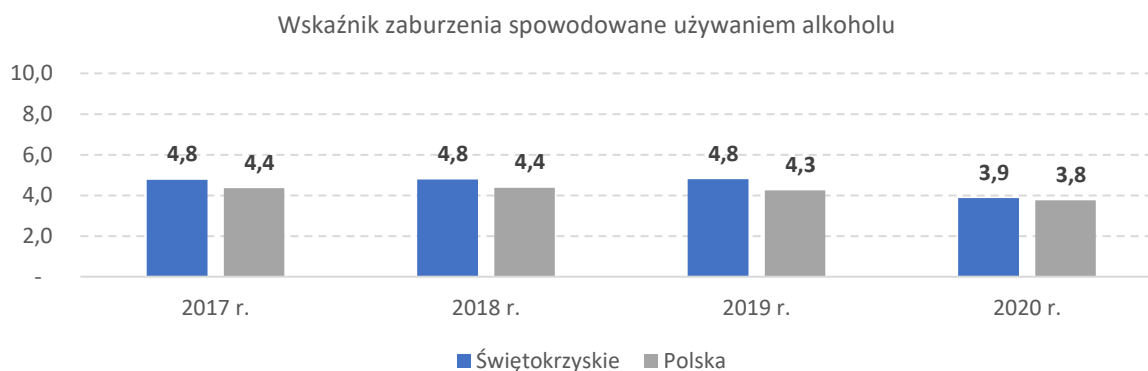

Wykres 45. Wskaźnik liczby osób leczonych w poradniach dla osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego (zaburzenia psychiczne i zachowania - bez uzależnień) na 1000 ludności w woj. świętokrzyskim na tle średniej krajowej.

Źródło: BDL GUS.

Podobne tendencje obserwuje się w stosunku do wskaźnika liczby osób leczonych w poradniach dla osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego i zaburzenia zachowania (bez uzależnień) na 1000 ludności. W 2020 r. wskaźnik dla województwa świętokrzyskiego wyniósł 32,4 i zmniejszył się o 8,3 w

odniesieniu do 2017 r. W 2020 r. w stosunku do krajowego wskaźnika (38,4), wskaźnik dla województwa świętokrzyskiego był niższy, odwrotna sytuacja odnotowana została w 2017 r.

Wykres 46. Wskaźnik liczby osób leczonych w poradniach dla osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego (zaburzenia spowodowane używaniem alkoholu) na 1000 ludności w woj. świętokrzyskim na tle średniej krajowej.
Źródło: BDL GUS.

Natomiast wskaźnik liczby osób leczonych w poradniach dla osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego powodowanymi używaniem alkoholu, w województwie świętokrzyskim (3,9) jest nieznacznie wyższy niż średnia krajowa (3,8), mieści się w przedziale od 0,1 do 0,4.

Wykres 47. Wskaźnik liczby osób leczonych w poradniach dla osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego (zaburzenia spowodowane używaniem środków psychoaktywnych) na 1000 ludności w woj. świętokrzyskim na tle średniej krajowej.
Źródło: BDL GUS.

Wskaźnik liczby osób leczonych w poradniach dla osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego spowodowanymi używaniem środków psychoaktywnych, w regionie (0,8) jest niższy od średniej krajowej (1,2).

Tabela 37. Leczeni w poradniach dla osób z zaburzeniami psychicznymi wg typu zaburzeń w regionie w latach 2017-2020.

Wyszczególnienie	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Liczba leczonych (osób) w danym roku sprawozdawczym w poradniach zdrowia psychicznego - ogółem	58 169	51 605	53 818	45 751
zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (bez uzależnień)	50 844	44 162	46 200	39 660
zaburzenia spowodowane używaniem alkoholu	5 945	5 939	5 910	4 729
zaburzenia psychiczne spowodowane używaniem środków psychoaktywnych	979	1 132	1 356	1 028

Źródło: BDL GUS.

Dane wskazują na spadek liczby osób leczonych w poradniach zdrowia psychicznego w województwie świętokrzyskim. W czteroletnim analizowanym okresie największa liczba pacjentów korzystających z leczenia w poradniach zdrowia psychicznego notowana była w 2017 r., kiedy to liczba leczonych osób wynosiła 58 169. Niepokojącym jest fakt wzrostu korzystających z poradni pacjentów z zaburzeniami psychicznymi spowodowanymi używaniem środków psychoaktywnych z 979 w 2017 r. do 1 028 w 2020 r.

Należy zwrócić uwagę na wskaźnik liczby samobójstw na 10 tys. mieszkańców w regionie, który w 2020 r. wynosił 2,2 i był wyższy o 1 od średniej dla kraju (1,2), W latach 2017-2020 odnotowano wzrost wskaźnika „samobójstw” dla województwa świętokrzyskiego z 1,8 w 2017 r. do 2,2 w 2020 r.

Tabela 38. Placówki leczenia uzależnienia od alkoholu w województwie świętokrzyskim.

Wyszczególnienie	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Poradnia Leczenia Uzależnień	21	21	25	25
Dzienny Oddział Terapii Uzależnienia od Alkoholu	4	4	4	5
Całodobowy Oddział Terapii Uzależnienia od Alkoholu	2	2	2	2
Oddział Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych	1	1	1	1
Hostel	2	2	2	3

Źródło: Opracowanie własne ROPS na podstawie danych uzyskanych z WOTUW.

W 2020 r. liczba poradni leczenia uzależnienia (25), wg informacji przekazanych przez NFZ oraz danych gromadzonych przez WOTUW, w odniesieniu do 2018 r. liczba ta wzrosła o 4 placówki. Zwiększyła się o 1 liczba placówek tj.: dzienne oddziały terapii uzależnienia od alkoholu (5), hostele dla osób uzależnionych od alkoholu (3) – w 2020 r. powstała trzecia placówka tego typu. W analizowanym czteroletnim okresie placówki tj.: całodobowe oddziały terapii uzależnienia od alkoholu (2) oraz oddział leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych (1) – utrzymują się na niezmiennym poziomie.

Specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego określa, iż ośrodki pomocy społecznej w porozumieniu z poradniami zdrowia psychicznego i innymi specjalistycznymi placówkami terapeutycznymi organizują oparcie społeczne dla osób, które z powodów choroby zdrowia psychicznego lub upośledzenia umysłowego mają poważne trudności w życiu codziennym, zwłaszcza w relacjach z otoczeniem, w zakresie edukacji, zatrudnienia oraz w sprawach bytowych.

Tabela 39. Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi w woj. świętokrzyskim na przestrzeni lat 2018-2021.

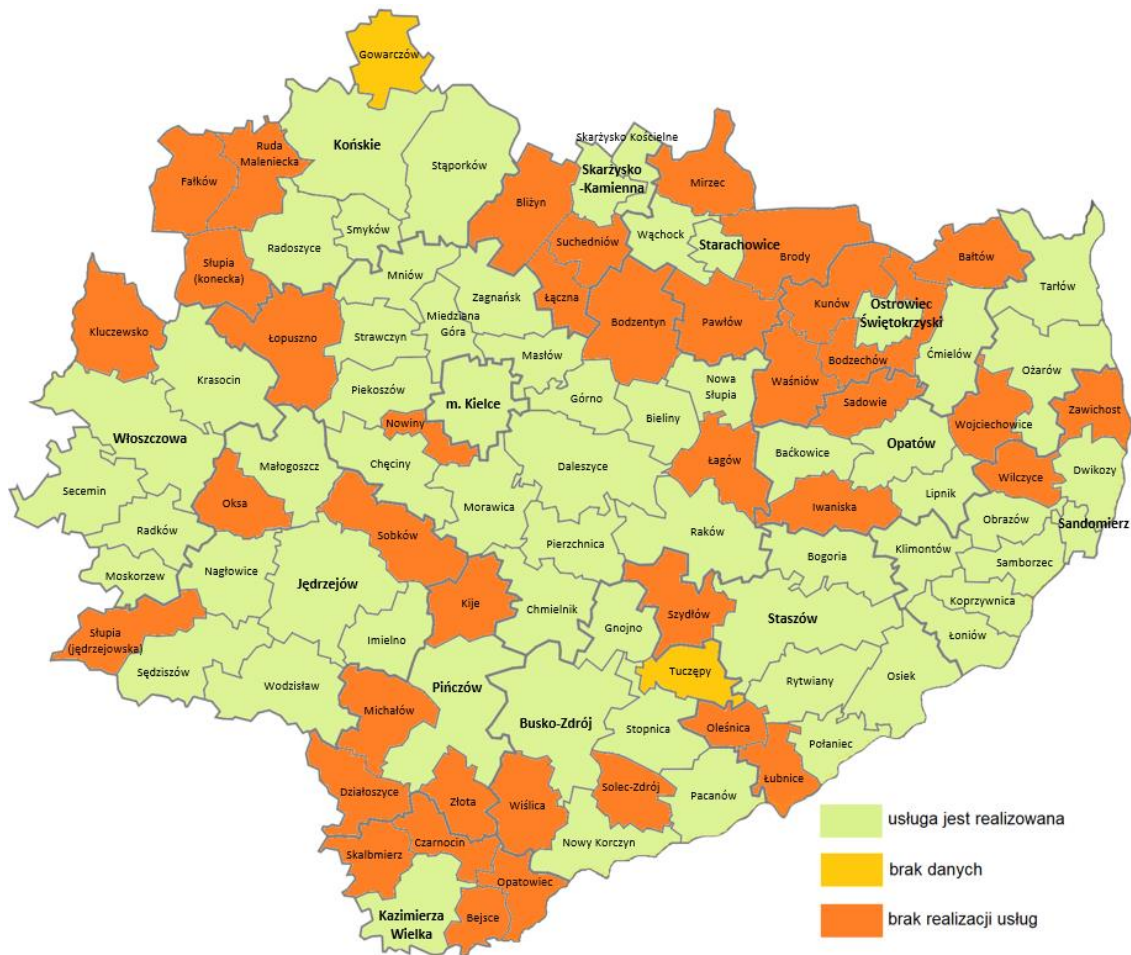
Wyszczególnienie	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
Liczba osób	1 238	1 317	1 233	1 405
Liczba świadczeń	263 217	296 161	165 443	281 404
Kwota świadczeń	8 162 420 zł	9 465 807 zł	9 781 164 zł	9 840 133 zł

Źródło: Sprawozdanie roczne MRiPS-03R w Centralnej Aplikacji Statystycznej.

W zakresie świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi odnotowano wzrost liczby osób korzystających z tego rodzaju usług, a

także wzrost liczby świadczeń. W analizowanym okresie obserwujemy systematyczny wzrost wolumenu kwoty świadczeń przeznaczonych na realizację tego typu usług.

Mapa 43. Gminy, które realizowały usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania w 2022 r.

Źródło: Badanie ankietowe 30.XI.2022 r.

W 2022 r. w województwie świętokrzyskim 61 gmin realizowało specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania, dwie gminy nie udzieliły odpowiedzi na to pytanie.

Usługami objętych zostało 1 358 osób.

W przypadku 48 gmin realizatorem usługi jest jst, w 1 przypadku była to organizacja pozarządowa, w 12 podmiot prywatny.

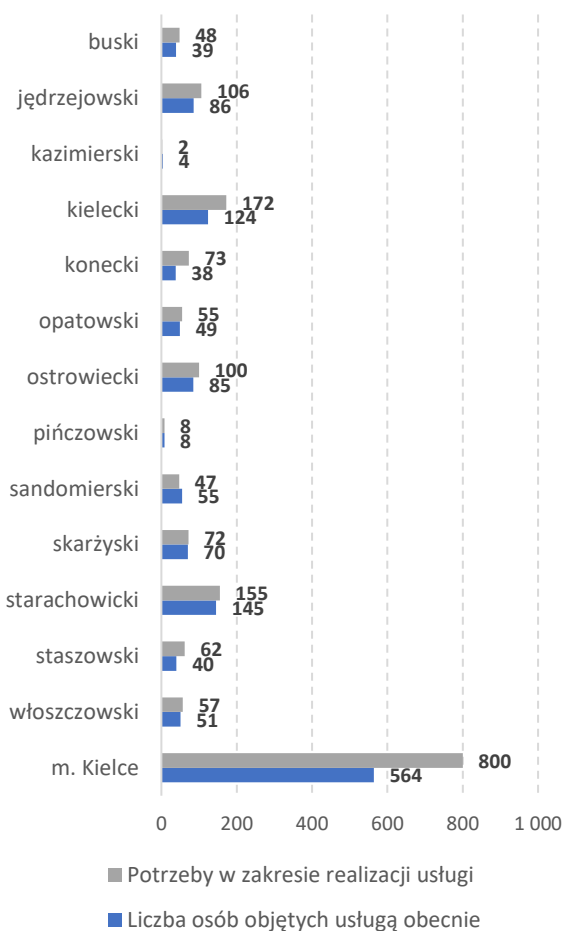
Szacunkowa liczba osób potrzebujących tego typu usług obecnie lub w najbliższej przyszłości dla całego województwa wynosi 1 757 osób. „Luka potrzeb” dla województwa świętokrzyskiego w zakresie świadczenia usługi wynosi 399 osób.

55 gmin prognozuje wzrost zapotrzebowania na tego rodzaju usługi, 32 gminy nie szacuje zapotrzebowania, z 15 gmin nie otrzymano odpowiedzi.

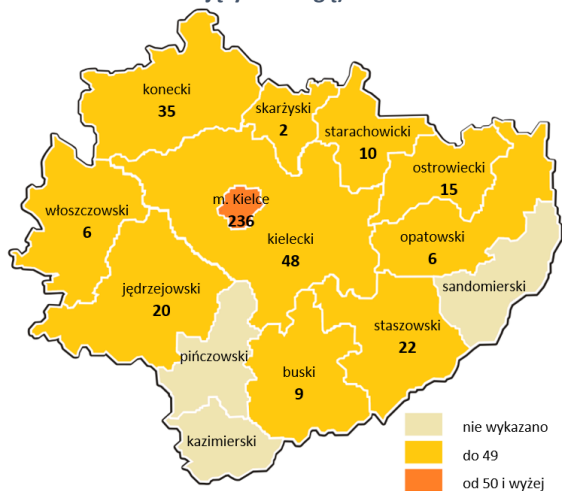
W badaniu ankietowym poproszono, o wskazanie typów specjalistycznych usług najczęściej realizowanych. Respondenci wskazali następujące rodzaje usług, wg częstotliwości ich występowania:

- logopedyczne,
- psychologiczne,
- opiekuńcze dla osób w kryzysie psychicznym,
- pielęgnacyjne jako wspieranie procesu leczenia,
- pedagogiczne,
- uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia,
- rehabilitacyjne,
- opiekuńcze dla dzieci autystycznych,
- trening umiejętności społecznych,
- zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do zajęć rewalidacyjno-wychowawczych,
- pomoc w zaspakajaniu codziennych potrzeb życiowych zapewnienie kontaktu z otoczeniem,
- poradnictwo specjalistyczne,
- pielęgniarstwo,
- integracja sensoryczna,
- fizjoterapeutyczne,
- terapia sensoryczna SI,
- pomoc mieszkaniowa,
- usługi dla osób w kryzysie psychicznym w dziennym oddziale CZP, usługi świadczone w środowiskowym domu samopomocy.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Mapa 44. „Luka potrzeb” – specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi (różnica między szacunkową liczbą osób potrzebujących wsparcia a liczbą osób objętych usługą).

Źródło: Badanie ankietowe 30.XI.2022 r.

Wykres 48. Szacunkowa liczba osób potrzebująca wsparcia w zakresie realizacji specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Źródło: Badanie ankietowe 30.XI.2022 r.

Mieszkania chronione dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego

Mieszkanie chronione jest placówką treningową, wspierającą proces zdrowienia i umacniania osób po kryzysie psychicznym, stanowiące bazę dla uczestnictwa w innych programach aktywizujących, wspierających samodzielność lub podjęcie zatrudnienia.

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej od marca 2018 r. realizuje partnerski projekt pn. „Standardy mieszkalnictwa wspomaganego dla osób chorujących psychicznie po wielokrotnych pobytach w szpitalu psychiatrycznym”, współfinansowany ze środków EFS w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój.

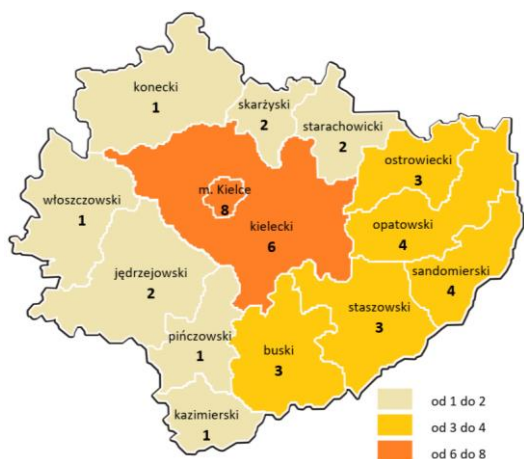
Liderem Projektu jest ROPS w Lublinie, który od marca 2018 r. realizuje go w partnerstwie z ROPS Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego wspólnie z Caritas Diecezji Kieleckiej oraz ROPS w Rzeszowie na obszarze województw: świętokrzyskiego, lubelskiego i podkarpackiego.

W ramach projektu Caritas Diecezji Kieleckiej uruchomiła w ośrodku zdrowia w Wiśniówce (gmina Mastów) mieszkania wspomagane, dla osób, które przeszły kryzys psychiczny, ale nie wymagają już całodobowej opieki lekarskiej. Mieszkania dostosowane są dla 5 osób, które wspiera wykwalifikowana kadra w tym opiekun mieszkania, psycholog, terapeuta środowiskowy, pielęgniarka i inni w zależności od zgłaszanych potrzeb.

Środowiskowe domy samopomocy

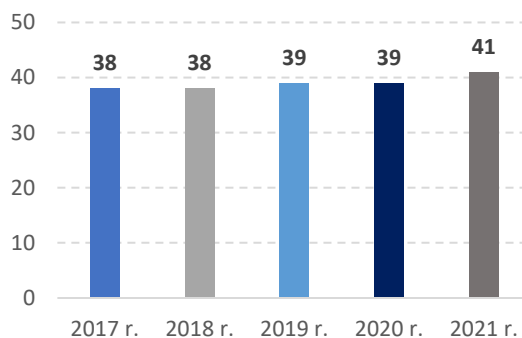
Świadczone przez środowiskowe domy samopomocy usługi, to przede wszystkim: praca socjalna, psychoterapia, rehabilitacja lecznicza, społeczna i zawodowa, usprawnianie, organizacja czasu wolnego. Do zadań środowiskowych domów należy przygotowanie osób z zaburzeniami psychicznymi oraz osób z niepełnosprawnością intelektualną do funkcjonowania w społeczeństwie. Środowiskowe domy samopomocy zapewniają formy pomocy półstacjonarnej takie jak: trening umiejętności życia codziennego, trening umiejętności społecznych i interpersonalnych, terapia zajęciowa.

Mapa 45. Środowiskowe domy samopomocy w 2021 r.

Źródło: Kwestionariusz ankiety.

Liczba ŚDS

Wykres 49. Liczba środowiskowych domów samopomocy w woj. świętokrzyskim w latach 2017-2021.

Źródło: Badanie ankietowe.

W województwie świętokrzyskim w 2021 r. funkcjonowało 41 środowiskowych domów samopomocy, o 2 placówki więcej niż w 2020 r. Liczba miejsc w ww. placówkach w 2021 r. ukształtowała się na poziomie 1 154 i była większa o 6 miejsc w odniesieniu do 2020 roku. Natomiast liczba osób korzystających w 2021 r. wynosiła 1 216, o 68 osób mniej w odniesieniu do 2020 r.

Tabela 40. Ośrodki wsparcia dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w woj. świętokrzyskim w 2021 r.

Wyszczególnienie	Liczba jednostek	liczba miejsc	liczba osób korzystających
Ośrodki wsparcia dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego, w tym:	43	1 194	1 271
ŚDS, w tym:	39	1 154	1 216
prowadzące miejsca całodobowego pobytu (24h)	4	21	1
kluby samopomocy dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego	4	40	55

Źródło: Sprawozdanie roczne MRiPS-06.

W 2021 r. w regionie odnotowano 43 jednostki pełniące funkcję ośrodków wsparcia dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego, zapewniające 1 194 miejsca, z których skorzystało ogółem 1 271 osób. W tym odnotowano 4 środowiskowe domy samopomocy prowadzące miejsca całodobowego pobytu, które zapewniają 21 miejsc, oraz 4 kluby samopomocy dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego z dostępem do 40 miejsc.

Ośrodki wsparcia dla osób z chorobą alzheimera

W województwie świętokrzyskim funkcjonuje Ośrodek Wsparcia Dziennego dla Osób Chorych na Alzheimera na alei Legionów 5 w Kielcach prowadzony przez MOPR Kielce. Ośrodek dedykowany jest osobom chorym na Alzheimera i z zaburzeniami demencyjnymi. To miejsce, w którym wsparcie otrzymują nie tylko chorzy, ale i ich rodziny. W 2021 r. powstała Filia Ośrodka Wsparcia Dziennego dla Osób Chorych na Alzheimera na ul. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 53 w Kielcach. Filia ośrodka utworzona w ramach realizowanego przez Miasto Kielce projektu współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego. Placówka świadczy usługi opiekuńcze, prowadzi terapię usprawniającą oraz specjalistyczną tj.: logopedia, dogoterapia czy treningi samodzielności. W założeniach do 2022 r. z kompleksowego wsparcia w placówce skorzysta w sumie 85 osób⁷.

W Koprzywnicy funkcjonuje Zakład Opiekuńczo-Lecznicy, który udziela całodobowych świadczeń zdrowotnych dla chorych z zespołami otępiennymi (chorobą Alzheimera). Placówka prowadzona jest przez Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Chorobą Alzheimera w Koprzywnicy. Zakład Opiekuńczo-Lecznicy udziela świadczeń w zakresie: opieki i pielęgnacji, leczenia, rehabilitacji, terapii zajęciowej i organizacji wolnego czasu, pomocy w rozwiązywaniu problemów bio-psycho-społecznych i duchowych, przygotowania chorego do samodzielnego funkcjonowania w środowisku domowym, edukacji zdrowotnej osób przebywających w Zakładzie oraz członków ich rodzin. Opieka medyczna w Zakładzie świadczona jest przez personel: pielęgniarki, opiekunki, psychologa i logopedę, fizjoterapeutę, lekarzy-internista, ginekolog, okulista, stomatolog, neurolog, psychiatra.

Centra Zdrowia Psychicznego

Tabela 41. Centra Zdrowia Psychicznego funkcjonujące w regionie w 2022 r.

Lp.	Nazwa i adres placówki
1	Świętokrzyskie Centrum Psychiatrii w Morawicy, ul. Spacerowa 5 Morawica
2	Szpital Specjalistyczny Ducha Świętego W Sandomierzu, ul. dr. Zygmunta Schinzla 13 Sandomierz
3	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Nowe Życie" - I. Ogonek, Z. Ogonek s.j., ul. Mleczarska 11, Włoszczowa

Źródło NFZ Kielce.

W województwie świętokrzyskim funkcjonują 3 ośrodki pełniące funkcję Centra Zdrowia Psychicznego prowadzone przez: Świętokrzyskie Centrum Psychiatrii w Morawicy, Szpital

⁷ <https://www.kielce.eu/pl/aktualnosci/wieksze-wsparcie-dla-osob-chorych-na-alzheimera.html>

Specjalistyczny Duch Świętego w Sandomierzu oraz Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Nowe Życie".

Oferowany zakres udzielanych świadczeń w CZP:

- leczenie środowiskowe (domowe),
- świadczenia dzienne psychiatryczne dla dorosłych,
- świadczenia opieki zdrowotnej,
- świadczenia psychiatryczne ambulatoryjne dla dorosłych,
- świadczenia psychiatryczne dla dorosłych.

Ośrodki środowiskowej opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży

Tabela 42. Ośrodki środowiskowej opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży w 2022 r.

Lp.	Nazwa i adres placówki
1	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Nadzieja Rodzinie" w Kielcach, ul. Karczówkowska 36 Kielce
2	CENTERMED Sp. z o.o., ul. Tysiąclecia Państwa Polskiego 13 Kielce
3	NEUROCLINIC - Centrum Terapii i Rozwoju Agnieszka Scendo, ul. Fryderyka Chopina 2 Busko-Zdrój
4	CENTERMED Sp. z o.o., ul. Szpitalna 4 Opatów
5	Stowarzyszenie Pomocy "Arka Noego", ul. Apteczna 7 Skarżysko-Kamienna
6	NEUROCLINIC - Centrum Terapii i Rozwoju Agnieszka Scendo, ul. Jana Kilińskiego 28 Starachowice
7	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Nowe Życie" - I. Ogonek, Z. Ogonek s.j., ul. Mleczarska 11 Włoszczowa

Źródło NFZ Kielce.

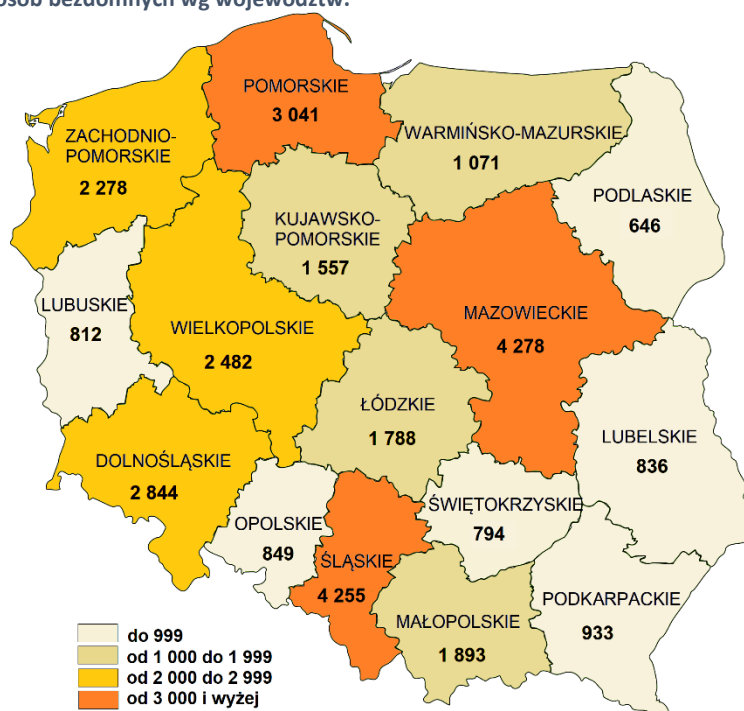
W ramach systemu ochrony zdrowia w regionie funkcjonuje 7 ośrodków środowiskowej opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży – I poziom referencyjny, zlokalizowanych w Kielcach (2), Busku-Zdroju (1), Opatowie (1), Skarżysku-Kamiennej (1), Starachowicach (1), we Włoszczowie (1).

OBSZAR IV. Osoby w kryzysie bezdomności

Problem bezdomności w województwie świętokrzyskim na tle kraju

Bezdomność to jedna z najbardziej złożonych form wykluczenia społecznego. Spora część znajduje się poza wszelkimi statystykami, liczeni są tylko ci, którzy zwracają się o pomoc. Osobom bezdomnym przysługują szerokie możliwości wsparcia. Mogą skorzystać ze świadczeń pieniężnych, takich jak zasiłek celowy, okresowy, stały, oraz świadczeń niepieniężnych. Wśród nich szczególną rolę pełni praca socjalna, która ma na celu pomóc w odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie. Formą pracy socjalnej z osobami bezdomnymi jest w szczególności streetworking.

Mapa 46. Liczba osób bezdomnych wg województw.

Źródło: Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej.

W całym kraju w 2019 r. odnotowano 30 330 osób w kryzysie bezdomności. W województwie świętokrzyskim było to 794 osób będących w kryzysie bezdomności, co stanowi udział zaledwie 3% w skali kraju (najmniej w kraju zaraz za woj. podlaskim).

Świadczenia pomocy społecznej z powodu kryzysu bezdomności

Zgodnie z przepisami prawa, pomocy osobie w kryzysie bezdomności udziela gmina, w której osoba bezdomna ostatnio była zameldowana na pobyt stały (art. 101 ust. 2 ustawy z dn. 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej). W szczególnie uzasadnionych przypadkach – np. w związku z sytuacją osobistą osoby ubiegającej się o świadczenie oraz w sprawach niecierpiących zwłoki, właściwą miejscowo jest gmina miejsca pobytu osoby ubiegającej się o świadczenie.

Osoba w kryzysie bezdomności może ubiegać się o wsparcie w formie świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Świadczeniami takimi są: zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy.

Osoba w kryzysie bezdomności może również ubiegać się o wsparcie w formie świadczeń niepieniężnych z pomocy społecznej. Świadczeniami takimi są m.in.: posiłek, pomoc w uzyskaniu miejsca w schronisku, potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, świadczenie pracy socjalnej i inne.

Wykres 50. Liczba osób w rodzinach, którym przyznano świadczenia z pomocy społecznej z powodu bezdomności w woj. świętokrzyskim w latach 2018-2021.
Źródło: Sprawozdanie resortowe MRPiPS-03R.

W województwie świętokrzyskim w latach 2018-2021 odnotowano spadek liczby osób w rodzinach, którym przyznano świadczenia z pomocy społecznej z powodu bezdomności.

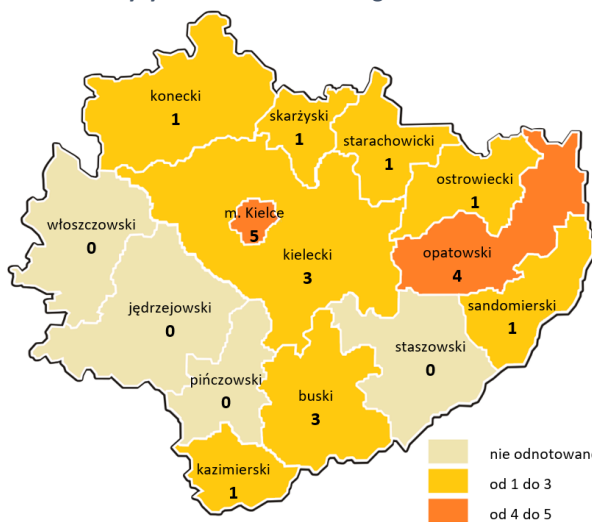
Noclegownie, schroniska dla osób w kryzysie bezdomności, ogrzewalnie

Placówki tego typu przeznaczone są dla osób, które nie są nigdzie zameldowane, często nie posiadają dowodów tożsamości i stałych źródeł dochodu. Często podopieczni schronisk zmagają się z nałogami (alkoholizm, narkomania).

W 2021 r. na terenie województwa świętokrzyskiego pomoc osobom w kryzysie bezdomności świadczyło 21 placówek, gdzie 4 prowadzone były przez jednostki samorządu terytorialnego oraz 17 przez inne podmioty.

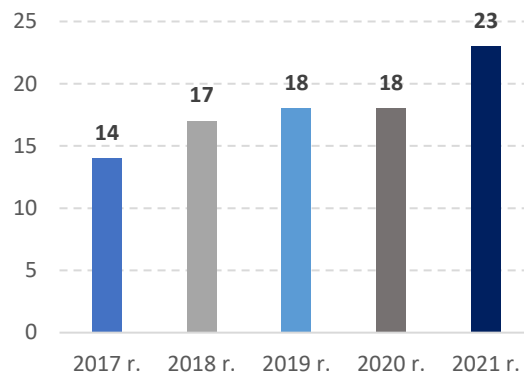
Najwięcej placówek pełniących funkcję noclegowni, schroniska, ogrzewalni dla osób w kryzysie bezdomności odnotowano w mieście Kielce (5) i powiecie opatowskim (4). Placówki tego typu funkcjonują również w powiatach: buskim (2), kieleckim (2), kazimierskim (1), koneckim (1), skarżyskim (1), starachowickim (1), ostrowieckim (1), sandomierskim (1). Nie odnotowano funkcjonowania placówek noclegowych, zapewniających schronienie dla osób w 4 powiatach: włoszczowskim, jędrzejowskim, pińczowskim, staszowskim.

Mapa 47. Noclegownie/schroniska/ogrzewalnie dla osób w kryzysie bezdomności w regionie w 2021 r.

Źródło: Rejestr ŚUW.

Liczba noclegowni/schronisk/ogrzewalni

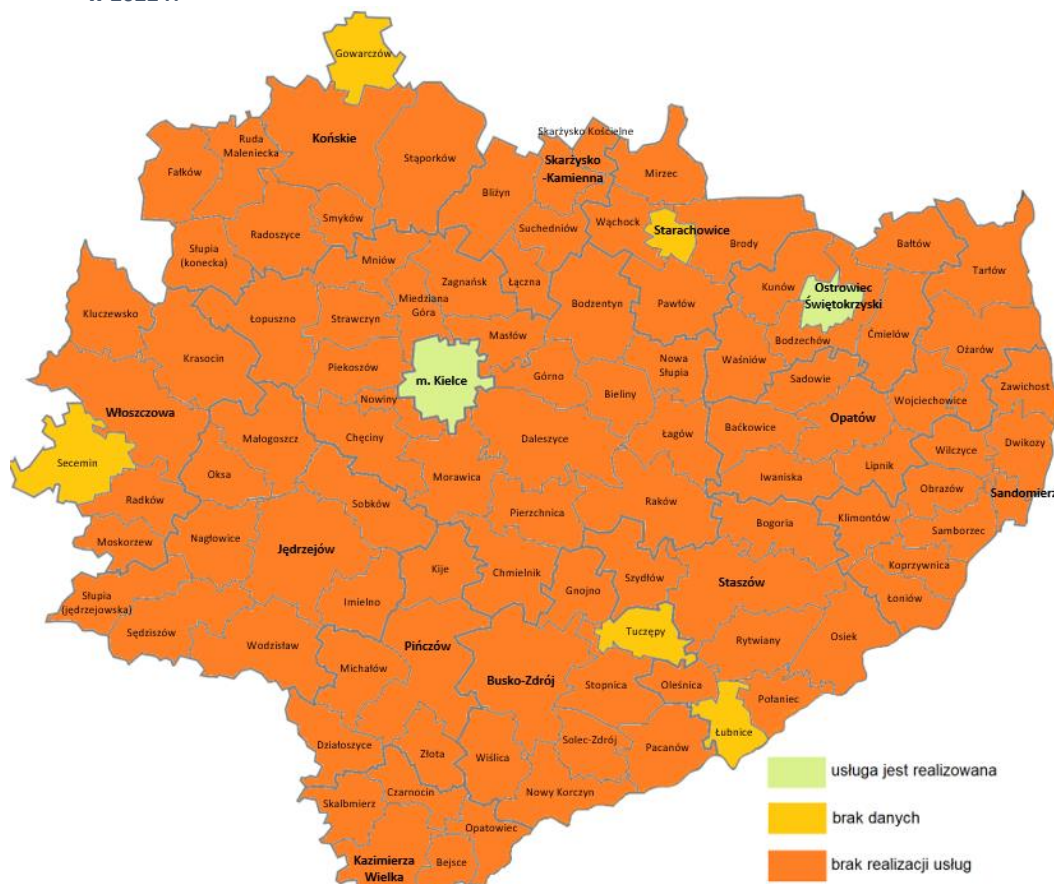
Wykres 51. Liczba noclegowni/schronisk dla osób w kryzysie bezdomności/ogrzewalni w woj. świętokrzyskim w latach 2017-2021.

Źródło: Badanie ankietowe.

Streetworker

Streetworkerzy wychodzą w przestrzeń publiczną, oferując wsparcie, którego osoby w kryzysie bezdomności najbardziej potrzebują. Osoby zajmujące się problemem kryzysu bezdomności monitorują skalę zjawiska bezdomności, motywują osoby znajdujące się w kryzysie bezdomności.

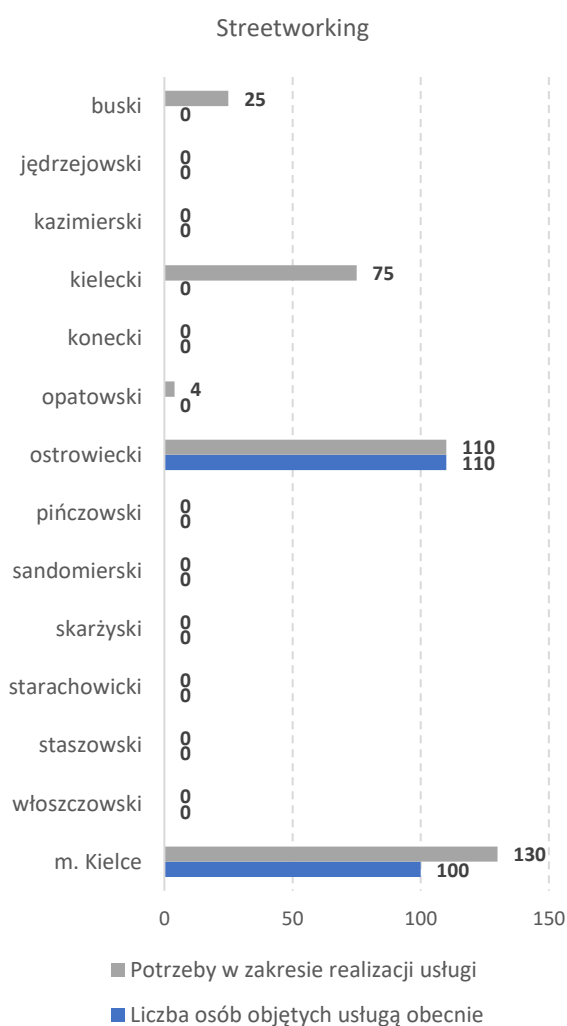
Mapa 48. Gminy, które realizowały usługę polegającą na pracy z osobami w kryzysie bezdomności (Streetworking) w 2022 r.

Źródło: Badanie ankietowe 30.XI.2022 r.

W województwie świętokrzyskim 2 gminy realizowały usługę polegającą na pracy z osobami w kryzysie bezdomności (Streetworking). Gminy, które realizują streetworking to: miasto Kielce i Ostrowiec Świętokrzyski.

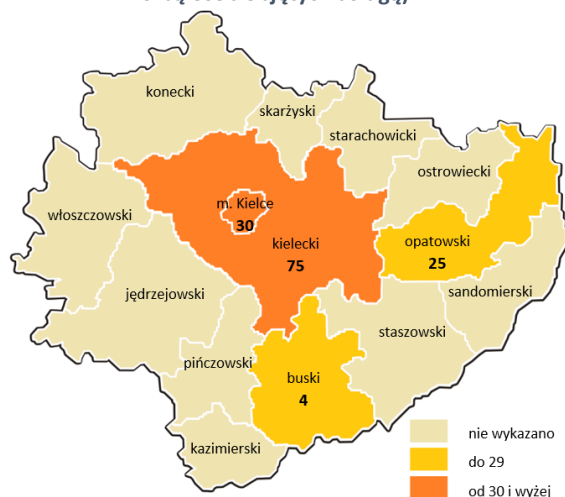
8 gmin prognozuje wzrost zapotrzebowania na tego rodzaju usługi. Szacunkowa liczba osób potrzebujących tego typu usług obecnie lub w najbliższej przyszłości dla całego województwa wynosi 344 osób. „Luka potrzeb” dla województwa świętokrzyskiego w zakresie świadczenia usługi wynosi (134 osoby).

Wykres 52. Szacunkowa liczba osób potrzebująca wsparcia w zakresie usługi polegającej na pracy z osobami w kryzysie bezdomności (Streetworking).

Źródło: Badanie ankietowe 30.XI.2022 r.

Mapa 49. „Luka potrzeb” – usługa polegająca na pracy z osobami w kryzysie bezdomności (Streetworking) (różnica między szacunkową liczbą osób potrzebujących wsparcia, a liczbą osób objętych usługą).

Źródło: Badanie ankietowe 30.XI.2022 r.

W Kielcach w okresie 01.03.2018 r. – 29.02.2020 r. realizowany był projekt „SAB – Skuteczna Aktywizacja Bezdomnych” przez Gminę Kielce/Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie we współpracy z Miejskim Urzędem Pracy i Świętokrzyskim Centrum Profilaktyki i Edukacji, sfinansowany ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020.

Głównym celem projektu była aktywizacja społeczno-zawodowa zwiększająca szanse na zatrudnienie osób w kryzysie bezdomności poprzez realizację następujących zadań:

- prowadzenie pracy socjalnej,
- zapewnienie profilaktycznych badań lekarskich,
- wsparcie psychologiczne i terapeutyczne,
- udzielanie specjalistycznego poradnictwa i edukacji według indywidualnych potrzeb uczestników projektu,
- udzielanie doradztwa zawodowego,
- prowadzenie grupy samopomocy,
- szkolenia zawodowe, w tym stypendium szkoleniowe,
- staże zawodowe, w tym stypendium stażowe.

Wsparciem w ramach projektu „Skutecznej Aktywizacji Bezdomnych” objętych zostało 40 osób, które ukończyły 18 rok życia i posiadały status osoby bezdomnej lub zagrożonej bezdomnością⁸. Około 10 osób po zakończeniu projektu „wyszło” z kryzysu bezdomności.

Streetworking w Kielcach istnieje od 2010 r. Pojawił się wraz z nowymi standardami wychodzenia z bezdomności i skutecznił metody pomocy potrzebującym. W Kielcach funkcjonuje punkt interwencji kryzysowej, z którego mogą korzystać osoby nagle potrzebujące pomocy. W Kielcach pracuje 4 streetworkerów, gdzie każdy z nich obejmuje wsparciem około 15 podopiecznych, z którymi spotyka się przynajmniej raz w tygodniu. Streetworkerzy starają się być cały czas w kontakcie z potrzebującymi i pomagają im na różnych etapach życia.

Co ważne, pomoc osobie w kryzysie bezdomności nie polega tylko na zapewnieniu jednorazowego noclegu czy posiłku. Skupia się na stworzeniu warunków do normalnego funkcjonowania w społeczeństwie – znalezieniu mieszkania i pracy. Streetworkerzy szukają pracodawców i aktywizują zawodowo podopiecznych. Pomagają w wynajęciu mieszkania, lub znalezieniu mieszkania socjalnego⁹.

Punkt, w którym pracują streetworkerzy, mieści się w Ośrodku Interwencyjno-Terapeutycznym dla Osób Bezdomnych, przy ul. Żniwnej 4 w Kielcach.

⁸ <https://mopr.kielce.pl/o-nas/projekty/projekt-sab-skuteczna-aktywizacja-bezdomnych/>

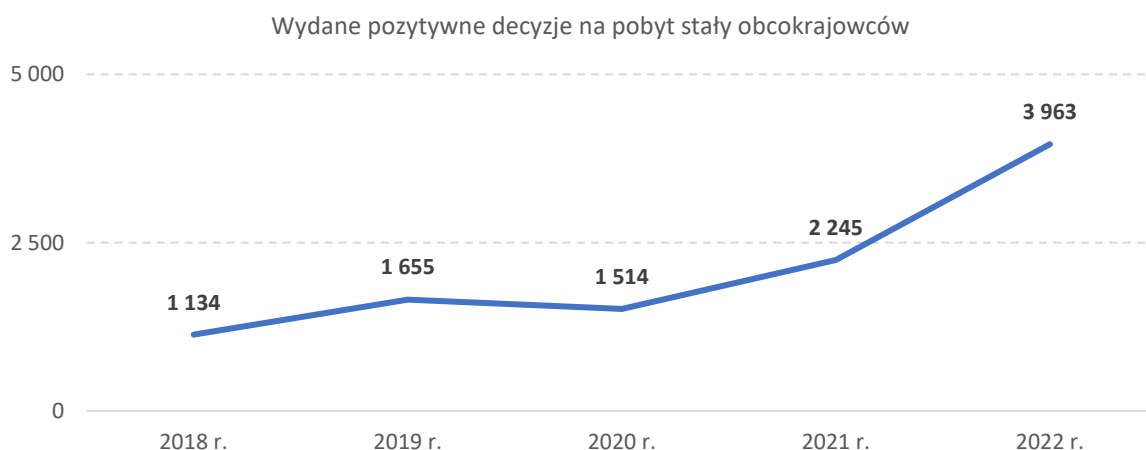
⁹ <https://emkielce.pl/miasto/streetworking-nowoczesna-forma-pomocy-bezdomnym-10-osob-objetych-projektem-wrocilo-do-normalnosci.>

OBSZAR V. Obywatele państw trzecich, migranci w tym uchodźcy

Migranci

W ostatnich latach Polska doświadcza nasilonego procesu migracji. Sytuacja związana z napływem cudzoziemców zmieniła się diametralnie w związku z konfliktem zbrojnym w Ukrainie. Napływ cudzoziemców rodzi określone konsekwencje dla polityki społecznej związane, chociażby z procesem wsparcia socjalnego, edukacją oraz integracją społeczną.

Z uwagi na napływ cudzoziemców do województwa świętokrzyskiego, wspieranie tej grupy staje się coraz istotniejszym elementem polityki społecznej. Wsparcie to (w zależności od potrzeb), powinno objąć działania na rzecz asymilacji, pomoc prawną, psychologiczną oraz socjalną, naukę języka. W stanie nadzwyczajnym, jakim jest konflikt zbrojny za wschodnią granicą kraju, kwestia cudzoziemców będzie istotnym elementem polityki społecznej.

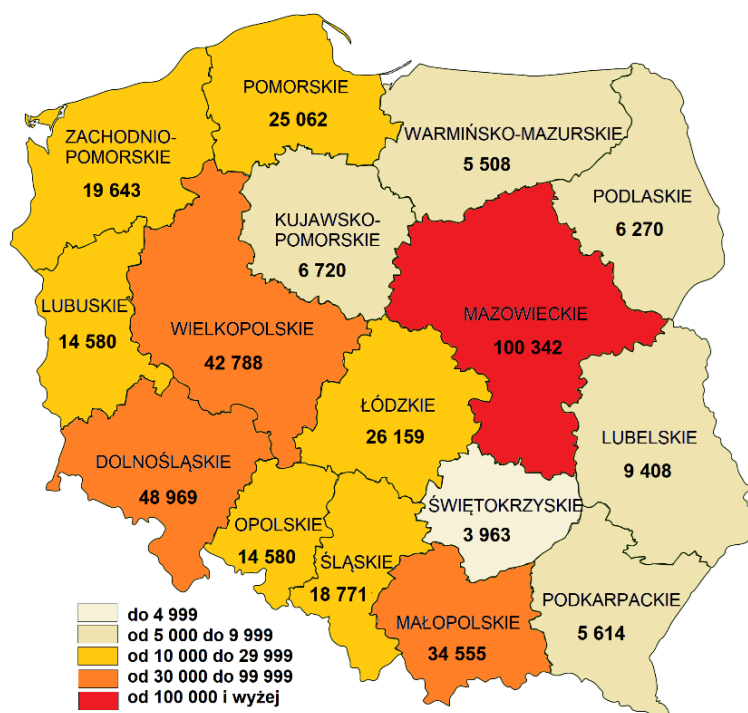

Wykres 53. Liczba wydanych pozytywnych decyzji na pobyt czasowy, stały, rezydenta długoterminowego UE w woj. świętokrzyskim.

Źródło: Strona internetowa <https://migracje.gov.pl/statystyki/zakres/polska/>.

W latach 2018-2022 liczba pozytywnych decyzji wydanych łącznie na: pobyt czasowy, stały, pobyt rezydenta długoterminowego UE obcokrajowców stale rośnie. W 2022 r. liczba cudzoziemców posiadających ważne dokumenty wydane przez Wojewodę Świętokrzyskiego uprawniające do pobytu z ogółu wydanych decyzji w Polsce była większa o 76,5% w stosunku do 2021 r. W całym kraju w 2022 r. wydano 382 932 pozytywnych decyzji ogółem na pobyt obcokrajowców. W województwie świętokrzyskim było to 3 963 decyzje, a więc 1,02% ogółu wydanych pozytywnych decyzji w Polsce (najmniej w całym kraju).

Liczba wydanych pozytywnych decyzji na pobyt obcokrajowców wg województw w 2022 r.

Kraje, z których obcokrajowcy przybywają do Świętokrzyskiego:

- ➔ Ukraina – 2 810
- ➔ Gruzja – 285
- ➔ Białoruś – 232
- ➔ Mołdawia – 92
- ➔ Indie – 65
- ➔ Turcja – 47
- ➔ Azerbejdżan – 47
- ➔ Bangladesz – 41
- ➔ Rosja – 35
- ➔ Armenia – 35
- ➔ Chiny – 29
- ➔ Kazachstan – 29
- ➔ Kosowo – 22
- ➔ Wietnam – 17
- ➔ z innych krajów – 177

Grafika 4. Przepływ cudzoziemców w kraju i woj. świętokrzyskim w 2022 r.

Źródło: Strona internetowa <https://migracje.gov.pl/statystyki/zakres/polska/>.

W szczególności do regionu przyjeżdżają obywatele Ukrainy (2 810), która boryka się m.in. z agresją zbrojną Federacji Rosyjskiej. Następnie na pobyt w regionie decydują się mieszkańcy: Gruzji (285), Białorusi (232), Mołdawii (92).

Wparcie uchodźców z Ukrainy w ramach projektu pn. „Świętokrzyskie dla Ukrainy”

W związku z napływem uchodźców z terenu objętej wojną Ukrainy Samorząd Województwa Świętokrzyskiego podjął realizację projektu pn. „Świętokrzyskie dla Ukrainy” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Celem projektu jest wsparcie społeczne, integracja społeczna, aktywizacja zawodowa oraz adaptacja do warunków społeczno-kulturowych uchodźców z Ukrainy w województwie świętokrzyskim.

Projekt realizowany jest przez Lidera projektu – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego. Do projektu przystąpiło pięć samorządów powiatowych, które pełnią rolę partnera projektu (powiat: kielecki, skarżyski, starachowicki, włoszczowski) oraz miasto Kielce, a także Wojewódzki Urząd Pracy.

Projekt realizowany jest od 2022 r., planowane zakończenie jest na 2023 r. Projektem w okresie jego trwania objętych zostanie 1 621 osób. Całkowita wartość projektu: 22 840 000 zł.

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w ramach projektu „Świętokrzyskie dla Ukrainy” realizuje kurs języka polskiego jako obcego. Kurs skierowany jest łącznie do 160 osób na poziomach A2, B1, B2 i obejmuje 120 godzin dydaktycznych. Zajęcia odbywają się w Kielcach – wykonawcą kursu jest Uniwersytet Jana Kochanowskiego. Dodatkowo uczestnicy kursu na poziomach B1 oraz B2 będą mieli możliwość przystąpienia do państwowego egzaminu certyfikатовego, którego pozytywny wynik jest niezbędny m.in. do ubiegania się o polskie obywatelstwo, podjęcia nauki na studiach wyższych czy podjęcia pracy w Polsce.

Lider projektu zapewnił również dyżur konsultanta prawnego dla obywateli Ukrainy mieszkających w naszym regionie. Do zadań konsultanta prawnego należą m.in. konsultacje prawne dotyczące możliwości załatwienia różnego rodzaju spraw po przybyciu uchodźców do Polski, pomoc w przygotowywaniu pism sądowych lub urzędowych, a także interpretacja dokumentów prawnych.

W ramach projektu możliwe jest refinansowanie działań realizowanych na rzecz uchodźców z Ukrainy realizowanych przez Partnerów po 24 lutego 2022 r. które są możliwe do realizacji w ramach projektu.

Zaproszenie do udziału w projekcie zostało skierowane do 13 samorządów powiatowych i miasta na prawach powiatu – zaproszenia do udziału w projekcie nie przyjęło 8 powiatów.

Podsumowanie i wnioski:

Obszar I. Rodzina i Piecza Zastępcza

- Liczba rodzin korzystająca z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych wyniosła 3675 rodzin i stanowi 12% z ogółu rodzin objętych pomocą społeczną.
- W 8 gminach nie odnotowano zatrudnienia asystenta rodziny w 2021 r.
- 34% rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, objętych było asystenturą rodzinną. 66% rodzin potencjalnie potrzebujących tego typu wsparcia nie jest objętych asystenturą rodziny.
- Liczba rodzin potrzebujących wsparcia asystenta rodziny – szacowana przez OPS-y wynosi 244.
- Zapotrzebowanie na liczbę etatów asystentów rodziny w województwie świętokrzyskim oszacowane zostało na około 110 etatów.
- Rola rodziny wspierającej nie jest dostatecznie doceniana. W 2021 nie odnotowano funkcjonowania tego typu rodzin w województwie świętokrzyskim. Zapotrzebowanie na świadczenie usługi przez rodziny wspierające szacowane przez OPS-y wynosi 20 rodzin.
- W 40% (41) gmin województwa świętokrzyskiego nie funkcjonują placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.
- W regionie funkcjonuje 57 jednostek specjalistycznego poradnictwa.
- Wskaźnik liczby formularzy „Niebieskie Karty – A” wypełnionych przez Policję w 2021 r. w przeliczeniu na 100 tysięcy mieszkańców wyniósł 299 i był najwyższy w kraju.
- W województwie świętokrzyskim w 2021 r. w pieczy zastępczej łącznie przebywało 1959 dzieci z tego 73% w rodzinnej pieczy zastępczej.
- Głównym powodem umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej w województwie świętokrzyskim są uzależnienia rodziców. Co drugie dziecko w pieczy znajduje się na skutek, problemu uzależnienia najbliższych od alkoholu lub innych środków (51%). W następnej kolejności jest: bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (18%), pólsieroctwo (10%), sieroctwo (5%), przemoc w rodzinie (3%), niepełnosprawność co najmniej jednego z rodziców (2%), długotrwała lub ciężka choroba co najmniej jednego z rodziców (2%).
- Świętokrzyskie rodziny zastępcze to w większości (ok. 69%) rodziny spokrewnione. W drugiej kolejności to rodziny niezawodowe (27%), natomiast rodziny zastępcze zawodowe stanowią zaledwie 3% ogółu rodzin zastępczych funkcjonujących w województwie świętokrzyskim.
- W 2021 r. w regionie funkcjonowało 29 rodzin, w tym 8 pełniących funkcję pogotowia rodzinnego oraz 3 rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne.

- W 2021 r. w województwie świętokrzyskim odnotowano 56 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Łącznie koordynatorzy objęli opieką 811 rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka w regionie, co stanowi 82% ich ogółu (985 rodzin zastępczych).

Obszar II. Osoby potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu (seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami, osoby przewlekle chore oraz ich otoczenie)

- Województwo świętokrzyskie jest regionem najszybciej starzejącym się w Polsce. Według prognoz demograficznych proces starzenia się populacji będzie się pogłębiał.
- Zmniejszać się będą zasoby nieformalnej opieki nad osobami starszymi:
 - ✓ współczynnik potencjalnego wsparcia (potential support ratio), określający stosunek osób w wieku 15–64 do liczby osób w wieku 65 lat i więcej, wynosi obecnie dokładnie 3,1 osoby, a według prognoz do 2035 r. spadnie do poziomu oscylującego wokół 2 osób;
 - ✓ współczynnik wsparcia rodziców (parent support ratio) liczba osób w wieku 85 lat i więcej przypadająca na 100 osób w wieku 50–64 lata, wyniesie 12,4 pkt (czyli 12,4 osób starszych w wieku 85+ „przypada” na 100 osób w wieku 50–64 lata). Im wskaźnik niższy, tym większa szansa na dostarczenie nieformalnych usług opiekuńczych najstarszym mieszkańcom regionu;
 - ✓ współczynnik potencjału pielęgnacyjnego, jest to stosunek liczby kobiet w wieku 45-64 lat (a więc osób potencjalnie najczęściej udzielających pomocy i opiekujących się osobami starszymi) do liczby osób w wieku 80 lat i więcej. Dla województwa świętokrzyskiego w 2021 r. wyniósł on 2,8 osoby i był mniejszy od współczynnika krajowego (3,1). Oznacza to, że w województwie świętokrzyskim niespełna trzy potencjalne „opiekunki” przypadają na jedną starszą osobę w wieku 80 lat.
- W województwie wskaźnik liczby osób deklarujących niepełnosprawność przypadający na 1 000 mieszkańców był wyższy od średniego poziomu w kraju 143,7 i wyniósł 178.
- Świętokrzyskie znajduje się wśród województw o najwyższej wartości wskaźnika liczby osób z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności lub stopniu niezdolności do pracy na 10 tys. ludności.
- Infrastruktura wsparcia o charakterze dziennym nie jest dostatecznie rozwinięta, a jej rozmieszczenie na terenie województwa jest nierównomierne. Brak tego typu infrastruktury najczęściej odnotowywany jest w południowej części województwa.
- W 2021 r. z usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania skorzystały 3 853 osoby.
- 90 gmin realizuje usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania.
- Przedstawiciele ośrodków pomocy społecznej wskazali, iż powodem braku realizacji usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania jest: brak zapotrzebowania, brak zgłoszeń przez mieszkańców w tym zakresie, rodziny wielopokoleniowe, których członkowie rodzin opiekują się

osobami wymagającymi wsparcia i otrzymują pomoc w ramach przyznawanych świadczeń tj. zasiłek dla opiekuna, specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenia pielęgnacyjne.

- 75 gmin prognozuje wzrost zapotrzebowania na usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania. Szacunkowa liczba potrzebujących tego typu wsparcia obecnie lub w najbliższej przyszłości w województwie świętokrzyskim określona przez respondentów wynosi 3 980 osób. „Luka potrzeb” dla województwa w zakresie świadczenia usługi wynosi 1 319 osób.
- 21 gmin realizowało specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania.
- Specjalistycznymi usługami opiekuńczymi objętych zostało 157 osób. Szacunkowa liczba osób potrzebujących tego typu wsparcia obecnie lub w najbliższej przyszłości dla całego województwa wynosi 346 osób. „Luka potrzeb” dla województwa świętokrzyskiego w zakresie świadczenia usług specjalistycznych wynosi 189 osób.
- Najczęściej podawane przyczyny braku realizacji specjalistycznych usług opiekuńczych to brak środków finansowych na realizację tego typu usług, w następnej kolejności brak wykwalifikowanej kadry do świadczenia usługi. Część gmin wskazało, że osoby potrzebujące specjalistycznego wsparcia, objęte są opieką i wsparciem najbliższej rodziny – pobierają świadczenia pielęgnacyjne.
- 62 gminy realizowały usługi polegające na wsparciu przez asystenta osoby z niepełnosprawnościami. Usługą objętych zostało 3 965 osób. 75 gmin prognozuje wzrost zapotrzebowania na tego rodzaju usługi. Szacunkowa liczba osób potrzebujących tego typu usług, obecnie lub w najbliższej przyszłości dla całego województwa wynosi 5 045 osób. „Luka potrzeb” dla województwa świętokrzyskiego w zakresie świadczenia usługi wynosi 1 080 osób.
- 39 gmin realizowało usługę opieki „wychnieniowej” dla opiekuna faktycznego osoby potrzebującej wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Usługą objętych zostało 1 338 osób. 54 gminy prognozują wzrost zapotrzebowania na tego rodzaju usługi. Szacunkowa liczba osób potrzebujących tego typu usług obecnie lub w najbliższej przyszłości dla całego województwa wynosi 1 877 osób. „Luka potrzeb” dla województwa świętokrzyskiego w zakresie świadczenia usługi wynosi 539 osób.
- 14 gmin realizowało sąsiedzkie usługi opiekuńcze. Usługą objętych zostało 83 osoby. 33 gminy prognozują wzrost zapotrzebowania na tego rodzaju usługi. Szacunkowa liczba osób potrzebujących tego typu usług obecnie lub w najbliższej przyszłości dla całego województwa wynosi 321 osób. „Luka potrzeb” dla województwa świętokrzyskiego w zakresie świadczenia usługi wynosi 238 osób.
- 20 gmin realizowało usługę transportową zwiększającą mobilność osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Usługą objętych zostało 1 516 rodzin. 33 gminy prognozuje

wzrost zapotrzebowania na tego rodzaju usługi. Szacunkowa liczba osób potrzebujących tego typu usług obecnie lub w najbliższej przyszłości dla całego województwa wynosi 2 247 osób. „Luka potrzeb” dla województwa w zakresie świadczenia usługi wynosi 731 osób.

- W regionie widoczny jest niedostateczny dostęp do leczenia geriatrycznego, mała liczba lekarzy ze specjalizacją w dziedzinie geriatrii, którzy w umiejętny sposób zajmowaliby się i leczyli osoby starsze, z niepełnosprawnościami, z chorobami współistniejącymi.
- Brak odpowiedniej liczby podmiotów zajmujących się rehabilitacją. Niewystarczająca dostępność do ww. usług (długi czas oczekiwania).
- Niedostateczny dostęp do usługi „wytchnieniowej” dla opiekunów faktycznych.

Obszar III. Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego

- Wskaźnik liczby osób leczonych w poradniach dla osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego na 1000 ludności w województwie świętokrzyskim wyniósł 43,8. Był wyższy o 6,4 w stosunku do średniej wartości tego wskaźnika odnotowanej w kraju.
- Wskaźnik liczby osób leczonych w poradniach dla osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego (zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania – bez uzależnień) na 1000 ludności w woj. świętokrzyskim wyniósł 32,4 i był niższy na tle średniej krajowej 38,4.
- 61 gmin realizowało specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Usługami objętych zostało 1 358 osób.
- 55 gmin prognozuje wzrost zapotrzebowania na tego rodzaju usługi. Szacunkowa liczba osób potrzebujących tego typu usług obecnie lub w najbliższej przyszłości dla całego województwa wynosi 1 757 osób. „Luka potrzeb” dla województwa świętokrzyskiego w zakresie świadczenia usługi wynosi 399 osób.
- W województwie świętokrzyskim funkcjonuje 7 ośrodków środowiskowej opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży – I poziom referencyjny,
- Nierównomierny dostęp do opieki psychiatrycznej w regionie, w szczególności ograniczony dostęp do świadczeń opieki psychiatrycznej dla mieszkańców wsi.
- Trudności w dostępie do poradni psychologiczno-pedagogicznych (długi czas oczekiwania).
- Brak dostępu do kompleksowego leczenia psychiatrycznego dzieci i młodzieży.
- Zbyt mała ilość środowiskowych form wsparcia tj.: centra zdrowia psychicznego, zespoły leczenia środowiskowego, mieszkania chronione o charakterze wspomagającym dla osób chorujących psychicznie.

Obszar IV. Osoby w kryzysie bezdomności

- W województwie świętokrzyskim według danych MRiPS stan na 2019 r. w województwie świętokrzyskim odnotowano 794 osoby będące w kryzysie bezdomności, co stanowi udział zaledwie 3% w skali kraju (najmniej w Polsce).
- W latach 2018-2021 w województwie świętokrzyskim odnotowano spadek liczby osób, którym przyznano świadczenia z pomocy społecznej z powodu bezdomności.
- W województwie świętokrzyskim 2 gminy realizowały usługę polegającą na pracy z osobami w kryzysie bezdomności (Streetworking). Gminy, które realizują streetworking to: miasto Kielce i Ostrowiec Świętokrzyski.
- 8 gmin prognozuje wzrost zapotrzebowania na tego rodzaju usługi. Szacunkowa liczba osób potrzebujących tego typu usług obecnie lub w najbliższej przyszłości dla całego województwa wynosi 344 osób. „Luka potrzeb” dla województwa świętokrzyskiego w zakresie świadczenia usługi wynosi (134 osoby).
- Niewystarczająca liczba mieszkań chronionych, wspomaganych i innych form mieszkalnictwa.

Obszar V. Obywatele Państw trzecich, w tym migranci/uchodźcy

- W 2022 r. liczba cudzoziemców posiadających ważne dokumenty wydane przez Wojewodę Świętokrzyskiego uprawniające do pobytu z ogółu wydanych decyzji w Polsce była większa o 76,5% w stosunku do 2021 r.
- Nierównomierny dostęp do usług dedykowanych migrantom.

Spis

Spis grafiki

Grafika 1.	Współczynnik potencjalnego wsparcia osób starszych (określa stosunek osób w wieku 15–64 do liczby osób w wieku 65 lat i więcej) w woj. świętokrzyskim w 2021 r.....	38
Grafika 2.	Współczynnik wsparcia rodziców (liczba osób w wieku 85 lat i więcej przypadająca na 100 osób w wieku 50–64 lata) w woj. świętokrzyskim w 2021 r.....	39
Grafika 3.	Współczynnik potencjału pielęgnacyjnego (liczba osób kobiet w wieku 45-64 lat do liczby osób w wieku 80 lat i więcej) w 2021 r.....	39
Grafika 4.	Przepływ cudzoziemców w kraju i woj. świętokrzyskim w 2022 r.....	91

Spis map

Mapa 1.	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w woj. świętokrzyskim w 2021 r.....	6
Mapa 2.	Zatrudnienie asystentów rodziny w regionie w 2021 r.	7
Mapa 3.	„Luka potrzeb” – usługa asystenta rodziny (różnica między szacunkowa liczba rodzin potrzebujących wsparcia a liczbą rodzin objętych usługą).	9
Mapa 4.	„Luka potrzeb” – usługi rodziny wspierającej (różnica między szacunkową liczbą osób potrzebujących wsparcia a liczbą osób objętych usługą).	10
Mapa 5.	„Luka potrzeb” – usługi placówki dziennego wsparcia dla dzieci i młodzieży (różnica między szacunkową liczbą osób potrzebujących wsparcia a liczbą osób objętych usługą).	11
Mapa 6.	Liczba rodzin, które skorzystały z poradnictwa specjalistycznego w 2021 r.	12
Mapa 7.	Jednostki specjalistycznego poradnictwa funkcjonujących w województwie świętokrzyskim w 2022 r.....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Mapa 8.	Liczba rodzin zastępczych spokrewnionych z dzieckiem wg powiatów w 2021 r.....	22
Mapa 9.	Liczba rodzin zastępczych niezawodowych wg powiatów w 2021 r.....	23
Mapa 10.	Liczba rodzin zastępczych zawodowych wg powiatów w 2021 r.....	24
Mapa 11.	Liczba rodzinnych domów dziecka wg powiatów w 2021 r.	25
Mapa 12.	Liczba koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej wg powiatów woj. świętokrzyskiego w 2021 r.	26
Mapa 13.	Placówki opiekuńczo-wychowawcze w woj. świętokrzyskim w 2021 r.....	27
Mapa 14.	Liczba wypełnionych przez Policję „Niebieskich Kart – A” w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców w 2021 r.....	31
Mapa 15.	Gminy, które realizują interwencję kryzysową w 2022 r.....	32
Mapa 16.	„Luka potrzeb” – interwencja kryzysowa (różnica między szacunkową liczbą osób potrzebujących wsparcia a liczbą osób objętych usługą).	33
Mapa 17.	Mieszkańcy w wieku 60 lat i więcej, % udział w powiatach itp. świętokrzyskiego w 2021 r.	35
Mapa 18.	Liczba osób posiadających orzeczenie o stopniu niepełnosprawności lub stopniu niezdolności do pracy (ZUS) na 10 tys. ludności według województw w 2020 r.....	42
Mapa 19.	Realizacja usług opiekuńczych przez samorządy gminne w 2022 r.	47
Mapa 20.	„Luka potrzeb” - usługi opiekuńcze (różnica między szacunkową liczbą osób potrzebujących wsparcia a liczbą osób objętych usługą).	50

Mapa 21.	Realizacja specjalistycznych usług opiekuńczych przez samorządy gminne w 2022 r.	51
Mapa 22.	„Luka potrzeb” – specjalistyczne usługi opiekuńcze (różnica między szacunkową liczbą osób potrzebujących wsparcia a liczbą osób objętych usługą).	53
Mapa 23.	Gminy, które realizują usługi asystenta osoby z niepełnosprawnością w 2022 r.....	54
Mapa 24.	„Luka potrzeb” – usługi asystenta osoby z niepełnosprawnością (różnica między szacunkową liczbą osób potrzebujących wsparcia a liczbą osób objętych usługą).	55
Mapa 25.	Gminy w województwie świętokrzyskim, które realizowały usługi w 2022 r.....	56
Mapa 26.	„Luka potrzeb” – usługa opieki „wytchnieniowej” dla opiekuna faktycznego (różnica między szacunkową liczbą osób potrzebujących wsparcia a liczbą osób objętych usługą).	57
Mapa 27.	Gminy, które realizowały sąsiedzkie usługi opiekuńcze w 2022 r.	58
Mapa 28.	„Luka potrzeb” – sąsiedzkie usługi opiekuńcze (różnica między szacunkową liczbą osób potrzebujących wsparcia a liczbą osób objętych usługą).	59
Mapa 29.	Gminy, które realizowały usługi transportowe zwiększająca mobilność osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w 2022 r.	60
Mapa 30.	„Luka potrzeb” – usługi transportowej zwiększającą mobilność osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu (różnica między szacunkową liczbą osób potrzebujących wsparcia a liczbą osób objętych usługą).	61
Mapa 31.	Dzienne domy pomocy/dzienne dom opieki w 2021 r.	62
Mapa 32.	Rodzinnych domów pomocy w regionie w 2021 r.....	63
Mapa 33.	Dzienny dom seniora (w tym senior+) w 2021 r.....	63
Mapa 34.	Kluby seniora (w tym senior+) w 2021 r.	64
Mapa 35.	Mieszkania chronione/wspomagane w 2021 r.....	65
Mapa 36.	Warsztaty terapii zajęciowej w 2021 r.....	66
Mapa 37.	Zakłady aktywności zawodowej w 2021 r.....	66
Mapa 38.	Centra integracji społecznej w regionie w 2021 r.....	67
Mapa 39.	Kluby integracji społecznej w regionie w 2021 r.....	68
Mapa 40.	Domy pomocy społecznej w regionie w 2021 r.	69
Mapa 41.	Zakłady opiekuńczo-lecznicze w regionie w 2021 r.	70
Mapa 42.	Placówki zapewniające całodobową opiekę OzN, przewlekłe chorym lub osobom w podeszłym wieku.	71
Mapa 43.	Gminy, które realizowały usługi opiekuńcze dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w miejscu zamieszkania w 2022 r.....	79
Mapa 44.	„Luka potrzeb” – specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego (różnica między szacunkową liczbą osób potrzebujących wsparcia a liczbą osób objętych usługą).	81
Mapa 45.	Środowiskowe domy samopomocy w 2021 r.....	82
Mapa 46.	Liczba osób bezdomnych wg województw.	85
Mapa 47.	Noclegownie/schroniska/ogrzewalnie dla osób w kryzysie bezdomności w regionie w 2021 r.	87
Mapa 48.	Gminy, które realizowały usługę polegającą na pracy z osobami w kryzysie bezdomności (Streetworking) w 2022 r.	87
Mapa 49.	„Luka potrzeb” – usługa polegająca na pracy z osobami w kryzysie bezdomności (Streetworking) (różnica między szacunkową liczbą osób potrzebujących wsparcia, a liczbą osób objętych usługą).	88

Spis tabel

Tabela 1.	Liczba spraw i objętych osób nadzorem kuratorskim w związku z ograniczeniem praw rodzicielskich.....	6
Tabela 2.	Nieletni objęci nadzorem kuratorskim w woj. świętokrzyskim w 2020 r. i 2021 r.	6
Tabela 3.	Liczba asystentów i rodzin objętych asystenturą w województwie świętokrzyskim.	8
Tabela 4.	Wspieranie rodziny i piecza zastępcza w woj. świętokrzyskim w latach 2018-2021.....	10
Tabela 5.	Ośrodek Interwencji Kryzysowej (OIK).....	14
Tabela 6.	Punkt Interwencji Kryzysowej (PIK).	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Tabela 7.	Punkt konsultacyjny.....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Tabela 8.	Punkty konsultacyjne utworzone w ramach „Centrum Usług – Wspólne działania na rzecz społeczności lokalnej”	17
Tabela 9.	Specjalistyczny ośrodek wsparcia.	18
Tabela 10.	Dom dla matek z dziećmi i kobiet w ciąży.	18
Tabela 11.	Liczba dzieci w pieczy zastępczej (instytucjonalnej i rodzinnej) w woj. świętokrzyskim w latach 2018-2021.	20
Tabela 12.	Liczba rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka oraz liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej (stan na II półrocze 2021 r.).....	21
Tabela 13.	Liczba rodzin zastępczych zawodowych, z wyszczególnieniem rodzin pełniących funkcję pogotowia rodzinnego oraz rodzin zastępczych specjalistycznych w 2021 r.	24
Tabela 14.	Liczba adopcji w woj. świętokrzyskim w latach 2018-2021.....	26
Tabela 15.	Adopcje w województwie świętokrzyskim w 2021 r.	26
Tabela 16.	Placówki opiekuńczo-wychowawcze wg pełniących funkcji w 2021 r.....	28
Tabela 17.	Młodzieżowe ośrodki wychowawcze/młodzieżowe ośrodki socjoterapii w woj. świętokrzyskim.....	30
Tabela 18.	Ośrodki kuratorskie w woj. świętokrzyskim.	30
Tabela 19.	Zmiana i liczba osób z niepełnosprawnościami przypadająca na 1000 w woj. świętokrzyskim w stosunku do kraju wg NSP 2011/2021.	41
Tabela 20.	Liczba wydanych orzeczeń pierwszorazowych wydanych przez powiatowe zespoły itp. orzekania o niepełnosprawności w itp. świętokrzyskim do 16 r.ż. i powyżej 16 r.ż. w latach 2017-2021.	44
Tabela 21.	Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności w poszczególnych kategoriach wiekowych w 2021 r.	45
Tabela 22.	Usługi opiekuńcze ogółem w woj. świętokrzyskim na przestrzeni lat 2018-2021.....	46
Tabela 23.	Gminy, w których usługi opiekuńcze realizowane są w ramach projektu lub przez inny podmiot.....	47
Tabela 24.	Wyjaśnienie/ wskazanie przyczyn braku realizacji usług opiekuńczych.	48
Tabela 25.	Sytuacja demograficzna osób w grupie 60+ i 75+ w gminach, które nie wykazały realizacji usług opiekuńczych.....	49
Tabela 26.	Specjalistyczne usługi opiekuńcze w woj. świętokrzyskim na przestrzeni lat 2018-2021.....	50
Tabela 27.	Wyjaśnienie/ wskazanie przyczyn braku realizacji specjalistycznych usług opiekuńczych.	52
Tabela 28.	Liczba podmiotów leczniczych udzielających świadczeń zdrowotnych posiadających kontrakt z NFZ w 2021 r.	71
Tabela 29.	Poradnie geriatryczne w regionie w 2022 r.	72
Tabela 30.	Oddziały geriatryczne w regionie w 2022 r.....	72
Tabela 31.	Oddział medycyny paliatywnej / hospicjum stacjonarne w regionie w 2022 r.	72
Tabela 32.	Hospicjum domowe w regionie w 2022 r.	72
Tabela 33.	Zakład pielęgnacyjno- opiekuńczy / opiekuńczo-leczniczy w regionie w 2022 r.	73

Tabela 34.	Zatrudnienie pielęgniarek ze specjalizacją lub kursem kwalifikacyjnym w regionie w 2021 r.	74
Tabela 35.	Lekarze geriatrzy pracujące w oparciu o kontrakt z NFZ w latach 2018-2021.	74
Tabela 36.	Rehabilitanci działający w oparciu o kontrakt z NFZ w latach 2018-2021.	74
Tabela 37.	Leczeni w poradniach dla osób z zaburzeniami psychicznymi wg typu zaburzeń w regionie w latach 2017-2020.	77
Tabela 38.	Placówki leczenia uzależnienia od alkoholu w województwie świętokrzyskim.	78
Tabela 39.	Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi w woj. świętokrzyskim na przestrzeni lat 2018-2021.	78
Tabela 41.	Ośrodki wsparcia dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w woj. świętokrzyskim w 2021 r.	82
Tabela 42.	Centra Zdrowia Psychicznego funkcjonujące w regionie w 2022 r.	83
Tabela 43.	Ośrodki środowiskowej opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży w 2022 r.	84

Spis wykresów

Wykres 1.	Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w woj. świętokrzyskim w latach 2017-2021.	5
Wykres 2.	Liczba rodzin objętych asystenturą rodzinną w woj. świętokrzyskim w latach 2018-2021.	8
Wykres 3.	Szacunkowa liczba rodzin potrzebująca wsparcia w zakresie realizacji usługi asystenta rodziny.	9
Wykres 4.	Szacunkowa liczba osób potrzebująca wsparcia w zakresie realizacji usługi placówki dziennego wsparcia dla dzieci i młodzieży.	11
Wykres 5.	Poradnictwo specjalistyczne w woj. świętokrzyskim w latach 2018-2021.	12
Wykres 6.	Powody umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej w woj. świętokrzyskim w 2021 r.	20
Wykres 7.	Liczba rodzin zastępczych w woj. świętokrzyskim w latach 2018-2021.	21
Wykres 8.	Liczba rodzin zastępczych spokrewnionych z dzieckiem w latach 2018-2021.	22
Wykres 9.	Liczba rodzin zastępczych niezawodowych w latach 2018-2021.	23
Wykres 10.	Liczba rodzin zastępczych zawodowych w latach 2018-2021.	24
Wykres 11.	Liczba rodzinnych domów dziecka w latach 2018-2021.	25
Wykres 12.	Liczba placówek opiekuńczo-wychowawczych w woj. świętokrzyskim w latach 2017-2021.	27
Wykres 13.	Szacunkowa liczba osób potrzebująca wsparcia w zakresie realizacji interwencji kryzysowej.	33
Wykres 14.	Mieszkańcy w wieku 60 lat i więcej w itp. świętokrzyskim wg powiatów w 2021 r.	35
Wykres 15.	Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym.	36
Wykres 16.	Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym.	36
Wykres 17.	Prognozowany procentowy udział osób w wieku 60 lat i więcej do 2050 r.	37
Wykres 18.	Prognozowana liczba mieszkańców w wieku 60+ na rok 2050 w ujęciu powiatowym.	37
Wykres 19.	Dominujące schorzenia osób starszych w woj. świętokrzyskim.	40
Wykres 20.	Osoby niepełnosprawnie prawnie i biologicznie w 2021 i 2011 r. w kraju i regionie wg płci.	41
Wykres 21.	Struktura osób z niepełnosprawnościami z prawomocnym orzeczeniem lub wyrokiem sądu w woj. świętokrzyskim wg. wieku i płci w 2021 r.	43

Wykres 22. Osoby zaliczone do stopnia niepełnosprawności prawomocnym orzeczeniem lub wyrokiem sądu w 2021 r.....	43
Wykres 23. Liczba wydanych orzeczeń przez powiatowe zespoły dla osób powyżej 16 roku życia....	44
Wykres 24. Przyczyny niepełnosprawności osób dorosłych wg. danych Wojewódzkiego Zespołu itp. Orzekania o Niepełnosprawności w województwie świętokrzyskim.	45
Wykres 25. Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2018-2021 w itp. świętokrzyskim.	46
Wykres 26. Szacunkowa liczba osób potrzebująca wsparcia w zakresie realizacji usług opiekuńczych.	50
Wykres 27. Szacunkowa liczba osób potrzebująca wsparcia w zakresie realizacji specjalistycznych usług opiekuńczych.....	53
Wykres 28. Szacunkowa liczba osób potrzebująca wsparcia w zakresie realizacji usługi asystenta osoby z niepełnosprawnością.	55
Wykres 29. Szacunkowa liczba osób potrzebująca wsparcia w zakresie realizacji opieki „wytchnieniowej” dla opiekuna faktycznego.	57
Wykres 30. Szacunkowa liczba osób potrzebująca wsparcia w zakresie realizacji sąsiedzkich usługi opiekuńczych.	59
Wykres 31. Szacunkowa liczba osób potrzebująca wsparcia w zakresie realizacji usługi transportowa zwiększająca mobilność osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.	61
Wykres 32. Liczba dziennych domów pomocy/opieki medycznej w woj. świętokrzyskim w latach 2017-2021.	62
Wykres 33. Liczba rodzinnych domów pomocy w woj. świętokrzyskim w latach 2017-2021.....	63
Wykres 34. Liczba dziennych domów seniora (w tym dzienny dom senior+) w woj. świętokrzyskim w latach 2017-2021.	63
Wykres 35. Liczba klubów seniora (w tym kluby senior+) w woj. świętokrzyskim w latach 2017-2021.	64
Wykres 36. Liczba mieszkań chronionych/ wspomaganych/ aktywizujących w woj. świętokrzyskim.	65
Wykres 37. Liczba warsztatów terapii zajęciowej w woj. świętokrzyskim w latach 2017-2021.....	66
Wykres 38. Liczba zakładów aktywności zawodowej w woj. świętokrzyskim w latach 2017-2021. ...	66
Wykres 39. Liczba centrów integracji społecznej w woj. świętokrzyskim w latach 2017-2021.	67
Wykres 40. Liczba klubów integracji społecznej w woj. świętokrzyskim w latach 2017-2021.....	68
Wykres 41. Liczba domów pomocy społecznej w woj. świętokrzyskim w latach 2017-2021.	69
Wykres 42. Liczba zakładów opiekuńczo-leczniczych w woj. świętokrzyskim w latach 2017-2021....	70
Wykres 43. Liczba placówek zapewniających całodobową opiekę OzN, przewlekłe chorym lub osobom w podeszłym wieku w woj. świętokrzyskim.	71
Wykres 44. Wskaźnik liczby osób* leczonych w poradniach dla osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego (ogółem) na 1000 ludności w woj. świętokrzyskim na tle średniej krajowej w latach 2013-2018.	76
Wykres 45. Wskaźnik liczby osób leczonych w poradniach dla osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego (zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania - bez uzależnień) na 1000 ludności w woj. świętokrzyskim na tle średniej krajowej.	76
Wykres 46. Wskaźnik liczby osób leczonych w poradniach dla osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego (zaburzenia spowodowane używaniem alkoholu) na 1000 ludności w woj. świętokrzyskim na tle średniej krajowej.	77
Wykres 47. Wskaźnik liczby osób leczonych w poradniach dla osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego (zaburzenia spowodowane używaniem środków psychoaktywnych) na 1000 ludności w woj. świętokrzyskim na tle średniej krajowej.	77

Wykres 48. Szacunkowa liczba osób potrzebująca wsparcia w zakresie realizacji specjalistycznych usług dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.....	81
Wykres 49. Liczba środowiskowych domów samopomocy w woj. świętokrzyskim w latach 2017-2021.	82
Wykres 50. Liczba osób w rodzinach, którym przyznano świadczenia z pomocy społecznej z powodu bezdomności w woj. świętokrzyskim w latach 2018-2021.	86
Wykres 51. Liczba noclegowni/ schronisk dla osób w kryzysie bezdomności/ ogrzewalni w woj. świętokrzyskim w latach 2017-2021.....	87
Wykres 52. Szacunkowa liczba osób potrzebująca wsparcia w zakresie usługi polegającej na pracy z osobami w kryzysie bezdomności (Streetworking).....	88
Wykres 53. Liczba wydanych pozytywnych decyzji na pobyt czasowy, stały, rezydenta długoterminowego UE w woj. świętokrzyskim.....	90